

DORINIO UGDYMO (TIKYBA) BENDROJI PROGRAMA

Parengė Dr.s.Danguolė Gervytė, Danutė Kratukienė, Vilma Balandienė, Raimonda Kuklienė, s.Inga Ruokaitė (Romos katalikų tikyba), Doc. dr. Sergejus Neifachas(Ortodoksų (stačiatikių) tikyba), kun.Karolis Skausmenis (Evangelikų liuteronų tikyba), Rasa Mardosaitė (Evangelikų reformatų tikyba), Dr. Karina Firkavičiūtė (Karaimų tikyba), Dr. Ruth Rechtes (Judejų tikyba)

Turinys

1. Dorinio ugdymo bendrosios nuostatos	6
2. Dorinio ugdymo paskirtis	6
3. Dorinio ugdymo struktūra	6
4. Dorinio ugdymo pasiekimų sritys	7
TIKYBA	8
Romos katalikų tikyba	8
Ortodoksų (stačiatikių) tikyba	8
Evangelikų liuteronų tikyba	8
Evangelikų reformatų tikyba	8
Karaimų tikyba	8
Judejų tikyba.....	8
Islamo sunitų tikyba	8
ROMOS KATALIKŲ TIKYBA	8
1. Paskirtis	8
2. Tikslai ir uždaviniai	9
2.1. Tikslai	9
2.2 Uždaviniai	9
2.2.1. Pradinio ugdymo uždaviniai	9
2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai	9
3. Kompetencijų ugdymas dalyku	9
4. Pasiekimų sritys.....	10
5. Pasiekimų raida	11
6. Mokymosi turinys.....	16
6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei.....	16
6.1.1 1 klasė.....	16
6.1.2 2 klasė.....	17
6.1.3 3 klasė.....	18
6.1.4 4 klasė.....	20

6.2. Mokymosi turinys 5–8 klasės	21
7.2.1. 5 klasė.....	21
6.2.1. 6 klasė.....	23
6.2.3. 7 klasė.....	25
6.2.4. 8 klasė.....	26
6.3. Mokymosi turinys. 9–10 klasės	28
6.3.1. 9 klasė.....	28
6.3.2 10 klasė.....	30
7. Pasiekimų vertinimas.....	32
8. Pasiekimų lygių požymiai	32
1-2 klasė	32
3-4 klasė	35
5-6 klasė	38
7-8 klasės.....	40
9-10 klasės.....	43
ORTODOKSŲ (STAČIATIKIŲ) TIKYBA	46
1. Paskirtis	46
2. Tikslai ir uždaviniai	47
2.1.Tikslai	47
2.2.Uždaviniai.....	47
2.1.1. Pradinio ugdymo uždaviniai	47
2.1.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai	47
3. Kompetencijų ugdymas dalyku	47
4. Pasiekimų sritys.....	47
5. Pasiekimų raida	48
6. Mokymosi turinys.....	51
6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei.....	51
6.1.1. 1-2 klasė	51
6.1.2. 3-4 klasė	52
6.2. Mokymosi turinys 5–8 klasės	53
7.2.1. 5 klasė.....	53
6.2.2. 6 klasė.....	54
6.2.3. 7 klasė.....	55

6.2.4. 8 klasė.....	56
6.3. Mokymosi turinys. 9–10 klasės	57
6.3.1. 9 klasė.....	57
6.3.2 10 klasė.....	58
7. Pasiekimų vertinimas.....	59
8. Pasiekimų lygių požymiai	59
EVANGELIKŲ LIUTERONŲ TIKYBA	59
1.Paskirtis	59
2.Tikslai ir uždaviniai.....	59
2.1.Tikslas.....	59
2.2. Uždaviniai.....	60
2.2.1. Pradinio ugdymo uždaviniai	60
2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai.	60
3.Kompetencijų ugdymas dalyku	60
4. Pasiekimų sritys.....	61
5. Pasiekimų raida	62
6. Mokymosi turinys.....	65
6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei.....	65
6.1.1. 1-2 klasė	65
7. Pasiekimų vertinimas.....	66
1 – 2 klasė.....	66
8. Pasiekimų lygių požymiai	67
EVANGELIKŲ REFORMATŲ TIKYBA	67
1. Paskirtis	67
2. Tikslai ir uždaviniai.....	67
2.1. Tikslai	67
2.2.Uždaviniai.....	68
2.2.1. Pradinio ugdymo uždaviniai	68
2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai	68
3. Kompetencijų ugdymas dalyku	68
4. Pasiekimų sritys.....	70
5. Pasiekimų raida	71
6. Mokymosi turinys.....	77

6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei.....	77
6.1.1. 1 klasė.....	77
6.1.2. 2 klasė.....	77
6.1.3. 3 klasė.....	78
6.1.4. 4 klasė.....	78
7. Pasiekimų vertinimas.....	78
8. Pasiekimų lygių požymiai	78
1-2 klasė	78
KARAIMŲ TIKYBA.....	80
1. Paskirtis	80
2. Tikslai ir uždaviniai.....	80
2.1.Tikslas.....	80
2.2.Uždaviniai.....	81
2.2.1. Pradinio ugdymo uždaviniai	81
2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai.	81
3. Kompetencijų ugdymas dalyku	81
4. Pasiekimų sritys.....	82
5. Pasiekimų raida	83
6. Mokymosi turinys.....	87
6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei.....	87
6.1.1. 1 klasė.....	87
6.1.2. 2 klasė.....	88
6.1.3. 3 klasė.....	88
6.1.4. 4 klasė.....	89
6.2. Mokymosi turinys 5–8 klasės	90
6.2.1. 5 klasė.....	90
6.2.2. 6 klasė.....	90
6.2.3. 7 klasė.....	91
6.2.4. 8 klasė.....	91
6.3. Mokymosi turinys. 9–10 klasės	92
6.3.1. 9 klasė.....	92
6.3.2 10 klasė.....	93
7. Pasiekimų vertinimas.....	93

8. Pasiekimų lygių požymiai	95
1-2 klasė	95
3-4 klasės.....	96
5-6 klasė	98
7-8 klasės.....	100
JUDĖJŲ TIKYBA.....	104
1. Paskirtis	104
2. Tikslai ir uždaviniai	105
2.1.Tikslas.....	105
2.2.Uždaviniai.....	105
2.2.1 Pradinio ugdymo uždaviniai	105
2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai	105
3. Kompetencijų ugdymas dalyku	105
4. Pasiekimų sritys.....	106
5. Pasiekimų raida	107
6. Mokymosi turinys.....	111
6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei	111
6.1.1. 1 klasė.....	111
6.1.2. 2 klasė.....	112
6.1.3. 3 klasė.....	114
6.1.4. 4 klasė.....	115
6.2. Mokymosi turinys 5–8 klasės	116
6.2.1. 5 klasė.....	116
6.2.1. 6 klasė.....	117
6.2.3. 7 klasė.....	118
6.2.4. 8 klasė.....	120
6.3. Mokymosi turinys. 9–10 klasės	121
6.3.1. 9 klasė.....	121
6.3.2 10 klasė.....	123
7. Pasiekimų vertinimas.....	124
8. Pasiekimų lygių požymiai	124

1. Dorinio ugdymo bendrosios nuostatos

Dorinis ugdymas siekia užtikrinti sklandų dorinį ugdymą, skatinant vaiko moralinį vystymąsi link save tobulinančios ir bendradarbiaujančios asmenybės brandos.

Dorinis ugdymas pasitelkdamas teologinę ir filosofinę išmintį lavina ir tobulina moralinį mąstymą; ugdo gebėjimą etines bei religines įžvalgas bei žinias konstruktyviai taikyti praktikoje.

2. Dorinio ugdymo paskirtis

Etikos ir tikybos pamokas į darnią dorinio ugdymo visumą sieja dėmesys dvasiniam mokinio tapsmui, asmens orumui, bendrosioms žmogaus vertybėms bei bendras tikslas – padėti mokiniams:

- pažinti savo asmens galias ir supantį pasaulį, formuoti etiniais ir religiniais principais bei moraliniu mąstymu grįstą pasaulėžiūrą,
- ugdytis atsakingą santykį su savimi, kitais žmonėmis, visuomene ir pasauliu, gebėjimą empatiškai suprasti ir užjausti ne tik šalia esančius, bet ir patirtimi nutolusius asmenis, gebėjimą nesitaikstyti su prievartą, neteisingumą, patyčiomis, padėti kitam ištikus nelaimei,
- ugdytis darnų ekologinį sąmoningumą, tai yra kasdieninę atsakomybę už gamtą, gyvūnus ir planetos išsaugojimą.

Etikos ir tikybos pamokas skiria tai, kad etikos pamokos yra nekonfesinės, jos grindžiamos humanistiniu požiūriu ir bendrosiomis žmogaus vertybėmis. Per etikos pamokas atskleidžiama kultūrų ir religijų įvairovė, pasaulėžiūrinio apsisprendimo galimybės. Per tikybos pamokas dorinis ugdymas vyksta pabrėžiant religinę konkrečios konfesijos patirtį. Tikėjimo bendruomenės kontekste ugdymas grindžiamas asmens santykiu su Dievu ir Šventojo Rašto išmintimi, kurio požiūriu aptariamos moralės normos ir žmonių santykiai.

3. Dorinio ugdymo struktūra

Dalykas	Mokymosi metai									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Etika	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Romos katalikų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ortodoksų (stačiatikių) tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Evangelikų liuteronų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Evangelikų reformatų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Karaimų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Judėjų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Islamo sunitų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

4. Dorinio ugdymo pasiekimų sritys

Pasiekimų sritys Dalykai	A	B	C	D	E
Etika	Saviugda ir savisauga. Aš-asmuo	Dialoginis bendravimas: Aš-tu	Socialiniai santykiai. Aš-Mes	Santykis su pasauliu. Aš-tai	
Katalikų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
Ortodoksų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir visuomenė	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
Evangelikų liuteronų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bendruomenė ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir visuomenė	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
Evangelikų reformatų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Biblinis dvasingumas ir visuomenė	Žmogus ir pasaulis
Karaimų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bendruomenė ir liturgija		Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
Judėjų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas kaip asmeninės ūgties prielaida	Tikėjimo turinio pažinimas: ryšys su Kūrėju ir	Šventės, tradicijos, ritualai, bendruomenės gyvenimas	Santykis su visuomene	Judaizmo sąsajos su žydų tautos istorija

		santykis su kitu žmogumi			
Musulmonų sunitų tikyba	Šventraščio pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bendruomenė ir malda	Asmens tobulėjimas ir visuomenė	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis

TIKYBA

Romos katalikų tikyba

Ortodoksų (stačiatikių) tikyba

Evangelikų liuteronų tikyba

Evangelikų reformatų tikyba

Karaimų tikyba

Judėjų tikyba

Islamo sunitų tikyba

ROMOS KATALIKŲ TIKYBA

1. Paskirtis

Katalikų tikybos mokomasis dalykas supažindina mokinius su Šventuoju Raštu, Katalikų Bažnyčios mokymu, atveria asmeninio ryšio su Kristumi svarbą, ugdo pasitikėjimą Dievu ir gerbia asmens religinį apsisprendimą.

Tikybos mokymas yra kristocentriškas, nukreiptas į asmenį, sukurtą pagal Dievo paveikslą ir Kristaus asmens įgalintą. Mokiniai bendraudami ir bendradarbiaudami, pažindami savo asmens galias ir supantį pasaulį, formuojasi pasaulėžiūrą, gebėjimą veikti ir sąveikauti su kitais ir pasaulyje remdamiesi krikščioniškais principais.

Mokiniai skatinami kelti tikėjimo, asmens tapatumo, etinius, egzistencinius, socialinius, kultūrinius klausimus ir ieškoti atsakymų tikėjimo ir mokslo dialogo perspektyvoje, ieškoti Dievo ir žmogaus bendrystės raiškos visuomenėje.

2. Tikslai ir uždaviniai

2.1. Tikslai

- mokyti(-s) tikėjimo tiesų, gilinti(-s) jų supratimą, ugdyti(-s) tikėjimą, remiantis Šventuoju Raštu ir Katalikų Bažnyčios mokymu;
- ugdyti(-s) vidujiškumą, gebėjimą bendrauti su Dievu ir žmogumi bei siekti dvasinės asmenybės ūgties;
- ugdyti(-s) bendruomeniškumą, moralines nuostatas ir gebėjimą interpretuoti bei spręsti gyvenimo klausimus tikėjimo perspektyvoje.

2.2 Uždaviniai

2.2.1. Pradinio ugdymo uždaviniai

Siekiama, kad per katalikų tikybos pamokas mokiniai:

- apibūdintų Biblijos išskirtinumą, skaitytų, klausytųsi ir išgirstų Dievo Žodį, žinotų pagrindines biblines istorijas;
- žinotų pagrindines tikėjimo tiesas ir per jas identifikuotų katalikišką tapatumą;
- apibūdintų Katalikų Bažnyčią kaip bendruomenę švenčiančią tikėjimą;
- atpažintų savo vidujiškumą ir kurtų asmeninį santykį su Dievu;
- įvertintų nuostatas ir poelgius ir juos komentuotų evangelinių vertybių perspektyvoje.

2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai

Siekiama, kad per katalikų tikybos pamokas mokiniai:

- suvoktų Bibliją kaip tikėjimo šaltinį, atpažintų pagrindines biblines istorijas, vardus, simbolius, reiškinius mene ir literatūroje;
- nagrinėtų Apaštalų tikėjimo išpažinimą, apibrėžtų ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas;
- apibūdintų Katalikų Bažnyčios liturgiją, ją vertintų, gerbtų ir gebėtų joje dalyvauti;
- paaiškintų, koks yra krikščionio pašaukimas, atpažintų skirtingas pašaukimo formas, įvertintų tikėjimo pavyzdžius ir dvasinių pratybų svarbą ir taikytų gyvenime;
- suvoktų asmens vertę, kritiškai vertintų ir analizuotų aktualius visuomenės klausimus, taikytų socialinio Bažnyčios mokymo principus siekiant bendrojo gėrio.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

Kompetencija	Kompetencijos raiška
4.1. Pažinimo kompetencija	Katalikų tikybos žinios grindžiamos teologine metodologine prieiga. Gamtos mokslų formuojamas pasaulėvaizdis yra papildomas filosofiniu-teologiniu pažinimu, dalykui būdingomis žiniomis ir iš to kylančiais gebėjimais, pamokose įsisavinama žmonijos kultūrinė patirtis. Mokiniai, kvestionuodami, vertindami ir pagrįsdami idėjas, mokosi kritinio mąstymo. Mokiniai skatinami reflektuoti savo mokymąsi, kelti naujus klausimus ir konstruoti filosofinį-teologinį pažinimą.

4.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose mokiniai skatinami pasitikėti savo jėgomis, prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir įsivertinti savo bei visuomenės poelgių pasekmes; ugdomas socialinis atsakingumas. Per savęs gilesnį pažinimą ugdoma savimonė, skatinama savitvarda ir atsakingas rūpinimasis sveikata. Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose mokiniai ugdosi bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius.
4.3. Kūrybiškumo kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose mokiniai tyrinėja krikščionišką kultūros paveldą, identifikuoja kūrybines galimybes. Generuoja idėjas ir problemų sprendimus etikos, moralės, liturgijos ir kt. pažinimo srityse. Kuria ar interpretuoja krikščionišką kultūrinį paveldą. Apmąsto savo ir kitų kūrybinius procesus ir rezultatus.
4.4. Pilietiškumo kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose nagrinėjant bendruomenės, etikos, moralės ir kitas pažinimo sritis yra stiprinamas pilietinis tapatumas, skatinama socialinė atsakomybė ir aktyvumas. Nagrinėjamos pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms problemos ir ugdomas pilietinis angažuotumas, atsakingumas už bendruomenę. Dalyvavimas tikėjimo bendruomenėje yra siejamas su socialiniu aktyvumu ir bendruomeniškumu.
4.5. Kultūrinė kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose ugdomas kultūrinis sąmoningumas, grindžiamas krikščioniška kultūros tradicija Lietuvoje, Europoje ir pasaulyje. Ugdomas estetiškas pažinimas ir skonis krikščioniškame mene ir muzikoje, skatinamas aktyvumas kuriant meninę raišką. Mokiniai susipažindami su kitomis religijomis ugdosi toleranciją, tarpkultūrinį dialogą ir supratimą.
4.6. Komunikavimo kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose mokinys supranta įvairiomis formomis perteikiamą religinę ir etinę (moralinę) žinią, ją kritiškai vertina, interpretuoja ir pats perduoda tinkamai argumentuodamas bei paaiškindamas. Pamokose naudojamos kalbinė ir vizualinės raiškos priemonės. Pamokose mokiniams sudaromos sąlygos kurti, interpretuoti ir perduoti teologines-filosofines žinias, rasti informaciją įvairiuose informaciniuose šaltiniuose, ją patikrinti, skirti objektyvią informaciją nuo subjektyvios.

4. Pasiekimų sritys

Pasiekimų sritis	Pasiekimai
4.1 (A) Šventojo Rašto pažinimas	– (A1.) Tyrinėja Biblijos kanono atsiradimą – (A2.) Skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą – (A3.) Nagrinėja Biblijos pasakojimą
4.2 (B) Tikėjimo turinio pažinimas	– (B1.) Išplėtoja Jėzaus kaip Atpirkėjo misijos sampratą – (B2.) Paaiškina trejybinio Dievo slėpinį – (B3.) Apibūdina žmogų, kaip gebantį pažinti Dievą ir turėti santykį su Juo

	– (B4.) Apibūdina skirtingas religijas ir jas gerbia
4.3 (C) Bažnyčia ir liturgija	– (C1.) Apibrėžia Bažnyčią kaip Dievo tautą – (C2.) Analizuoja liturgiją, geba joje dalyvauti – (C3.) Įvardija ir apibūdina sakramentus, kaip Dievo malonės ženklus
4.4 (D) Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas	– (D1.) Analizuoja žmogaus santykio su Dievu dinamiką – (D2.) Aptaria gyvenimo Kristuje būdus ir geba juos pasirinkti – (D3.) Pagrindžia krikščionio pasaulimą šventumui
4.5. (E) Morale/etika arba žmogus ir pasaulis	– (E1.) Apibrėžia žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą – (E2.) Pagrindžia kūno šventumo sampratą (kūno teologija) – (E3.) Priima sprendimus atsižvelgdamas į kūrinijos integralumą ir ekologinę etiką – (E4.) Analizuoja ir paaiškina socialinį Bažnyčios mokymą

5. Pasiekimų raida

1-2 mokymosi metai	3-4 mokymosi metai	5-6 mokymosi metai	7-8 mokymosi metai	9-10 mokymosi metai
A. Šventojo Rašto pažinimas				
A.1. Tyrinėja Biblijos kanono atsiradimą				
A1. Įvardija dvi Šventojo Rašto dalis. Supranta Biblijos išskirtinumą, moka klausytis ir išgirsti Dievo žodį.	A1. Paaiškina Biblijos atsiradimo istoriją: nuo pasakojimo iki rašytinio teksto.	A1. Tyrinėja ST ir NT struktūrą, kanoną, žanrus, skiria ST ir NT pagrindinius pasakojimus bei jų žanrus.	A1. Įvertina Biblijos reikšmę įvardija žodinę bei dvasinę prasmes ir paaiškina istorinį kontekstą.	A1. Paaiškina sąsajas tarp Senojo ir Naujojo Testamento. Nusako Biblijos reikšmę Bažnyčios gyvenime.
A.2. Skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą				
A2. Skaito nurodytą biblinį tekstą ir jį atpasakoja.	A2. Suranda biblinį tekstą pagal nuorodą. Perskaitytą pasakojimą lygina su gyvenimu.	A2. Paaiškina biblinį tekstą kaip kultūrinį paveldą, randa aktualius pavyzdžius asmeninėje patirtyje.	A2. Skaitydamas biblinius tekstus juos sieja su istoriniu teksto kontekstu, atpažįsta jų aktualumą, sieja su asmenine patirtimi.	A2. Analizuoja ir interpretuoja biblinius tekstus kitų literatūros tekstų kontekste. Palygina biblinės kultūros skirtumus gretinant su savąja.

A.3. Nagrinėja Biblijos pasakojimą				
A3. Žino ir papasakoja kelias biblines istorijas. Atpažįsta pagrindinius Išganymo istorijos įvykius.	A3. Papasakoja ir pavaizduoja raktines biblines istorijas ir paaiškina jų prasmę.	A3. Skiria Senojo ir Naujojo Testamento istorijas, paaiškina jų sąsajas. Lygina evangelinius tekstus, žino Jėzaus mokymo turinį.	A3. Pagrindinius Biblijos pasakojimo epizodus perteikia įvairiais būdais. Žino biblinius simbolius, vardus, įvykius.	A3. Pažįsta biblinę kultūrą. Identifikuoja biblinius simbolius, vardus, reiškinius aplinkoje, mene, literatūroje
B. Tikėjimo turinio pažinimas				
B.1. Išplėtoja Jėzaus kaip Atpirkėjo misijos sampratą				
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
B1. Pristato svarbiausius Jėzaus gyvenimo įvykius.	B1. Įvardija Jėzaus dieviškumo ir žmogiškumo savybes.	B1. Papasakoja Jėzaus gyvenimo istoriją ir supranta jo misiją.	B1. Išvėgia ir supranta savo gyvenimo ir Išganymo istorijos sąsajas.	B1. Sieja Iškūnijimo ir Išganymo slėpinį su Biblija. Kritiškai vertina informaciją apie Jėzaus asmenį ir misiją.
B.2. Paaiškina trejybinio Dievo slėpinį				
B2. Žino, apibūdina kas yra Dievas Kūrėjas. Skiria Dievo ir žmogaus kūrinys.	B2. Kelia klausimus apie pasaulio atsiradimo biblinį ir mokslinį aiškinimą.	B2. Paaiškina Dievo apsireiškimą ir veikimą per Švenčiausiąją Trejybę. Sugretina/ įvardina, kaip veikia Švenčiausios Trejybės asmenys.	B2. Išplėtoja Švenčiausios Trejybės sampratą per Šventosios Dvasios pažinimą ir jos dovanų pritaikymą gyvenime.	B2. Paaiškina ir pagrindžia Švenčiausios Trejybės asmenų skirtingumą ir vaidmenis. Atpažįsta klaidingus Dievo įvaizdžius, jų atsiradimo priežastis ir pasekmes.
B3. Apibūdina žmogų, kaip gebantį pažinti Dievą ir turėti santykį su juo				
B3. Žino ir supranta, kad pasaulis pažįstamas ne tik penkiaais pojūčiais ir protu, bet ir tikėjimu.	B3. Tyrinėja, kodėl žmonės tiki į Dievą. Nurodo ir kritiškai vertina netikėjimo priežastis.	B3. Paaiškina tikėjimą, kaip santykį tarp Dievo ir žmogaus.	B3. Atpažįsta Dievo veikimą istoriniuose įvykiuose ir asmens gyvenime.	B3. Vertina tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime ir randa tikėjimo pavyzdžių.

Suvokia ir pripažįsta savo unikalumą.		Nurodo tikėjimo reikšmę žmogaus gyvenime.		
B.4. Apibūdina skirtingas religijas ir jas gerbia				
B4. Atpažįsta žmonių skirtingumus ir juos gerbia.	B4. Atpažįsta ir įvardija tikėjimo skirtumus ir juos gerbia, žino religinius simbolius. Identifikuoja savo religiją kitų religijų kontekste.	B4. Identifikuoja didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja. Atpažįsta kitų religijų simbolius ir juos paaiškina.	B4. Atpažįsta ir apibūdina savo krikščioniškąjį tapatumą. Lygina krikščioniškų konfesijų tikėjimo raišką su katalikų tikėjimu.	B4. Apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas. Orientuojasi tarpreliginio dialogo ir ekumenizmo raidoje.
C. Bažnyčia ir liturgija				
C.1. Apibrėžia Bažnyčią kaip Dievo tautą				
C1. Skiria, kad bažnyčia yra bendruomenė ir pastatas. Supranta bendruomenės svarbą.	C1. Paaiškina, kad Bažnyčia yra tikėjimą išpažįstanti ir švenčianti bendruomenė.	C1. Pristato Bažnyčios, kaip keliaujančios Dievo tautos atsiradimo istoriją ir jos tarnavimo misiją.	C1. Žino ir paaiškina Bažnyčios misiją ir vaidmenį visuomenėje, suranda galimybes dalyvauti Bažnyčios gyvenime.	C1. Interpretuoja Bažnyčios istorijos įvykius. Aptaria Bažnyčios istorinę ir kultūrinę raidą
C.2. Analizuoja liturgiją, geba joje dalyvauti				
C2. Skiria bažnyčios aplinką nuo kitų. Padedamas suaugusiųjų tinkamai elgiasi bažnyčioje.	C2. Žino pagrindinius liturginius simbolius ir veiksmus, geba juos atlikti.	C2. Supranta ir paaiškina liturginį laiką.	C2. Atpažįsta ir interpretuoja liturgijos kalbą: spalvas, simbolius, meninę raišką. Įvardija šventes, paaiškina pagrindinių švenčių esmę.	C2 Analizuoja ir pagarbiai vertina liturgiją ir nurodo įsitraukimo galimybes.
C.3 Įvardija ir apibūdina sakramentus, kaip Dievo malonės ženklus				

C3. Žino savo vardo reikšmę ir papasakoja, kaip tampama krikščioniu. Pristato savo krikšto vardo šventąjį globėją.	C3. Susieja sakramentus su Jėzaus dovanojamomis malonėmis ir jo gyvenimo įvykiais.	C3. Žino sakramentų prasmes ir pagrindinius simbolius. Juos pristato pasitelkę įvairias raiškos priemones ir formas.	C3. Atskleidžia Bažnyčios kaip sakramentų teikėjos misiją.	C3. Apibrėžia sakramentinio gyvenimo požymius, gaunamas malones ir sieja jas su žmogaus gyvenimo etapais.
---	--	---	--	--

D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas

D1 Analizuoja žmogaus santykio su Dievu dinamiką

D1. Suformuluoja prašymo, dėkojimo, atsiprašymo ir užtarimo maldas.	D1. Apibūdina maldos paskirtį, formas ir būdus, nusako pagrindines laikysenas.	D1. Paaiškina maldos reikšmę asmens ir bendruomenės gyvenime. Suranda maldos pavyzdžių Šv. Rašte.	D1. Įvertina maldos svarbą Išganymo istorijoje, analizuoja maldos pavyzdžius Biblijoje ir Bažnyčios Tradicijoje.	D1. Analizuoja Dievo veikimo ir globos ženklus, apmąsto asmeninės ir bendruomeninės maldos svarbą.
---	--	--	--	--

D2 Aptaria gyvenimo Kristuje būdus ir geba juos pasirinkti

D2. Paaiškina tylos poreikį bei svarbą. Susikuria tylos sąlygas.	D2. Atpažįsta dvasinio gyvenimo trukdžius. Paaiškina, koks turėtų būti krikščionio gyvenimas.	D2. Nusako tikėjimo ir darbų vienovės svarbą.	D2. Analizuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus.	D2. Išplėtoja atsivertimo tipologijos sampratą. Apibrėžia ir įvertina dvasinio gyvenimo svarbą asmens tobulėjimui.
--	--	---	--	---

D3 Pagrindžia krikščionio pašaukimą šventumui

D3. Papasakoja šventojo gyvenimus ir paaiškina, kodėl jis vadinamas Dievo draugu.	D3. Paaiškina ypatingą Švč. Mergelės Marijos vaidmenį Išganymo istorijoje. Žino gerus darbus kūnui ir sielai ir juos paaiškina.	D3. Pateikia herojiškų tikėjimo pavyzdžių ir paaiškina jų reikšmę. Analizuoja, kaip sudėtingose situacijose tikėjimas į Dievą padeda rasti sprendimus.	D3. Pristato šventųjų ar tikėjimo herojų pavyzdžius. Atpažįsta šventuosiuose Jėzaus paveikslą ir gali tai interpretuoti.	D3. Paaiškina, koks yra krikščionio pašaukimas. Ieško galimybių atsiliepti į savo pašaukimą. Suvokia Bažnyčios misijos universalumą pasaulyje.
---	--	---	---	---

E. Moralė/etika: žmogus ir pasaulis

E.1 Apibrėžia žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą

E1. Žino, kad gyvybė yra šventa ir neliečiama Dievo dovana.	E1. Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi bibliniuose tekstuose ir gyvenimiškose situacijose.	E1. Pateikia pavyzdžius, kur pažeidžiamas gyvybės neliečiamumas.	E1. Kuria strategijas, kaip išsaugoti gyvybės neliečiamumą. Rodo pagarbą asmenims iš skirtingų socialinių ir kultūrinių grupių.	E1. Apibrėžia pagrindinius bioetikos principus. Analizuoja ir apibendrina moralines dilemas.
E. 2. Pagrindžia kūno šventumo sampratą (kūno teologija)				
E2. Apibūdina žmogaus, kaip Dievo kūrinio, savybes ir kuo jis skiriasi nuo kitų kūrinių.	E2. Paaiškina, kodėl penki kūno pojūčiai yra Dievo dovana.	E2. Vertina sveikatą kaip vieną iš esminių vertybių, lemiančių asmens aktyvumą dalyvaujant Dievo plane.	E2. Įvardija sprendimų priėmimo ir elgesio su savo kūnu pasekmes.	E2. Generuoja įvairias, krikščionišku mokymu grįstas, idėjas savitvartos ir valios ugdymo srityje.
E. 3. Priima sprendimus atsižvelgdamas į kūrinijos integralumą ir ekologinę etiką				
E3. Apibūdina kūriniją kaip Dievo dovaną, kodėl svarbu ją saugoti.	E3. Nusako krikščionišką požiūrį į save, aplinką, gamtą, įvardija žmogaus poveikį gamtai.	E3. Supranta krikščionišką atsakomybę už kūriniją, prisideda prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	E3. Remiantis įvairiais šaltiniais, tikėjimo ir gyvenimo pavyzdžiais, sukuria veiksmų planą, sprendžiant integralios ekologijos problemas.	E3. Apibūdina globalizacijos ir vartotojiškumo sampratą, iš to kylančias problemas, ieško sprendimo būdų. Renkasi nevertotojišką laikyseną. Žino ir vadovaujasi tvarumo principais.
E.4 Analizuoja ir paaiškina socialinį Bažnyčios mokymą				
E4. Aptaria pagalbos būdus artimiausioje aplinkoje.	E4. Pripažįsta kiekvieno žmogaus poreikius, žino pagalbos būdus ir juos taiko.	E4. Pateikia gailestingumo pavyzdžių iš Šventojo Rašto, šventųjų, savo gyvenimo. Dalyvauja socialinėje - pilietinėje veikloje.	E4. Apibūdina pagrindinius socialinio Bažnyčios mokymo principus ir juos pagrindžia.	E4. Taiko Bažnyčios socialinio mokymo principus, atsakingai naudodamasis žiniasklaida ir dalyvaudamas savanoriškoje veikloje.

6. Mokymosi turinys

6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei

6.1.1 1 klasė

A1 Šventasis Raštas – ypatinga knyga

Kuo skiriasi Biblija nuo kitų knygų? (Turinio svarba, pagarbus elgesys)
Kaip Dievas kalba Biblijoje? (Dievo žodis, Dievas kalba savo žmonėms)
Kodėl Biblija paausota? (Biblijos išskirtinumas)
Ar širdis turi ausis? (Kaip klausyti Dievo žodžio)

A3 Dievas dovana mums pasaulį ir juo rūpinasi

Kodėl žmonės nusigręžė nuo Dievo? (Pradžios knygos pasakojimas)
Kokia pirmųjų žmonių nuodėmė? (Neklusnumas, puikybė, atsiskyrimas nuo Dievo)
Ar Dievas laikosi savo pažadų? (Pažadas atsiųsti Gelbėtoją, Jėzaus gimimas)

Sąvokos, simboliai, vardai: Biblija, Šventasis Raštas, Dievo Žodis.

B1 Kalėdų žinia

Ar Jėzus gimė gimdymo namuose? (Jėzaus gimimo aplinkybės, vieta)
Ką žinome apie Jėzaus šeimą? (Šv. Šeima - Juozapas, Marija)

B1 Susitikimas su Jėzumi

Kiek geriausių draugų turėjo Jėzus? (Apaštalai, pirmųjų mokinių pašaukimas)
Ar galėčiau tiesiai paklausti Jėzaus? (Jėzus ir vaikai).
Kaip draugai padeda ateiti pas Jėzų? (Ligonio draugų pastangos atnešti jį pas Jėzų).

B1 Velykų paslaptis

Kuo skiriasi atsikelti ir prisikelti? (Jėzus gyvas. Mirtis ir prisikėlimas)
Kaip švenčiame Velykas? (Šv. Velykų šventės prasmė ir šventimas)

B2 Dievas yra Kūrėjas ir mane kviečia kurti.

Kas yra kūrėjas ir kūrinys? (Dievo kūryba ir žmogaus kūryba)
Ar aš galiu sukurti boružę? (Dievas gyvybės davėjas, žmogus gyvybės įkvėpti negali)
Kaip viskas atsirado? (Pasakojimo skaitymas ir suvokimas, Pr 1,1 - 2,4)
Kodėl Dievas viską sukūrė? (Apie Dievą, kuris viską daro iš meilės, „ir tai buvo gera“)
Ar Dievas sukūrė dinozaurus? (Pasakojimas apie Sukūrimą Pr 1, 20-24)

B4 Esame skirtingi

Kas atsitiktų, jeigu visi būtume vienodi? (Išoriniai ir vidiniai skirtumai)
Kaip susidraugaučiau su kitokiu? (Pagarba ir kitokio asmens priėmimas)
Kuri kūno dalis yra reikalingiausia? (Nors skirtingi, bet vieni kitiems reikalingi)
Ar įmanoma nusipirkti talentą? (Talentai, gabumai, palyginimas apie talentus)

Sąvokos, simboliai, vardai: Dievo Karalystė, laiminimas, Dievas visagalis, Kūrėjas, kūrinys, talentas, tolerancija, kūnas ir siela

C1 Bažnyčia ir bažnyčia

Kas būtų, jeigu pasaulyje aš būčiau vienas? (Draugų, šeimos, klasės, bendruomenės svarba. Ką reiškia žodis bendruomenė?)
Kaip rašome žodį „bažnyčia“? („Bažnyčia“ – bendruomenė ir „bažnyčia“ - pastatas)
Kaip vadinasi žmonių grupė, kuri renkasi į artimiausią bažnyčią? (Parapijos sąvoka, susipažinimas su savo parapija)
Kas dirba bažnyčioje? (Kunigas, klebonas, katechetas/katechetė, vargoninkas/vargoninkė, patarnautojas/ patarnautoja, choristai ir t.t.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Bažnyčia, bažnyčia, bendruomenė, kryžiaus ženklas, krikštas, krikščionis, parapija, kunigas, klebonas, katechetas/katechetė, vargoninkas/vargoninkė patarnautojas/patarnautoja, choristai.)

D1 Prašymo, dėkojimo, užtarimo malda

Ar visko galiu prašyti Dievą? (Maldos laikysenos, kaip suformuluoti maldą, prašymas sau ir kitiems reikalingos pagalbos ir pan.)

Kaip galiu melstis namuose? (Malda ryte, vakare, prie stalo, maldos kampelis, malda šeimoje)

Ar Dievas girdi visų maldas? (Užtarimo malda)

D2 Susitikimas su Jėzumi tyloje

Kodėl Dievas kalba tyliai? (Mažojo Samuelio malda, širdies malda, įsiklausymas)

Kaip nusiraminti maldai? (Nutyla kūnas, jausmai, vaizduotės panaudojimas maldai, fizinė laikysena)

Sąvokos, simboliai, vardai: Prašymo malda, dėkojimo malda, užtarimo malda, maldos kampelis, maldos laikysena)

E1 Gyvybė neliečiama

Kokia gyvenimo dovana yra pati brangiausia? (Gyvybės vertė, pagarba savo ir kito gyvybei)

E2 Žmogus - unikalūs Dievo kūrinys

Kodėl aš esu? (Dievas pažįsta, myli, nori mums laimės)

Kuo žmogus skiriasi nuo kitų būtybių, kurias sukūrė Dievas? (Žmogus pažįsta Kūrėją, mąsto, myli, gali laisvai pasirinkti, kurti)

Sąvokos, simboliai, vardai: Gyvybė, gailestingumo darbas, kūrinija, pareiga, atsakomybė.

6.1.2 2 klasė

A2 Kalėdų žinia Biblijoje

Kaip evangelistai kalba apie Jėzaus gimimą? (Pasirinkti vieną iš evangelinių tekstų)

A2 Velykų paslaptis Biblijoje

Kokie yra Prisikėlimo ženklai? (Nuristas akmuo, tuščias kapas, angelas, drobulės.)

Kaip evangelistai kalba apie Prisikėlimą? (Prisikėlimo naratyvas)

Sąvokos, simboliai, vardai: Biblija, Šventasis Raštas, Dievo Žodis, Juozapas, Marija, Šventoji Šeima, Velykos, Prisikėlimas, Nukryžiuotasis, Jeruzalė, Galilėja, Nazaretas, Betliejus, nuodėmė, Dievo pažadas, Gelbėtojas

B 3 Aš - Dievo vaikas

Ar angelai turi atostogas? (Angelai, Dievo globa žmogui)

Ar yra kitas toks pat kaip aš? (Kiekvieno asmens unikalumas, žmogus kūniškas ir dvasinis)

B3 Žinojimas ir tikėjimas

Ar mokslininkai viską žino? (Kas yra mokslas ir kas yra tikėjimas)

Ką daryti, kad pažintum Dievą? (Dievas pažįstamas protu ir tikėjimu)

Sąvokos, simboliai, vardai: Dievas visagalis, Kūrėjas, kūrinys, kūnas ir siela.

C2 Bažnyčia - išskirtinė vieta

Kuo bažnyčia skiriasi nuo prekybos centro? (Bažnyčia, kaip sakralus pastatas, maldos namai)

Ar bažnyčioje yra kokios nors taisyklės? (Elgesys bažnyčioje)

Ką žmonės veikia bažnyčioje? (Liturginė malda ir asmeninė malda)

Kiek žemėje yra bažnyčių? (katedra, bažnyčia, koplyčia, jų įvairumas)

Kas panašu visose bažnyčiose? (Altorius, kryžius, tabernakulis, vargonai, sostas, ambona ir t.t.)

C3 Aš - krikščionis

Kokia tavo vardo istorija? (Vardo reikšmė, šventieji globėjai)
Kodėl Jėzaus vardas yra visų svarbiausias? (Pagarbus Dievo vardo tarimas)
Kaip Kristus gyvena tarp mūsų? (Tikinčiųjų bendruomenė, sakramentai, kaip susitikimo su Dievu vieta, pvz, krikštas ir Eucharistija)
Kas yra bendro tarp kryžiaus, krikšto ir krikščionio? (Kryžiaus ženklas, krikšto sakramentas, per krikštą tampama krikščioniu, vienija Jėzus Kristus)

Sąvokos, simboliai, vardai: Velykų žvakė, Bažnyčia, bažnyčia, bendruomenė, kryžiaus ženklas, krikštas, krikščionis, Jėzus, Kristus, Emanuelis, altorius, parapija, kunigas.

D3 Šventieji - Dievo draugai

Ką angelas pasakė Mergelei Marijai? (Angelo pasveikinimo Marijai malda)
Kodėl kai kurie žmonės paveiksluose vaizduojami su lanku virš galvos? (Šventųjų vaizdavimas)
Kiek yra šventųjų? (Pažintis su šventaisiais, Visų Šventųjų šventė, *pasirinktinai*: Fatimos šventieji, šv. Bernadeta Subiru ir kt.)
Kaip susidraugauti su Jėzumi? (Skaityti, žiūrėti, kalbėtis...)
Ar Jėzus supranta, kaip aš jaučiuosi? (Jausmų, minčių atpažinimas ir įvardijimas)
Kuo geras skiriasi nuo švento? (Šventojo apibrėžimas, artumas Dievui)
Kaip tapti šventuoju? Ar šiais laikais būna šventųjų? (*pasirinktinai*: Dievo tarnaitė Antuanetė Meo (Antonietta Meo), Šv. Dominykas Savio ir kt.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Aureolė, draugystė su Dievu, šventasis, Visų Šventųjų šventė, Fatimos šventieji, šv. Bernadeta Subiru, Dievo tarnaitė Antuanetė Meo (Antonietta Meo), Šv. Dominykas Savio.

E3 Esu pakviestas gėrėtis ir saugoti gamtą

Kodėl yra sakoma „gamta - visų namai“? (Gamta - Dievo kūrinija)
Ar Dievas ir man patikėjo rūpintis pasauliu? (Žmogaus atsakomybė už gamtą ir žmogų, būdai gamtai saugoti)

E4 Aš galiu padėti

Ką gali mano mažos rankutės? (2-3 gailestingumo darbai kūnui pasirinktinai)
Ką gali mano maža širdelė? (2-3 gailestingumo darbai sielai pasirinktinai)
Ar lengva dalintis? (Dalinimosi džiaugsmas, Duonos padauginimas)
Ar sunku padaryti vieną gerą darbą per dieną? (Pareiga, atsakomybė šeimoje, mokykloje)

Sąvokos, simboliai, vardai: Gyvybė, gailestingumo darbas, kūrinija, pareiga, atsakomybė.

6.1.3 3 klasė

A1 Nuo pasakojimo iki Biblijos kanono.

Kiek papiruso lapų reikia Biblijai užrašyti? (Biblijos užrašymo būdai)
Kaip iš kartos į kartą buvo perduodami Šventojo Rašto tekstai? (Sakytinė ir rašytinė tradicijos)
Ar pats Dievas parašė Bibliją? (Dievo įkvėpti autoriai)

Sąvokos, simboliai, vardai: Kanonas, papirusas, rankraštis.

B1 Jėzus žmogus ir Dievas

Ar „nazarietis“ yra tas pats kaip „kaunietis“? (Žodžio „nazarietis“ reikšmė, Jėzaus kilmė)
Ar Jėzus dėvėjo džinsus? (Jėzaus žmogiškumas: savybės ir aplinka)
Ar „Kristus“ yra Jėzaus pavardė? (Žodžio „Kristus“ reikšmė)
Kas yra Dievo Sūnus? (Jėzaus dieviškumas ir sūnystė, Jėzaus Krikštas)
Ką gali padaryti Jėzus, bet negali padaryti žmogus? (Jėzaus dieviškumas: stebuklai, demonų išvaymas)
Ar Jėzus galėjo supykti? Dėl ko Jėzus verkė? (Jėzaus žmogiškumas: kūniška tapatybė, emocijos ir jausmai)

Kodėl krikščionys į Jėzų kreipiasi „Viešpatie“? (Audros nutildymas, Jėzaus dieviškumas, titulai, atsimainymas, mokymas, dieviška galia)

B3 Tikėjimo grožis

Ar lengva draugauti su Jėzumi? (Draugystė su Jėzumi valingas įsipareigojimas. Kodėl žmonės netiki: neturėjo galimybės pažinti Dievo, blogos patirtys, autoriteto nepritarimas, paviršutiniškai pažįsta savo tikėjimą, baimė keistis ir t.t.)

Ką pasakyčiau netikinčiam draugui apie savo tikėjimą? (Vidinis troškimas, tikėjimo perdavimas šeimoje, kūrinių didingumas, tikėjimo liudytojai, asmeninės patirtys)

Sąvokos, simboliai, vardai: Dieviškumas, žmogiškumas, Viešpats, Mesijas.

C1 Bažnyčia - švenčianti bendruomenė

Ką veikti bažnyčioje? (asmeninės tikėjimo ir maldos patirtys, bendruomenė, tarnystės galimybės dalyvavimas liturgijoje: atidžiai klausytis, melstis, giedoti ir t.t.)

C2 Liturginės laikysenos ir simboliai

Kaip atsirado sekmadienis? (Septintą dieną Dievas ilsėjosi, Kristaus Prisikėlimas)

Ar skiriasi gimtadienio šventė nuo Šv. Mišių? (Šv. Mišių prasmė, liturgijos pagrindinės dalys)

Kaip turiu elgtis, kai pasaulio Viešpats šv. Mišiose ateina pas mane? (Pagarbus elgesys šv. Mišiose, laikysenos, gestai, besimeldžianti širdis ir lūpos)

Sąvokos, simboliai, vardai: Šv. Mišios, Eucharistija, Viešpaties diena, Dievo Žodžio stalas Žodžio liturgija, Aukos liturgija

D1 Maldos formos, būdai ir laikysenos

Kaip su Dievu tiesiogiai susisiekti ir pasikalbėti? (Tyli malda, kaip draugas kalba draugui, dienos peržvalga)

Dieve, ką sakai?! (Kaip išgirsti Dievą: artimųjų pagalba, žodžiai, gamta, muzika, žvilgsnis, Šventojo Rašto žodžiai, tyla, buvimas bažnyčioje, kunigo pamokymai ir t.t.)

Ar galima su Dievu kalbėtis trumpais sakiniiais? (Trumpos maldos: Padėk man! Ačiū tau, Viešpatie! Viešpatie palaimink mane! Jėzau tu man reikalingas! Kur tu? Man taip liūdna! O Dieve, kaip gražu! Jausmai ir emocijos maldoje)

Kokia kalba kalbama Bažnyčioje? (liturginė Bažnyčios bendruomenės kalba)

Ar visko galima Dievą prašyti? (Geros ir negeros maldos intencijos)

Ar galima melstis gulint? (Kūno laikysena išreiškia maldą ir padeda jai susikaupti)

Ar Dievą galiu vadinti „tėčiu“? (Tėve mūsų malda, Jėzaus išmokyta malda, prašymai maldoje)

D3 Švč. Mergelė Marija – ypatingas asmuo

Kodėl maldoje kreipiamės į Mariją? (Marija – Dievo ir Bažnyčios Motina. Marijos kultas.)

Kokią giesmę giedojo Marija? (Magnifikat)

Kodėl Marija vadinama „Rožinio Karaliene“? (Rožinio malda, misijų rožinis, rožinio slėpiniai)

Sąvokos, simboliai, vardai: Mergelė Marija, rožinis, maldos būdai, intencija.

E2 Dievas leidžia pažinti pasaulį

Kokias dovanas esame gavę iš Dievo? (Pasaulį pažįstame per pojūčius, Bartimiejaus išgydymas Mk 10,46-52)

Ar yra šeštasis pojūtis? (Vidiniai troškimai, Dievo ilgesys, sąžinė, vidujiškumas, Jėzus ir samarietė Jn 4,7-15)

E4 Kaip gyvena Dievo vaikai?

Kodėl palaimingiau duoti nei imti? (Aukso taisyklė, pagalba tėvams, draugams, meilės įsakymas Jn 15,12)

Ar pastebiu kito skausmą? (Atidumas, paguoda šalia esančiam)

Sąvokos, simboliai, vardai: Bartimiejus, Lozorius, raupsuotasis, gailestingumas, kūrinija, saikingumas, dorybė, ekologiniai iššūkiai, gailestingumo darbai kūnui, gailestingumo darbai sielai)

6.1.4 4 klasė

A2 Ką Šventasis Raštas man šiandien sako?

Ar įmanoma nulaužti Biblijos kodą? (Mokymasis skaityti Bibliją pagal pateiktas nuorodas)

Ar galima iškepti pyragą pagal Bibliją? (Suranda žodžius pagal nuorodą)

Ar įmanoma pabėgti nuo Dievo? (Jonos istorija Jon 1 - 4)

Ar ūgis trukdo pamatyti Jėzų? (Zachiejaus istorija Lk 19,1-10)

„Katraš iš jų įvykdė Tėvo valią?“ (Apie klusnumą, žodžio ir veiksmo dermę)

A3 Tikėjimo protėviai ir karaliai Šventajame Rašte

Ar verta pasitikėti Dievu? (Abraomas, Izaokas - išėjimas, Izaoko auka)

Kiek kainuoja dubenėlis sriubos? (Ezavas ir Jokūbas, pirmagimystė Biblijoje, žmogaus vertė)

Ar paskutinis gali būti pirmas? (Juozapas, brolių išdavystė)

Į kokią žygį Dievas pakvietė Mozę? (Pašaukimas, išėjimas iš Egipto, kelionė per dykumą)

Kas akmeniu užmušė milžiną? (Dovydo pašaukimas ir stiprybė)

Kodėl sakome: „Išmintingas, kaip Saliamonas“? (Saliamonas, išminties vertybė)

Sąvokos, simboliai, vardai: Kanonas, papirusas, rankraštis, pirmagimystė Biblijoje, auka, aukojimas, karalius ir pranašas Biblijoje, Dovydo žvaigždė, Išėjimas, Sandora, Mozė, Egiptas.

B2 Mokslo ir tikėjimo aiškinimas apie pasaulio atsiradimą.

Kaip atsirado pasaulis? (Pokalbis tarp mokslo ir Biblijos - aiškinimas, pasaulio sukūrimo scenos menė)

B4 Pažintis su kitomis religijomis. Kristaus suburti

Kodėl ne ant visų maldos namų yra kryžius? (Religijų įvairovė, skirtumai, maldos namai, simboliai, pagarba)

Kas vienija visus krikščionis? (Tikėjimas į Jėzų Kristų)

Ar visi krikščionys yra katalikai? (Skirtingos krikščioniškos konfesijos)

Ar aš turiu klausyti popiežiaus? (Ką reiškia būti kataliku?)

Sąvokos, simboliai, vardai: Katalikas, religija, bažnyčia, cerkvė, sinagoga, mečetė, kenesa, pagoda, religija, konfesija, krikščionis, katalikas, popiežius.

C3 Jėzus ir sakramentai

Kas yra malonė, ar malonė - tai, kas malonu? (Dievo malonės samprata)

Per kokius ženklus Dievas duoda savo malones? (Septyni sakramentai, jų prasmė)

Ar visi sakramentai yra reikalingi? (Sakramentai skirtinguose gyvenimo etapuose)

Kaip Jėzus tampa duona ir vynu? (Šv. Mišių dalys)

Ar iš šv. Mišių išeinu sotus? (Eucharistijos sakramentas, Komunija, bendrystė su Jėzumi)

Kaip išdrįsti eiti išpažinties? (Susitikimas su pačiu Dievu per kunigą, išpažinties prasmė ir eiga, atgailos sakramentas)

Sąvokos, simboliai, vardai: Šv. Mišios, Eucharistija, Krikštas, Sutvirtinimas, Švč. Sakramentas, Sutaikinimas, Atgaila, Ligonijų patepimas, Šventimai, Santuoka, kunigas, vyskupas, klebonas, malonė, Viešpaties diena, Dievo Žodžio stalas Žodžio liturgija, Aukos liturgija

D2 Dvasinio gyvenimo priešai

Ką daryti jeigu susvyruoja tikėjimas? (Pokalbis su tikinčiu žmogumi, malda, skaityti knygas apie tikėjimą)

Ką reiškia pagunda? (Gundymai, kaip jiems pasipriešinti, Jėzaus gundymas)

D2 Krikščionio gyvenimas

Ką reiškia garbinti Dievą? (Švč. Sakramento pagarbinimas, malda prieš Švenčiausiąjį Sakramentą, Šv. Tarcizijaus pavyzdys)

Ką reiškia: tikėjimas be darbų – miręs? (Krikščionio pašaukimas tarnystei, darbas kaip malda ir malda darbuose)

D3 Geri darbai kūnui ir sielai (šventieji - kaip iliustracija pasirinktinai)

Ar duoti pinigėlių elgetai? (Išalkusį pavalgydinti, ištroškusį pagirdyti)

Ar karalaitis gali keistis apdaru su elgeta? (Vargšą aprengti, *pasirinktinai*: šv. Kazimieras)

Ką reiškia posakis: „Svečias į namus – Dievas į namus“? (Keleivį priglausti, *pasirinktinai* šv. Benediktas)

Ar žmogus gali numirti už kitą žmogų? (Kalinį sušelpiti, *pasirinktinai*: šv. Maksimilijonas Marija Kolbė)

Kas be gydytojų ir vaistų dar gali padėti ligoje? (Ligonį aplankyti, *pasirinktinai*: pal. Jurgis Matulaitis, iniciatyva „Raudonos nosys“, „Niekieno vaikai“)

Kas nuo mirties išgelbėjo šv. Roką? (Mirusį palaidoti, pagarba žmogaus kūnui, *pasirinktinai*: šv. Rokas, jo vaizdavimas mene, rokitai vienuoliai Lietuvoje maro metu)

Ar mokytas žmogus gali pakeisti pasaulį? (Nemokantį pamokyti, *pasirinktinai*: šv. Marija Eugenija ir jos svajonė suteikti vaikams išsilavinimą, kad jie paskui pasaulį padarytų geresniu)

Kaip galiu žinoti, kad elgiuosi teisingai? (abejojančiam patarti)

Ar galiu pasikeisti? (Pikta darantį sudrausti, *pasirinktinai*: šv. Jonas Bosko)

Ar kalėjime galima būti laisvu? (Įžeidimus atleisti, nuoskaudas nukęsti, *pasirinktinai*: pal. Teofilus Matulionis, jo laiškas dukterėčiai Marytei, dovana ir parašas „laisvas kalinys“)

Ar įmanoma matyti Jėzų ir būti suprastu? (Nuoskaudas nukęsti, *pasirinktinai*: šv. Faustina, joks teptukas negali atvaizduoti Dievo grožio.)

Ar gali būti paprastas šventojo gyvenimas? (Melstis už gyvus ir mirusius, *pasirinktinai*: Šv. Teresėlė)

Kodėl Marija vadinama „Gailestingumo motina“? (Pagimdė, Jėzų, kuris yra gailestingumas, Marija užtaria žmoniją varguose)

Sąvokos, simboliai, vardai: Geri darbai kūnui, geri darbai sielai, šv. Motina Teresė, šv. Kazimieras, šv. Benediktas, šv. Maksimilijonas, Marija Kolbė, pal. Jurgis Matulaitis, šv. Rokas, šv. Marija Eugenija, Šv. Ignacas, šv. Jonas Bosko, pal. Teofilus Matulionis, šv. Faustina, Šv. Teresėlė, Švenčiausias Sakramentas, pagunda,

E1 Dievas rūpinasi žmogumi ir dovanoja gyvenimą

Kaip Dievas manimi rūpinasi? (Pasitikėjimas Dievo Apvaizda, Dievo rūpestis manimi kasdienybėje)

Ar Jėzus praėjo pro kenčiantį? (Jėzus gydo *Pasirinktinai*: Dešimt raupsuotųjų, Lozorius prikėlimas)

Ar Jėzus gydo ir šiandien? (Jėzus įgalina kiekvieną padėti silpniesiems/ kenčiančiam)

E3 Atsakomybė už gamtą

Kaip mes privalome elgtis su kūrinija? (Šiandienos ekologiniai iššūkiai ir sprendimai, atsakingas pasirinkimas, saikingumo dorybė, prisitaikymas prie paprastesnio gyvenimo)

Sąvokos, simboliai, vardai: Bartimiejus, Lozorius, raupsuotasis, gailestingumas, kūrinija, saikingumas, dorybė, ekologiniai iššūkiai, gailestingumo darbai kūnui, gailestingumo darbai sielai.

6.2. Mokymosi turinys 5–8 klasėms

7.2.1. 5 klasė

A1 Biblija - kaip biblioteka

Kaip atrodė Biblija anksčiau ir dabar? (Pergamentas, papirusas, Biblija vaizduojamajame mene, spausdinta knyga, suskaitmeninta Biblija)

Ar įmanoma perskaityti visas bibliotekos knygas? (Knygų skaičius, Biblijos kalbos)

A2 Patarimai Išminties literatūroje (Patarlių knyga)

Ar Dievas kalbėjo patarlėmis? (Tėvų pamokymai vaikams, išmintis, Pat 5;6;10;13,)

Ko paklaustum išminčiaus? (Apie darbą, Pat 10, 5.; Pat 10. 16.; Pat 12, 24.; Pat 13, 4.

A3 Nuo Senojo Testamento iki Naujojo Testamento

Koks būtų Abraomo ir Jėzaus pokalbis? (Abraomo ir Jėzaus aukos palyginimas)

Kokią navigaciją naudojo Mozė vedamas tautą? (Mozės ir Jėzaus misija, Mozė išveda tautą iš nelaisvės Egipte, Jėzus išvaduoja žmogų iš nuodėmės nelaisvės)

B1 Jėzus pristato save

Ką istorijos mokslas žino apie Jėzų? (istoriniai faktai)

Ką apie Jėzų evangelistai papasakoja daugiau už istorikus? (tikėjimo Jėzus)

Kaip Jėzus save pristato? (Gerasis ganytojas (Jn 10,1-18), avių vartai (Jn 10,1-18), Gyvoji duona, Kelias, tiesa ir gyvenimas ir kt.)

B3 Santykis tarp Dievo ir žmogaus

Ar žmogus ieško Dievo, ar Dievas ieško žmogaus? (Prigimtinis Dievo troškimas, Dievas pasitinka žmogų) *Youcat 7-10*

Ar galima tiltą pastatyti vienoje upės pusėje? (Dievo ir žmogaus bendrystė)

B4 Didžiosios pasaulio religijos.

Kokios yra didžiosios pasaulio religijos? (Judaizmas, krikščionybė, islamas, budizmas, hinduizmas)

C1 Bažnyčia - keliaujanti bendruomenė

Ką veikė apaštalai, kai Jėzaus nebebuvo su jais? (Pirmoji apaštalų bendruomenė (Apd 2,42-47): bendrystė, malada, duonos laužymas, patarnavimai, misija)

Ar sunku skelbti Dievo žodį? (Šv. Paulius, pirmosios misijos, Bažnyčios augimas)

Ar pirmieji krikščionys gyveno katakombose? (Pirmųjų krikščionių persekiojimas, maldos vietos, ištikimybė Kristui)

C2 Liturginių metų ciklas

Kada Bažnyčia švenčia naujuosius metus? (Liturginiai metai, jų pradžia, eilinis laikas, Kalėdų laikas, Velykų laikas)

Kam reikia Bažnyčioje kalendoriaus? (Jėzaus gyvenimo ir Išganymo atspindys liturginiuose metuose)

C3 Sakramentų prasmės ir šventimas

Po kokių ženklų esu gimęs? (Iškrikščioninimo sakramentai: krikštas, Eucharistija ir sutvirtinimas, sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė)

Ar šiais laikais yra tarnų? (Tarnavimo sakramentai: kunigystė, santuoka, sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė)

Ar yra išeitis su Dievu beviltiškoje situacijoje? (Gydymo sakramentai: atgailos, ligonių, sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė)

D1 Malda Šventajame Rašte ir su Šventuoju Raštu

Kaip žmogui ateina į galvą melstis? (Per maldą Dievas dovanoja savo artumą, *Youcat 470*)

Ar nelaimė išmoko melstis? (Malda kritinėse situacijose, Jėzaus malda mirties akivaizdoje Mk 14,36-37)

Ar žmogus gali būti kurčias Dievui? (Vidinė laikysena: „Kalbėk, Viešpatie“, pvz. Samuelio pašaukimas 1 Sam 3,1-10)

Ar malda gali įkylėti Dievui? (Ištverminga malda, pvz. Abraomo užtarimo malda (Pr 18,16-32)

D2 Dekalogas, kaip gyvenimo gairės

Kodėl Dievui svarbu, kaip aš gyvenu? (Dievas nori mūsų laimės, parodo, kaip tai įmanoma, Dievo įsakymai naudingi, kaip žaidimo taisyklės)

Kokius įsakymus mums davė Dievas? (Dešimt Dievo įsakymų, kaip kelrodis dvasiniame gyvenime ir asmeniniame augime)

Kaip žinoti, ar elgiuosi gerai, ar blogai? (Sąžinė, vidinis balsas)

Nuo ko mus saugo Dievo įsakymai? (Įsakymai, kaip gyvenimo taisyklės, kokie yra dvasiniai pavojai, pagundos)

E1 Rizikingas elgesys

Kas nutinka, kai atsigeriu iš netikro džiaugsmo ir laimės šaltinio? („Šiandien padėjau prieš tave gyvenimą ir gerovę, mirtį ir pražūtį“ Įst 30,15, žalingi įpročiai ir elgsena, jų pasekmės)

Kur yra tikrosios laimės šaltinis? (Dievas - laimės šaltinis „Aš esu gyvoji duona“)

6.2.1. 6 klasė

A1 Biblija - kaip biblioteka

Nuo poezijos iki detektyvo. (Žanrai, pasakotojai, kontekstas)

A2 Patarimai Išminties literatūroje (Siracido knyga)

Kokį draugą norėčiau turėti? (Draugystė Sir 6,5-17)

Jeigu būčiau prezidentas, aš...?(Sir 10,1-8 vadovavimas, lyderiavimas, atsakomybė už savo šalį)

A3 Evangelijų panašumai ir skirtumai

Kaip Evangelijas pradeda to meto „ekspertai“ ir „žurnalistai“? (Palyginti skirtingų Evangelijų pradžias. Sinoptinės Evangelijos).

Kas įvyko prie stalo vakarieniaujant su Jėzumi? (Eucharistijos įsteigimas Mt 26,26-29; Mk 14,22-25; Lk 22,15-20; 1Kor 11,23-26)

B1 Jėzus pristato save

Kaip Jėzus gali būti ir Dievas, ir žmogus tuo pačiu metu? (Jėzaus žmogiškumas ir dieviškumas, Petro išpažinimas ir Atsimainymas)

Kokia Jėzaus misija žemėje? (Dievo karalystės skelbimas, Išganymas, Atpirkimas)

B2 Švenčiausios Trejybės slėpinys

Ar mes tikime į vieną Dievą ar tris? (Dievas vienas Trijuose asmenyse)

Ar įmanoma žmogaus protu atskleisti, kad Dievas yra Trejybė? (Trejybės samprata, *Youcat* 35-39)

Kokia yra Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios bendrystė? (Švč. Trejybės slėpinio aiškinimas, meilės ryšys, simboliai ir vaizdavimo būdai: trilapis dobilas, A. Rubliovo ikona)

B3 Santykis tarp Dievo ir žmogaus

Kodėl verta pasitikėti Dievu? (Nuo tikėjimo iki pasitikėjimo, besąlygiška Dievo meilė, Petras eina vandeniu)

Ar Jėzus yra tarp mano draugų? („Aš jus draugais vadinu.“ Jn 15,9-17)

B4 Didžiosios pasaulio religijos.

Kodėl yra tiek daug religijų? (Įgimtas Dievo troškimas)

Ar galima garbinti daug dievų? (Monoteizmas, politeizmas)

Kuo tiki kitų religijų atstovai? (Pagrindiniai didžiųjų pasaulio religijų principai)

C1 Bažnyčia - tarnaujanti bendruomenė

Ar krikščionis visada turi padėti? (Bažnyčios tarnavimo misija, diakonija, artimo meilė)

Ar šiais laikais yra riterių? (Bažnyčios karitatyvinės veiklos ir organizacijos, savanorystė, judėjimai, pavyzdžiui: Caritas, Maltos ordinas, Patria, Samariečiai, jaunieji misionieriai ir t.t.)

C2 Liturginių metų ciklas

Ar kunigo mėgstamiausia spalva žalia? (Liturginis eilinis laikas, sekmadieniai, šventųjų minėjimai)

Kaip švenčiame Jėzaus gimtadienį bažnyčioje? (Liturginis Advento ir Kalėdų laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės)

Kodėl bažnyčioje galvas barsto pelenais? (Liturginis Gavėnios laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės)

Kas svarbiau: kiaušinis ar Prisikėlimas? (Liturginis Velykų laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės)

C3 Sakramentų prasmės ir šventimas

Ar egzistuoja „stalo etiketas“ Bažnyčioje? (apie elgesį Mišiose, liturgija, liturginiai indai, malda, gestai ir t.t.)

D1 Malda Šventajame Rašte ir su Šventuoju Raštu

Ką papasakočiau, jeigu būčiau prie stalo su Jėzumi? (Eucharistijos įsteigimo tekstų supratimas ir/ar meditacija Mt 26,26-29; Mk 14,22-25; Lk 22,15-20; 1Kor 11,23-26 (pasirinktinai))

Kaip Jėzus meldėsi? (dykumoje, nuošalioje vietoje, šventykloje, kreipinys į Tėvą)

D2 Kalno pamokslas, kaip dvasinis kelias

Kokią laimę žada Jėzus? (palaiminimai, Dievo karalystė, Kalno pamokslas Mt 5,3-12) *Youcat jaunimui 284*

Ar Jėzus laimina tik nelaimingus? (tikroji palaiminimų prasmė)

D3 Švč. Mergelė Marija - ypatingas asmuo

Ar galima Mariją sutikti kelyje? (piligrimystė, Aušros vartų Mergelės Marijos paveikslas, Marijos apsireiškimas Šiluvoje, Marijos apsireiškimas Lurde ir t.t.)

Šventieji – „alter Jesus“

Ar šventieji mėgdžiojo Jėzų? (Šventųjų gyvenimas su Jėzumi ir tapimas panašiu iš meilės, *pasirinktinai*: Šv. Pranciškus Asyžietis, Dievo tarnas Karlas Akutis (Carlo Acutis) ir t.t.)

E3 Krikščioniškas požiūris į kūriniją

Kas labiausiai pažeidžia mūsų santykį su savimi pačiu, kitu, gamta ir Dievu? (Nedorybės, ydos: puikybė, gobšumas, noras viešpatauti, turėti, manipuluoti, išnaudoti ir kt.)

Kodėl krikščionių santykis su gamta ir aplinka yra ypatingas? (Žmogus Kūrėjo bendradarbis, bendrystė tarp visų Dievo kūrinų Pr 1,26-31; 2,15)

E4 Gailestingumo pavyzdžiai Šv. Rašte ir šventųjų gyvenimuose

Ar gailestis ir gailestingumas yra tas pats? (Žodžio „gailestingumas“ prasmė, Dievo gailestingumas Biblijoje. *Pasirinktinai*: Gailestingasis samarietis Lk 10,29-37, Beširdis tarnas Mt 18,23-35, Sūnus palaidūnas Lk 15,11-32)

Ar gailestingumo darbams pakviesti tik šventieji? (Gailestingumo darbai artimui *Pasirinktinai*: Šv. Motina Teresė, Šv. Vincentas Paulietis,)

„Mylėk ir daryk ką nori“. Šv. Augustinas (Asmeniniai gailestingumo pavyzdžiai)

6.2.3. 7 klasė

A1 Biblijos panorama

Kokį palikimą esi gavęs? (Žodžio „testamentas“ teologinė reikšmė)

Ar Senasis Testamentas tikrai yra senas, o Naujasis - naujas? (Senojo ir Naujojo Testamentų parašymo laikotarpiai ir aktualumas).

A2 Laiko ženklai pranašų knygoje

Kokios sąsajos tarp Biblijos ir pasaulio istorijos? (Babilonas, Egiptas, Romos imperija ir t.t.)

Kuo istorijos vadovėlis skiriasi nuo Pranašų literatūros? (Pranašų knygos: Ozėjas, Jeremijas, Amosas, Izaijas - istorinių situacijų aiškinimas ir raginimas atsiliepti į Dievo kvietimą)

Kuo skiriasi biblinis pranašas nuo astrologo/būrėjo? (Pranašo reikšmė ir dabarties įvykių interpretavimas tikėjimo perspektyvoje)

B1 Jėzus dėl manęs

Ar galima būti krikščionimi ir netikėti prisikėlimu? (Kodėl Jėzus mirė, Dievo išganymo planas, aktualūs prisikėlimo klausimai: *Youcat 105-109*)

Kodėl aš turėčiau tikėti Kristaus prisikėlimu?

B2 Šventojo Dvasia, Jos dovanos ir vaisiai

Kaip veikia Šv. Dvasia? (Per Tėvą ir Sūnų, pavyzdžiai)

Koks yra skirtumas tarp talento ir dvasinės dovanos? (įgimti gebėjimai, Šv. Dvasios dovanos)

Iš ko atpažįstame, kad veikia Šv. Dvasia? (Šv. Dvasios vaisiai, Gal 5,22-23)

B4 Seseriškos bažnyčios

Ką reiškia „broliai ir seserys Kristuje“? (Krikščioniškas konfesijas jungiantis tikėjimas į Jėzų Kristų, konfesijų išvardijimas)

Kodėl mūsų Bažnyčia vadinama Romos Katalikų Bažnyčia? (Bažnyčios žymės: viena, šventa, visuotinė, apaštališka, Šventojo Petro įpėdinio svarba)

C1 Bažnyčios misija ir vaidmuo pasaulyje.

Kas gali būti popiežiumi? (Hierarchine Bažnyčios struktūra, vadovavimas Bažnyčiai)

Kodėl Bažnyčia pasisako etiniais klausimais? (Moralinis Bažnyčios autoritetas, prigimtinis dorinis įsakymas)

Kam Dievui reikia Bažnyčios? (bendruomeniška žmogaus prigimtis, Bažnyčia moko ir tarnauja žmogui, švenčiamas tikėjimas)

C2 Šventė - kaip tikėjimo patirtis

Ar bažnyčioje nuplauna kojas? (Velykų tridienio liturgija: Didysis ketvirtadienis, Didysis penktadienis, Didysis šeštadienis, kojų plovimas, kryžiaus kelias, kryžiaus pagarbinimas, velyknaktis, paschalas ir t.t.)

Koks paukštis bažnyčioje turi išskirtinę vietą? (Sekminės, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės)

Ar Bažnyčia turi gimtadienį? (Sekminės, kaip Bažnyčios bendruomenės gimimo diena)

C3 Klaidingi įsitikinimai apie sakramentus

Ar ligonių patepimas yra mirties pranašas? (ligonių sakramento tikslas)

Ar kunigas moka saugoti paslaptis? (Išpažinties sakramento paslaptis)

Ar krikštijama dėl geresnės sveikatos? (kodėl krikštijamas kūdikis)

Ar Komunija ir išpažintis vieną kartą gyvenime?

D1 Vidinė malda

Ar yra mano širdyje „vidinis kambarėlis“, kuriame galiu melstis? (Vidinė malda, troškimas, asmeninis santykis su Dievu)

Ko man reikia kiekvieną dieną, kad išgyvenčiau? (Septyni prašymai Tėve mūsų maldoje)

Ar „teesie tavo valia“ ar teesie mano valia? (Maldos intencijos, tyrinanti ir sunki malda, tikslas atsisakyti egocentrizmo, malda už priešus)

D2 Tikėjimo kelionės kryptis ir ženklai

Ar yra laiptai į dangų? (dvasinis augimas, sakramentinis gyvenimas, gailestingumo darbai)

D3 Herojiški tikėjimo pavyzdžiai

Kaip apibūdintum gyvenimo prasmę vienu sakiniu? (Herojiški tikėjimo pavyzdžiai, *pasirinktinai*: Dievo tarnai: Alfonsas Lipniūnas, Vincentas Borisevičius, Mečislovas Reinys, Adelė Dirsytė, kun. Antanas Mackevičius)

Ar lengva išlikti ištikimam Kristui ribinėse situacijose? (tikėjimo reikšmė ribinėse situacijose, *pasirinktinai*: Kryžių kalnas, Rainiai, Kražiai)

E1 Visuminė žmogaus samprata

Ar žinai - Dievas tave sukūrė tyčia? (Sukurtas iš meilės ir atpirktas, žmogaus prigimties vienovė, žmogaus gyvybė šventa, neliečiama, žmogus kūniškas ir lytiškas asmuo, Gyvybės alsavimas Ps 104)

E2 Pagarba sau ir kitam

Ką reiškia saugoti gyvybę? (Rūpintis kūno ir dvasios sveikata, gerbti savo ir kitų gyvybę)

Ką reiškia žodžiai „Aš myliu tave“? (Pagarba, atsakomybė, rūpestis)

Mylėti artimą - ar tai išmokstama? (Himnas meilei 1Kor 13,1-13)

E3 Ekologija ir darnus vystymasis Bažnyčios dokumentuose

Kaip galiu išsaugoti gyvenimą ateities kartoms? (Veismų planas sprendžiant ekologines problemas) *Docat jaunimui 256-269, Laudato Si*)

Kur ekologinėje krizėje Dievo vieta? (Esame Dievo įrankiai, Pasaulinė maldos už rūpinimąsi kūrinija diena (rugsėjo 1 d.), iniciatyvos pagal kiekvieno gebėjimus, šv. Pranciškus Asyžietis)

6.2.4. 8 klasė

A1 Biblijos panorama

Koks mokslininko žvilgsnis į Bibliją? (Biblinė geografija, istorija, archeologija)

Ar aš galiu būti Biblijos ekspertas? (Dvasinė Biblijos prasmė, Biblijos, kaip Dievo Žodžio, skaitymas šiandien)

Ar Pirmieji Tėvai suvalgė obuolį? (Senieji ir šiuolaikiniai Biblijos vertimai)

A3 Išganyimo istorija Biblijos panoramoje

Kaip Išganymo istoriją papasakotų Nacionalinė geografija? (Dievo Tautos Išganymo istorija, chronologinė seka: protėviai, išėjimas, teisėjai, karaliai, pranašai, tremtis, Jėzus, Bažnyčios gimimas)

Ką Biblijoje suprasti pažodžiui, o ką ne? (Bibliniai simboliai ir perkeltinė reikšmės, pvz. atpirkimo ožys, Babelio bokštas, Sodoma ir Gomora, išmintingas kaip Saliamonas, užmėtyti akmenimis, nusiplauti rankas, iš didelio rašto išėjo iš krašto (Apd 26, 24) ir t.t.)

B1 Jėzus dėl manęs

Kas atsitinka, kai mirštame? (siela nemirtinga, po mirties laukia Dievas)

Ar ir mūsų laukia gyvenimas po mirties? (Dievas mus sukūrė Amžinajam gyvenimui, amžinojo gyvenimo buveinės, Dangaus puota)

B3 Dievas - istorijos Viešpats

Ar Dievas išvaduoja iš vergijos? (Nuo tautos išvadavimo iš nelaisvės iki asmens išvadavimo nuo priklausomybių)

Kur buvo Dievas prie Televizijos bokšto 1991 m.? (Dievui sunku matyti žmogaus kančią, rūpintojėlis, Dievo pagalba beginkliame pasipriešinime)

Ar gimstama herojumi? (Laisvas žmogaus apsisprendimas už Dievą, pvz. pal. Teofilus Matulionis, kardinolas Sigitas Tamkevičius, s. Nijolė Sadūnaitė, Adelė Dirsytė ir kt.)

B4 Seseriškos bažnyčios

Kuo skiriasi ortodoksų ir katalikų tikėjimas? (Istorinės aplinkybės, chronologija, asmenybės, tikėjimo turinys ir praktika)

Kuo skiriasi protestantų ir katalikų tikėjimas? (Istorinės aplinkybės, chronologija, asmenybės, tikėjimo turinys ir praktika)

C1 Daug narių viename kūne – krikščioniškos organizacijos ir judėjimai

Ar man liko vieta bendruomenėje? (Katalikiškų organizacijų įvairovė, jų veikla, tikslai, pavyzdžiui, ateitininkai, skautai, parapijos jaunimo grupės ir t.t.)

C2 Liturginių veiksmų prasmės

Kaip mano kūnas ir julsės dalyvauja liturgijoje? (Bažnytinis giedojimas, vizualiniai menai bažnyčioje, smilkalai, gestai ir judesiai ir t.t.)

Kuo skiriasi rožinis nuo perlų vėrinio? (Sakramentalijos: rožinis, škaplierius, kryželiai, medalikėliai, švęstas vanduo, šventintos žvakės ir t.t.)

Koks skirtumas tarp raudono siūlo ir škaplierio? (Kur yra prietarai, o kur daiktai primenantys Dievo meilę?)

C3 Bažnyčia – susitikimų su Jėzumi vieta

Iš kur atsirado sakramentai? (Jėzus kaip sakramentas ir sakramentų davėjas, sakramentų kilmė (NUORODOS))

Kokia man nauda iš sakramentų? (Dievas dovana save sakramentuose, atrandu atleidimą per išpažintį ir Dievo artumą per Komuniją)

D1 Melstis psalmėmis ir giesmėmis

Kaip meldėsi Biblijos žmonės? (Samuelio, Dovydo, Saliamono, Mortos malda prašant Lozorius prikėlimo) (*Kurias nuorodas idėti?*)

Ar galiu Dievui kalbėti poezija? (Malda su psalmėmis, jausmų ir situacijų išraiška, maldos formos, *pasirinktina*: Psalmė 8, 23, 41, 50 ir t.t.)

Giedoti - dvigubai melstis? (Bažnytinis giedojimas, grigališkasis choralas, vienuolynai, akatistas, Valandų liturgija)

D2 Tikėjimo kelionės kryptis ir ženklai

Ar Dievas dalyvauja pasirenkant būrelį? (įžvalga kasdienybėje: rinktis tarp gero ir geresnio, įsiklausyti į patarimus, atpažinti savo polinkius, klausytis širdies ir melstis ir t.t.)

E1 Žmogus yra daugiau nei kūnas

Kai buvau ligonis ar mane aplankė? (Jėzaus žvilgsnis į ligonius, pagalbos projektai ligoniams ir neįgaliesiems)

Kai buvau pavargęs ar už rankos vedei? (Senatvė, senų žmonių pavyzdžiai Šv. Rašte: Abraomas ir Sara, Simeonas, pranašė Ona, Elžbieta ir kt.)

Kai buvau kalinys ar mane aplankė? (Žmogaus orumo išsaugojimas, elgesio vertinimas, popiežiaus paraginimai ir pavyzdys, Priešų meilė Mt 5,38-48)

Kai buvau migrantas ar pastogę suteikė? (Popiežiaus paraginimai ir pavyzdys, litanijos kreipinys „Mergele Marija, keliaujančiųjų priebėga“)

E4 Pagrindiniai socialinio Bažnyčios mokymo principai

Kokie yra socialinio mokymo principai? (Bendrasis gėris, asmens orumas, solidarumas, subsidarumas) *Docat jaunimui 84-104*

E4 Savanoriai - gražūs žmonės

Ar savanoriai - gražūs žmonės? (Savanoriškos veiklos principai, raiška, savanoriavimo pavyzdžiai, galimybės)

6.3. Mokymosi turinys. 9–10 klasės

6.3.1. 9 klasė

A1 Biblijos aktualumas

Kokie yra skirtumai ir panašumai tarp Senojo ir Naujojo Testamentų? (Dievo įkvėptas tekstas, parašytas skirtinguose istoriniuose kontekstuose ir skirtingoms bendruomenėms)

Ar verta skaityti Bibliją šiandien? (Kultūrinis paveldas, įtraukianti knyga, tikėjimo šaltinis, knyga apie Jėzų, sakramentų pagrindas, žodžio liturgija, maldos būdas)

A2 Dievo Karalystės paveldėtojai (palyginimai)

Ar Dievas sukūrė blogį? (Sąžinė, laisvė, atsakomybė - *Pradžios knyga*)

Biblinės ir šiuolaikinės kultūros skirtumai ir sąsajos

Ar Jėzus palyginimuose kalbėtų apie programuotoją? (Biblinės kultūros ir konteksto skirtumai nuo šių dienų, Jėzaus palyginimų aiškinimai Pasirinktina: Gerasis Ganytojas, vyinininkai žmogžudžiai Mt 21,33-46)

A3 Susiskaldęs žmogus.

Kodėl kenčia nekaltas? (Kančios problema: Jobo knyga, Mt 26,1-27,56 Kristaus kančia)

Kur Dievas, kai skauda? (skausmingi žmogaus ir Bažnyčios įvykiai, Jobo knyga, 23 psalmė, holokaustas ir t.t.)

Pasirinkimas: būti gailestingu ar teisingu? (*Pasirinktinai*: Gailestingasis samarietis (Lk 10,29-37), Sūnus palaidūnas Lk 15,11-32, Vynuogyno darbininkai Mt 20,1-16, Palyginimas apie talentus Mt 25,14-30, turtuolis ir Lozorius Lk 16,19-31)

Kaip elgtis su sunkiais žmonėmis? (Beširdis skolininkas Mt 18,23-34, neteiskite Mt 5,38-42)

B1 Diskusiniai klausimai apie Jėzaus dieviškumą ir žmogiškumą

Kodėl Dievui reikėjo tapti žmogumi? (Įsikūnijimo slėpinys)

Ką Dievas liudija apie save atsiųsdamas savo Sūnų Jėzų? (Jėzuje Kristuje pažįstame Dievą)

Ar kažkas pasikeitė po Jėzaus Prisikėlimo? (Prisikėlimo slėpinys, Išganymas)

Ar Jėzus buvo vedęs? (Evangelinė tiesa, meninės ir literatūrinės interpretacijos)

B2 Dievo įvaizdžiai

Kas ir koks yra Dievas? (Dievo įvaizdžiai ir vardai: „Esu, kuris esu“, dangaus ir žemės Kūrėjas, Viešpats, Adonai, Kyrie ir kt.)

Kokiu Dievu niekada netikėčiau? (Klaidinantys Dievo įvaizdžiai: baudėjas, policininkas, buhalteris, kalėdų senelis ir kt. jų atsiradimo priežastys ir pasekmės)

B3 Protas ir tikėjimas.

Ar Biblija moko apie sukūrimą ir evoliuciją? (Pradžios knyga, du pasakojimai apie Kūrimą (Pr 1 - 2).

Ar tikėjimas Dievu prieštarauja mokslui? (Tikėjimo ir mokslo santykis, klausimai „kaip?“ ir „kodėl?“ *Kn. John F. Haught Mokslas ir tikėjimas psl. 36-39*

Ar Dievą galima sutikti laboratorijoje? (Dievo pažinimas remiantis protu, pvz. Francis S. Collins *Kn. „Dievo kalba“*)

C1 Bažnyčia vakar ir šiandien.

Ar tikrai lietuviai buvo pakrikštyti prievarta? (Lietuvos krikštas, kryžiuočių karai ir Bažnyčia ir t.t.)

Ar bažnyčia turtinga? (Kaip suprantame turtą, kaip naudojamas materialusis turtas bažnyčioje)

Ar visada žmogus yra laisvas tikėti? (Krikščionių persekiojimai, tikėjimo liudijimas, pavyzdžiui, XX a. tikinčiųjų persekiojimai Sovietinėje Lietuvoje, Katalikų Bažnyčios kronika, Komitetas tikinčiųjų teisėms ginti, Eucharistijos bičiuliai, pagrindinis tikėjimo perdavimas. Tikėjimo liudytojai: kun. Juozas Zdebskis, kun. Jonas Lauriūnas SJ, ses. Gema Stanelytė ir t.t.)

C2 Būti aktyviu liturgijos dalyviu

Ką jaunas žmogus gali veikti Bažnyčioje? (Dalyvavimo liturgijoje ir Bažnyčios misijoje galimybės: patarnautojai, skaitovai, choristai, skirtingos tarnystės misijoje ir t.t.)

C3 Sakramentai įvairiose gyvenimo situacijose

Kokie yra septyni būdai tapti išmintingesniu, laimingesniu ir geresniu? (Sakramentai ir žmogaus gyvenimo etapai, pavyzdžiui, ligonių patepimas ir kritinės situacijos; santuoka ir gyvenimo pasirinkimai ir t.t.)

Ar galima sakramentus priimti nepasiruošus? (Sąmoningas pasiruošimas sakramentams, sakramentai nėra priimami „dėl visa ko“)

D1 Keičianti gyvenimą malda

Ar mano siela neserga anoreksija? (Maldos vieta asmens gyvenime, asmeninė ir bendruomeninė malda, gyvenimas be maldos, Jėzaus susitikimas su Samariete NUORODA)

Kokie vaistai gydo nuo nerimo? (Krikščioniška malda: tikėjimo, vilties ir meilės laikysena, maldos malonė, maldos vaistai „Miserikordinas“)

Kaip galiu mankštinti savo širdį? (Kasdieninės maldos praktika)

Kaip suderinti darbą ir maldą? (Šventųjų pavyzdžiai, *pasirinktinai*: Dievo tarnas Maltas Talbotas, pal. Petras Jurgis Frasatis, Belgijos karalius Leopoldas Boduenas ir kt.)

D2 Nuo atsivėrimo iki atsivertimo

Ar persekiotojas gali tapti apaštalu? (Pauliaus atsivertimas, Apd 9,1-19)

Ar įmanoma atsiversti nukritus nuo arklio? (Atsivertimo tipologija: atsivertimas dėl moralinio skurdo, palaipsniškas atsivertimas, dramatiškas atsivertimas, atsivertimas susijęs su religine patirtimi)

Atsiverčiau, o kas toliau? (dvasinio gyvenimo principai)

D3 Esame pašaukti

Ar kiekvienas esame pašauktas? (pašaukimas gyventi, mylėti, talentai ir gebėjimai, pašaukimai bažnyčioje, tarnystė)

Ar vienuolis yra vienas? (pašvęstojo gyvenimo tikslas, vienuolinio gyvenimo formos, misija)

Kunigystė - darbas ar pašaukimas? (Tarnavimo bendruomenei sakramentas - Šventimai/Kunigystė)

Kodėl negera žmogui būti vienam? (Tarnavimo vienas kitam sakramentas - Santuoka, dosnioji viengungystė)

E2 Asmens orumas ir savigarba

Ar tikrai gyvenimas mažytis ir nėra ko varžytis? (Žmogaus lytiškumo prigimtis ir tikslas, biblinės įžvalgos apie žmogaus lytiškumą, lytiškumas ir dvasingumas)

Kodėl verta laukti? (Kohabitacija ir skyrybų problema, Santuokos prigimtis, tikslas ir pašaukimas santuokos savybės: vienumas ir neišardomumas)

E3 Nuo vartojimo iki globojimo.

Ką pasirinksi - viešpatauti ar tarnauti? (Tvarumo principas, vartotojiškumo ir globalizacijos samprata, kylančios problemos ir sprendimo būdai)

E3 Vienas pasaulis - viena žmonija

Kaip padėti dejuojančiai planetai? (Bažnyčios rūpestis žmonija: kova su skurdu, badu, pagalba migrantams, atsakingas gamtos išteklių naudojimas, taikių santykių puoselėjimas)

E4 Karitatyvinės veiklos galimybės Bažnyčioje

Kokiuose tinkluose Jėzus žvejoję šiandien? (Prasmingas ir atsakingas naudojimas žiniasklaida, katalikiškos internetinės svetainės)

Kodėl krikščionis negali likti nuošalyje? (Meilės įsakymas, ieškoti Kristaus mažiausiuose, įsipareigojimas veikti)

6.3.2 10 klasė

A1 Biblijos aktualumas

Kokį vaidmenį Šventasis Raštas vaidina Bažnyčioje? (Teologinio mokymo, liturgijos ir asmeninio dvasingumo šaltinis)

Kodėl mokslininkai domisi Biblija? (Biblijos tyrinėtojų, istorikų, archeologų, kriptozoologų tyrimai)

A2 Dievo Karalystės paveldėtojai

Kaip pritaikyti Biblijos tekstus savo gyvenime? (*Pasirinktinai*: apie atleidimą (Kiek kartų atleisite, neteiskite kitų, kad nebūtumėte teisiai, melskitės už savo priešus / apie maldą (Mt-)/ meilė priešams (Mozė sakė.... /

Kur prasideda Dievo Karalystė? (*Pasirinktinai*: palyginimas apie Sėjėją Mk 4,1-9, palyginimas apie rauges Mt 13,24-30, Kalno pamokslas Mt 5,3-12)

A3 Susiskaldęs žmogus.

Ar aš esu savo brolio sargas? (Pavydas, pyktis, kaltė, sąžinė, Kainas ir Abelis Pr 4,1-16)

Ar žmonės kada nors pastatys Babelio bokštą? (Puikybės pasekmė, Babelio bokštas) (Pr 11, 1 - 9.)

Kiek žmogui gana? (Godumas Apd 5,1-11, turto menkystė Lk 12,16-21, mana dykumoje (Iš 16, 6 - 22.), turtingas jaunuolis Mt 19,16-22)

B2 Švč. Trejybė - kaip bendrystės pavyzdys

Ką daryti, kai yra meilės perteklius? (Švč. Trejybė yra tobulos Meilės ir dalinimosi ja pavyzdys)

Jeigu Dievas ateitų į tavo namus (Abraomo svečiai Pr 18,1-15, Andriejaus Rublio ikona „Trejybė“)

B3 Tikėjimo reikšmingumas

Ar danguje kažkas yra? (Sielos nemirtingumas, Amžinasis gyvenimas)

Ką vadiname Paskutiniu teismu? (Mirdamas žmogus pasiekia Tiesos tašką, „tikiu kūno iš numirusiųjų prisikėlimą“, paskutinio teismo vaizdavimas Biblijoje Mt 25,31-46, literatūroje, mene)

B4 Bendrystės keliai: ekumenizmas ir tarpreliginis dialogas.

Kur gali susitikti skirtingų tikėjimų žmonės? (Taikus sugyvenimas - „kaimynystė“, geri darbai - tarnavimas visuomenei). *Dekretas dėl ekumenizmo*.

Kodėl popiežiai bendrauja su kitų religijų atstovais? (Tarpreliginis maldos susitikimas Asyžiuje 1986 m. popiežius Jonas Paulius II, popiežius Pranciškus)

Ar įmanoma nuo kovos ateiti iki bendros maldos? (Ekumenizmo raida, ekumeninė malda, pvz. Taize bendruomenė)

C1 Bažnyčios universalumas ir visuotinumas

Ar Europa yra krikščioniškas žemynas? (Krikščioniškos tradicijos Europoje, ES įkūrėjai, žmogaus teisės, Robertas Šumanas ir t.t.)

Ar Bažnyčiai rūpi pasaulio reikalai? (Bažnyčios universalumas ir visuotinumas, rūpestis žmogui aktualiais klausimais, Bažnyčios balsas kritinėse istorinėse situacijose)

Kam bažnyčioje reikalingi meno kūriniai? (Vizualinis tikėjimo perdavimas, meninė raiška, parapijos bažnyčia, didieji menininkai: dailininkai, skulptoriai, pvz., Mikelandželo tapyba Siksto koplyčioje, šv. Petro ir Povilo barokinė bažnyčia Vilniuje ir t.t)

C2 Jauna Bažnyčia

Ar Bažnyčia jauna? (Pasaulio ir Lietuvos jaunimo dienos, jų tradicija, veiklos; katalikiški jaunimo centrai, parapijų grupės ir t.t.)

Ar popiežius supranta jaunimą? (Susitikimai su jaunimu, pasakytos kalbos, laiškai, žinia jaunimui, Christos vivit ir t.t.)

D1 Marija ir šventieji maldos mokytojai

Kada mano širdis gieda? (Švč. Mergelė Marija maldos pavyzdys, Magnificat, Marijos globa, apsišviškimai)

Kas vagia asmeninę ir bendruomeninę maldą? (gyvenimo prioritetai, besimeldžiančių žmonių maldos pavyzdžiai mano aplinkoje, stereotipiniai pasiteisinimai: „melstis galiu ir miške, kam eiti į bažnyčią“, „bažnyčioje tik močiutės“, „Dievui - taip, Bažnyčiai - ne“ ir kt.)

D2 Jauni šventieji

Ar metai nulemia šventumą? (jaunimo talentų, gebėjimų atsiskleidimas kovojant už taiką, artimo gerovę, tiesą, uolumas tikėjime, *pasirinktinai*: šv. Kazimieras, šv. Faustina Kovalska, šv. Joana Arkietė, šv. Kotryna Tekakwitha, pal. Izidorius Bakanja ir kt.)

D3 Misija - įmanoma

Ar visoms profesijoms reikalingas pašaukimas? (profesija, darbas kaip pašaukimas ar kaip uždarbis ir karjera b)

Ar misionierių reikia tik Afrikai? (Bažnyčios misijos, pašaukimų pavyzdžiai, jaunimo dalyvavimas misijose)

Ar visi gali būti misionieriai? (per Krikštą ir Sutvirtinimą gautas pašaukimas - skelbti ir liudyti Kristų)

E1 Bioetikos principai

Kuo skiriasi bioetika nuo biologijos? (Bioetikos samprata, veiksmo moralumo kriterijai, mažesnio blogio ir dvigubos pasekmės principas)

Kokiai kultūrai pritariu: gyvybės ar mirties? (Bioetikos problemos: abortas, dirbtinis apvaisinimas, eksperimentai su embrionais, kontracepcija, genų inžinerija, klonavimas, atsakinga tėvystė – motinystė, eutanazija ir ori mirtis mirties bausmė, organų donorystė)

E3 Nuo pritekliaus iki pertekliaus

Ar visi turime teisę į gyvenimą ir pragyvenimą? (Darbo reikšmė, vergovės formos. *Pasirinktinai* palyginimas apie vynuogyno darbininkus Mt 20,1-16, palyginimas apie talentus Mt 25,14-30)

7. Pasiekimų vertinimas

8. Pasiekimų lygių požymiai

1-2 klasė

A. Pasiekimų lygiai			
B. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1 Geba Bibliją išskirti iš kitų knygų.	A1.2 Įvardija, kuo Biblija skiriasi nuo kitų knygų, žino jos Autorių.	A1.3 Paaiškina žodžio „Biblija“ reikšmę. Paaiškina, kaip Dievas „užrašė“ biblinius tekstus (Dievo įkvėpti rašytojai).	A1.4 Supranta Biblijos išskirtinumą, moka klausytis ir išgirsti Dievo žodį.

A2.1 Išklausęs perskaitytą biblinį tekstą jį atpasakoja.	A2.2 Perskaito nurodytą biblinį tekstą.	A2.3 Perskaito ir kūrybiškai pristato biblinį tekstą.	A2.4 Pateikia klausimus bendraklasiams iš perskaitytų ir pristatytų biblinių tekstų.
A3.1 Nusako pirmųjų tėvų vardus ir medžio, nuo kurio Dievas draudė valgyti vaisius, pavadinimą.	A3.2 Kūrybiškai papasakoja žmogaus nusigręžimo nuo Dievo istoriją.	A3.3 Įvardija žmogaus nusigręžimo nuo Dievo pasekmes ir žino Jo pažadą.	A3.4 Įvardija Dievo pažadą atsiųsti Gelbėtoją ir atpažįsta jį Jėzaus asmenyje. Papasakoja Jėzaus gimimo istoriją.
C. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1 Žino Jėzaus tėvų vardus ir miestelio, kuriame gimė pavadinimą. Žino, kad Velykos - Jėzaus Prisikėlimo šventė.	B1.2 Papasakoja Jėzaus gimimo ir susitikimo su Jėzumi istorijas. Žino Velykų šventės simbolius.	B1.3 Paaiškina tikrąją Kalėdų šventės ir susitikimo su Jėzumi prasmę. Paaiškina velykinių simbolių reikšmę.	B1.4 Gamindamas prakartėlę įvardija pagrindinius Jėzaus gimimo istorijos veikėjus ir žino jų vaidmenį. Papasakoja Jėzaus Prisikėlimo istoriją, palygina žodžius „atsikelti“ ir „prisikelti“, žino jų reikšmes.
B2.1 Skiria Dievo ir žmogaus kūrinys.	B2.2 Paaiškina, kuo skiriasi kūrėjas nuo kūrinio.	B2.3 Apibūdina, kas yra Dievas Kūrėjas.	B2.4 Sukuria ir palygina savo kūrinį su Dievo kūriniais. Įvardija, kad Dievas - gyvybės davėjas.
B3.1 Įvardija penkis pojūčius, kuriais Dievas suteikė galimybę pažinti Jo sukurtą pasaulį.	B3.2 Iš savo patirties pateikia pavyzdžių, kad ne viską galime pažinti penkiais pojūčiais.	B3.3 Įvardija, kad tikėjimas ir protas leidžia giliau pažinti Dievo sukurtą pasaulį (ir angelus) ir patį Dievą.	B3.4 Įvardija, kad žmogus yra ypatingas Dievo kūrinys, turintis kūną ir sielą.
B4.1 Įvardija, kad Dievas mus sukūrė skirtingus, su skirtingomis dovanomis.	B4.2 Aptaria, kaip skirtingi žmonės gali būti vieni kitiems reikalingi.	B4.3 Pagarbiai bendrauja su visais klasės draugais. Apibūdina savo ir kitų žmonių teigiamas savybes.	B4.4 Kuria pagarbaus bendravimo taisykles. Įvardija pagarbos kitam žmogui pagrindą - visi esame mylimi Dievo vaikai.
D. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Įvardija artimiausias bendruomenes. Nurodo, ką reiškia žodis „bendruomenė“.	C1.2 Mokytojo paskatintas dalijasi idėjomis, kodėl ir kaip reikia bendradarbiauti su kitais draugais, šeimos nariais, kaimynais.	C1.3 Įvardija, kad ir Bažnyčia yra bendruomenė. Skiria, kada žodį „Bažnyčia“ rašome	C1.4 Siūlo idėjas kaip pagerinti Bažnyčios bendruomenės gyvenimą, kad joje visi gerai jaustųsi.

	Pateikia tokio bendradarbiavimo pavyzdžių.	mažą, kada didžiaja raide.	
C2.1 Išskiria bažnyčią iš kitų pastatų.	C2.2 Išvardija išorinius bažnyčios požymius ir ženklus. Padedamas nurodo tinkamą elgesį bažnyčioje.	C2.3 Atsako į klausimą, kodėl bažnyčia yra sakralus pastatas. Apibūdina tinkamą elgesį bažnyčioje.	C2.4 Išvardija pagrindinius bažnyčioje esančius daiktus ir simbolius. Padedamas suaugusiųjų tinkamai elgtis bažnyčioje.
C3.1 Paaiškina savo vardo reikšmę.	C3.2 Papasakoja apie vardo suteikimą per krikšto sakramentą.	C3.3 Papasakoja, kaip tampama krikščioniu. Paaiškina, kodėl Jėzaus vardas yra svarbiausias.	C3.4 Kūrybiškai pristato savo krikšto vardo šventąjį globėją.
E. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1.1 Žino, kas yra malda. Padedamas meldžiasi savo žodžiais.	D2.2 Suformuluoja maldą savais ir išmoktais žodžiais ir žino maldos laikysenas. Moka vieną maldą.	D1.3 Naudoja komunikavimo kanalus ir priemonės maldos praktikoje: paprašyti, atsiprašyti, dėkoti, užtarti.	D1.4 Įvardija, kada ir kaip gali melstis namuose. Pristato savo maldos kampelio projektą. Moka kelias maldas.
D2.1 Geba nurimti ir įsiklausyti į aplinkos garsus tyloje.	D2.2 Mokytojos padedami atlieka vaizduotės pratimą su Šventojo Rašto tekstu ir nupiešia susikurtus vaizdinius.	D2.3 Įvardija pagrindinius maldos žingsnius.	D2.4 Išbando tylią maldą ir pasidalina jos patirtimi.
D3.1 Paaiškina, kas yra draugas ir kaip galima susidraugauti su kitu. Rodo rūpestingą ir draugišką elgesį klasėje ir už jos ribų.	D3.2 Įvardija, kaip galima susidraugauti su Jėzumi.	D3.3 Mokytojo padedamas papasakoja vieno šventojo gyvenimą ir paaiškina, kodėl jis vadinamas Dievo draugu.	D3.4 Kūrybiškai, naudodamas įvairias komunikavimo formas, pristato Mergelės Marijos ir pasirinkto šventojo gyvenimą.
F. Moralė/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1.1 Skiria gyva nuo negyvo.	E1.2 Įvardija, kad gyvybė yra dovana.	E1.3 Žino, kad gyvybė yra šventa ir neliečiama Dievo dovana. Apibūdina sveiko žmogaus požymius, sveikatos tausojimo ir stiprinimo bei gyvybės saugojimo svarbą.	E1.4 Priima sprendimus, kurie nekenkia jo ir kitų sveikatai.

E2.1 Su pagalba įvardija savo gebėjimus.	E2.2 Palygina savo gebėjimus su kitų gyvų būtybių gebėjimais.	E2.3 Apibūdina žmogaus, kaip Dievo kūrinio, savybes ir kuo jis skiriasi nuo kitų kūrinių.	E2.4 Siūlo idėjas, kaip kūrybiškai gali panaudoti savo gebėjimus.
E3.1 Pateikia pavyzdžių, kurie atspindi neatsakingą žmogaus elgesį gamtoje.	E3.2 Paaškina, kodėl reikia saugoti gamtą.	E3.3 Atpažįsta ir įvardija, kaip Dievas patikėjo žmogui rūpintis Jo sukurtu pasauliu.	E3.4 Savais žodžiais paaškina, kaip jis pats gali prisidėti prie rūpinimosi Dievo sukurtu pasauliu.
E4.1 Įvardija gerus kasdienius darbus, kuriuos gali atlikti patys.	E4.2 Skiria gerus darbus, kuriuos galima padaryti rankomis ir kuriuos galima atlikti žodžiu, mintimis.	E4.3 Lygina savo ir Jėzaus gerų darbų sąrašą ir įvardija, ko gali iš Jėzaus pasimokyti.	E4.4 Dalyvauja gerumo akcijoje ir kūrybiškai pristato savo patirtį.

3-4 klasė

Pasiiekimų lygiai			
A. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1 Įvardija bent du Biblijos užrašymo būdus. Nurodo kaip buvo perduodami šv. Rašto tekstai.	A1.2 Atpažįsta ir įvardina tris Biblijos užrašymo būdus.	A1.3 Apibūdina Biblijos užrašymo būdus ir paaškina panašumus ir skirtumus.	A1.4 Nusako pagrindinius Biblijos perdavimo etapus nuo sakytinės tradicijos iki rašytinio teksto.
A2.1 Žino, kad Šv. Raštas skaitomas pagal nuorodą, kurią sudaro knygos pavadinimas, skyrius ir eilutė/eilutės.	A2.2 Pagal nuorodas suranda ir perskaito pateiktas Evangelijos ištraukas.	A2.3 Padedamas paaškina, kaip nurodytas pasakojimas siejasi su gyvenimu.	A2.4 Užrašo Evangelijos ištraukos nuorodą.
A3.1 Įvardina bent dviejų tikėjimo protėvių istorijų pagrindinius veikėjus ir įvykius.	A3.2 Papasakoja tikėjimo protėvių ir karalių istorijas.	A3.3 Pristato tikėjimo protėvių ar karalių istorijas, sukuria trumpą pasitikėjimo Dievu maldą.	A3.4 Sukuria pasirinkto protėvio ar karaliaus portretą arba jo istorijos siužetą.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			

B1.1 Su pagalba įvardija Jėzaus dieviškumo ir žmogiškumo savybes. Žino, kad Jėzus – ne tik žmogus, bet ir Dievas.	B1.2 Jėzų, kaip Dievo ir Marijos Sūnų, lygina su kitais žmonėmis, nurodo panašumus ir skirtumus.	B1.3 Išskiria Jėzaus žmogiškumo ir dieviškumo bruožus. Pristato du Jėzaus padarytus stebuklus.	B1.4 Pagal pateiktą šabloną sukuria Jėzaus tapatybės kortelę. Paaiškina žodžius: Viešpats, Kristus, (Iš)ganytojas.
B2.1 Įvardija, ką apie visatos sukūrimą sako mokslas ir tikėjimas.	B2.2 Tyrinėja mokslo ir tikėjimo teiginius apie visatos atsiradimą.	B2.3 Nurodo, koks yra visatos tikslas. Padaro išvadas, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą.	B2.4 Įvardija argumentus, kodėl tikėjimas mokslui neprieštarauja. (pagal <i>Didieji klausimai vaikams</i> . Standartų spaustuvė. Vilnius, 2014. psl. 59-71.)
B3.1 Įvardija, kuo jį žavi jo tikėjimas.	B3.2 Įvardija priežastis, kodėl žmonės tiki į Dievą ir kodėl netiki.	B3.3 Palygina, kuo skiriasi tikėjimas ir pažinimas (žinojimas).	B3.4 Sudaro sąrašą, ką papasakotų netikinčiam draugui apie savo tikėjimą.
B4.1 Pastebi skirtingų religijų maldos namų skirtumus. Pagal išorinį ženklą atskiria krikščioniškus maldos namus nuo nekrikščioniškų.	B4.2 Atpažįsta religijų skiriamuosius ženklus. Lygina trumpus šių religijų maldų pavyzdžius.	B4.3 Paaiškina, kuo krikščionys katalikai skiriasi nuo kitų religijų išpažinėjų.	B4.4 Paaiškina pagarbos kitų religijų išpažinėjams svarbą.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Nurodo Šv. Mišių ir kitų švenčių skirtumus.	C1.2 Paaiškina, kodėl Šv. Mišios yra centrinė ir svarbiausia tikėjimo šventimo praktika.	C1.3 Įvardina būdus, kaip gali aktyviau dalyvauti Šv. Mišiose.	C1.4 Analizuoja, ką reiškia „tikėjimą išpažinti“. Moka „Apaštalų tikėjimo išpažinimą“.
C2.1 Atpažįsta, kokios yra liturginių drabužių spalvos. Įvardina, kurią savaitės dieną ir kodėl krikščionys ilsisi.	C2.2 Išvardija liturginių drabužių spalvas ir apibūdina jų reikšmę. Įvardina Jėzaus gyvenimo įvykį, kurį krikščionys švenčia kiekvieną sekmadienį.	C2.3. Paaiškina svarbiausius šv. Mišių momentus. Aptaria darbus, kuriuos galima atlikti sekmadienį.	C2.4 Paaiškina gestų šv. Mišiose prasmę. Moka pagarbiai dalyvauti šv. Mišiose.

C3.1 Išvardija sakramentų pavadinimus ir kad visus juos įsteigė Kristus.	C3.2 Skiria, kuriuos sakramentus galima priimti vieną kartą, kuriuos daug kartų. Pateiktus simbolius sieja su tam tikrais sakramentais.	C3.3 Sakramentus susieja su Jėzaus gyvenimo įvykiais. Aptaria sakramentų reikalingumą tikinčio žmogaus gyvenime.	C3.4 Atpažįsta sakramentams būdingas malones, gali jas pakomentuoti.
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1.1 Iš pateiktų pavyzdžių išskiria, kas yra malda, o kas ne. Atpažįsta maldos laikyseną.	D1.2 Sukuria asmeninę maldą.	D1.3 Paaiškina, kuo skiriasi bendruomeninė malda nuo asmeninės ir kokios yra maldos laikysenos.	D1.4 Svarsto, ar su Dievu galima kalbėti apie viską, pateikia su savo ar kitų gyvenimo situacija susijusį maldos pavyzdį
D2.1 Atpažįsta įvairius trukdžius savo gyvenime.	D2.2 Įvardija maldos trukdžius. Pateikia pavyzdį, kaip galėtų atsiliiepti į Jėzaus kvietimą.	D2.3 Atpažįsta ir įvardija, kas trukdo žmogui dvasiškai augti.	D2.4 Sudaro žmogaus, besirūpinančio dvasiniu augimu, dienotvarkę.
D3.1 Moka maldą „Sveika, Marija“. Suranda gerų darbų pavyzdžių. Gali juos sugrupuoti pagal tai, ar jie skirti kūnui, ar – sielai.	D3.2 Papasakoja svarbiausius Marijos gyvenimo įvykius. Kūrybiškai pristato, kokį gerą darbą kūnui ir sielai yra padaręs.	D3.3 Per šventųjų pavyzdį savo aplinkoje atranda galimybes geriems darbams, jas įvardija. Paaiškina, kodėl Mergelė Marija yra ypatingas asmuo Žmonijos istorijoje.	D3.4 Kūrybiškai, naudodamas įvairias komunikavimo priemones pristato visą gerų darbų sielai ir kūnui sąrašą. Paaiškina, kodėl Marija vadinama „Gailestingumo motina“?
E. Moralė/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1.1 Įvardija būdus, kaip Dievas mumis rūpinasi per artimuosius.	E1.2 Apibūdina Jėzaus santykį su kenčiančiu.	E1.3 Paaiškina sąvoką „Dievo Apvaizda“, pateikia pavyzdžių, kaip jie gali rūpintis kitais kasdienybėje.	E1.4 Atpažįsta Dievo Apvaizdą, bibliniame tekste ir susieja su gyvenimu.
E2.1 Įvardija penkis kūno pojūčius ir paaiškina, kodėl jie yra Dievo dovana.	E2.2 Pateikia pavyzdžių, kokius dalykus skirtingais pojūčiais galime pažinti.	E2.3 Sukuria padėkos maldą Dievui už galimybę pažinti pasaulį.	E2.4 Tyrinėja vidinius žmogaus poreikius ir pasiūlo priemones, tiems poreikiams patenkinti.

E3.1 Įvardija pagarbaus elgesio su savimi ir jį supančia aplinka pavyzdžius.	E3.2 Įvardija priežastis, kodėl svarbu pagarbiai elgtis gamtoje ir su gyvūnais.	E3.3 Įvardija, netinkamo elgesio gamtoje ir su gyvūnais, pasekmes žmogui. Apibūdina būdus, kaip elgdamiesi saugo gamtą, augalus ir gyvūnus.	E3.4 Paaiškina sąvoką „saikingumas“ ir pateikia saikingo gyvenimo pavyzdžių.
E4.1 Žino Aukso taisyklę ir Didįjį Dievo įsakymą.	E4.2 Paaiškina sąvoką, kas yra „artimas“ ir pateikia pavyzdžių.	E4.3 Atpažįsta kitų žmonių poreikius ir suranda būdus kaip į juos atliepti.	E4.4 Analizuoja pateiktas problemines situacijas ir paaiškina, kaip jose taikytų Aukso taisyklę ir Didįjį Dievo įsakymą.

5-6 klasė

Pasiiekimų lygiai			
A. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1 Paaiškina sąvokas „kanonas“, „Geroji Naujiena“. Nurodo, kad Bibliją sudaro daug knygų.	A1.2 Klasifikuoja Senojo Testamento ir Evangelijos tekstus.	A1.3 Atpažįsta Biblijos teksto žanrą, pasakotoją, apibūdina kontekstą.	A1.4 Pristato skirtingus Biblijos žanrus ir juos iliustruoja pavyzdžiais, paaiškina kontekstą.
A2.1 Nurodo, kad Biblija yra svarbus kultūrinis paveldas.	A2.2 Nurodytuose tekstuose atpažįsta pamokančias istorijas.	A2.3 Paaiškina, kuo Biblijos kultūrinis paveldas yra svarbus. Biblijoje randa pamokančius pavyzdžius ir juos paaiškina.	A2.4 Biblijos pamokymus sieja su gyvenimu ir asmenine patirtimi, juos interpretuoja kaip literatūros ir kaip tikėjimo tekstus.
A3.1 Nurodo lyginamų biblinių istorijų panašumus ir skirtumus.	A3.2 Paaiškina lyginamų biblinių istorijų panašumus ir skirtumus.	A3.3 Interpretuoja Biblijos istorijas, paaiškina, kaip Dievas veikia istorijoje.	A3.4 Kūrybiškai pristato Biblijos mokymo turinį, paaiškina, kuo tai siejasi su gyvenimo aktualijomis.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1 Atkuria Jėzaus gyvenimo istoriją.	B1.2 Su pagalba paaiškina Jėzaus gyvenimo misiją.	B1.3 Remdamasis istoriniais šaltiniais ir Evangelija Jėzų pristato kaip istorinį Asmenį.	B1.4 Naudodamas įvairias raiškos priemones atskleidžia Jėzaus identitetą ir misiją per amžininkų ir paties

		Paaishkina sąvokas: Išganymas, Atpirkimas	Jėzaus nurodytus titulus bei simbolius.
B2.1. Padedamas nurodo Dievo trejybiškumą, išvardija Švenčiausios Trejybės asmenis.	B2.2 Komentuoja Švenčiausios Trejybės pagarbinimo maldą.	B2.3 Pateikia Švenčiausios Trejybės slėpinio paaishkinimo pavyzdžius.	B2.4 Analizuodamas vaizduojamojo meno kūrinius pristato Švenčiausios Trejybės Asmenų santykį ir taiko savo santykiuose su kitais.
B3.1 Įvardija bendrystės pagrindą.	B3.2 Įvardija tikėjimą, kaip santykį tarp asmens ir Asmens, pripažįsta jo svarbą.	B3.3 Nurodo draugystės su Dievu būdus.	B3.4 Pateikia Šventojo Rašto pavyzdžius, kuriuose pats Dievas ieško santykio su žmogumi.
B4.1. Įvardija didžiasias pasaulio religijas, žino jų simbolius.	B4.2 Apibūdina didžiasias pasaulio religijas, supranta sąvokas „politeizmas“, „monoteizmas“.	B4.3 Klasifikuoja monoteistines ir politeistines religijas ir paaishkina jų skirtumus ir panašumus.	B4.4 Lygina didžiųjų religijų pagrindinius tikėjimo principus su krikščionių tikėjimu.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1. Padedamas nurodo žodžio „apaštalas“ ir „misija“ reikšmes.	C1.2 Apibūdina, kokia yra keliaujanti Dievo tauta: apaštalai, misijos, pirmosios bendruomenės ir pan.	C1. Nurodo Bažnyčios atsiradimo ir augimo bruožus. Paaishkina pirmųjų krikščionių bendruomenių susikūrimą istoriniame kontekste.	C1.4 Pristato Bažnyčią kaip tarnaujančią bendruomenę, kurioje veikia įvairios karitatyvinės organizacijos.
C2.1 Padedamas atpažįsta liturginius laikotarpius ir šventes.	C2.2 Apibūdina liturginių metų cikliškumą.	C2.3 Apibūdina svarbiausius liturginius laikotarpius ir šventes.	C2.4 Palygina ir kūrybiškai pristato liturginių laikotarpių skirtumus ir panašumus.
C3.1 Išvardina visus sakramentus ir su pagalba paaishkina jų reikšmę. Atpažįsta sakramentų šventimo simbolius ir ženklus.	C3.2 Grupuoja sakramentus, atpažįsta per juos gaunamas malones. Paaishkina, kaip švenčiami sakramentai	C3.3 Atpažįsta elgesio Bažnyčioje normas, išvardina svarbiausius liturgijos elementus, gestus.	C3.4 Kūrybiškai perteikia elgesio bažnyčioje ir Mišių liturgijoje prasmes, taisykles.
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1.1 Nurodo kada ir kodėl žmogus meldžiasi.	D2.2 Atpažįsta pavyzdžiuose, kodėl žmogui ir jo bendruomenei svarbi malda.	D1.3 Pristato maldos svarbą. Pasirenka maldos pavyzdžių iš Šv. Rašto.	D1.4 Pristato, kokia maldos reikšmė asmeniui ir bendruomenei. Papasakoja apie maldos pavyzdžius Šv. Rašte.
D2.1 Išvardija 10 Dievo įsakymų.	D2.2 Pateikia pavyzdžius, kaip sąžinė sąlygoja žmogaus apsisprendimus.	D2.3 Remdamasis Dekologu svarsto asmeninius veiksmus.	D2.4 Pasirinktais būdais parodo, kuo yra aktualus Dekalogas ir Kalno pamokslas.

D3.1 Nurodo, kas yra Švč. Mergelė Marija ir kas yra šventieji.	D3.2 Pateikia Marijos reikšmingumo Bažnyčioje pavyzdžių. Pateikia šventųjų herojiškų tikėjimo pavyzdžių.	D3.3 Apibūdina piligrimystę ir ypatingas Marijos Apsireiškimų vietas. Paaškina kuo ypatingi yra herojiški tikėjimo pavyzdžiai.	D3.4 Susieja ir paaškina herojiškus tikėjimo pavyzdžius ir kasdienes žmonių problemas bei sunkumus.
E. Morale/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1. Įvardija žalingus įpročius ir galimas pasekmes.	E1.2 Supranta veiksmo ir pasekmės ryšį ir iliustruoja pavyzdžiais.	E1.3 Įvardija tikrosios laimės šaltinius.	E1.4. Sukuria rekomendacijas tikrai laimei pasiekti ir gyvybei saugoti.
E2.1 Su pagalba nurodo, kas yra fizinė ir dvasinė sveikata	E2.2 Apibūdina žmogų kaip laisvą ir kuriančią būtybę. Nurodo pavyzdžius, kaip jis gali saugoti savo ir kitų sveikatą.	E2.3 Įvardina fizinės ir dvasinės sveikatos reikšmę, dalyvaujant Dievo plane.	E2.4 Nurodo fizinės ir dvasinės sveikatos sąsajas ir sudaro fizinės ir dvasinės sveikatos stiprinimo planą.
E3.1 Padedamas parodo, kad yra sąsajos tarp tikėjimo ir atsakomybės už kūriniją.	E3.2 Pristato Dievo ir žmogaus bendradarbiavimą, ypač kūrinijos išsaugojime.	E3.3 Parodo, kad žmogus yra atsakingas už kūrinijos išsaugojimą. Pavaizduoja, kas labiausiai žeidžia žmogaus santykius su savimi, kitais ir aplinka.	E3.4 Pateikia strategijas, kaip galėtų būti saugoma kūrinija.
E4.1 Padedamas atpažįsta gailestingumo veiksmus ir nuostatas.	E4.2 Suranda gailestingumo pavyzdžius Biblijos tekstuose.	E4.3 Analizuoja gailestingumo pavyzdžius šventųjų gyvenimuose ir asmeninėje patirtyje.	E4.4 Įvertina gailestingumo darbų reikšmę visuomenės gyvenime. Dalyvauja socialinėje-pilietinėje veikloje.

7-8 klasės

Pasiekimų lygiai			
A. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1 Su pagalba paaškina, kad Biblija turi literatūrinę ir dvasinę prasmę. Žino, kad yra Senasis ir Naujasis Testamentai.	A1.2 Paaškina, kuo skiriasi Biblijos dvasinė ir literatūrinė prasmės. Žino, kokiomis aplinkybėmis buvo užrašyta Biblija. Paaškina, kuo reikšmingas Senasis ir Naujasis Testamentai.	A1.3 Pasirinktuose Biblijos tekstuose paaškina žodines ir dvasines prasmes. Atpažįsta Biblijoje esančią istorinę konteksto kalbą.	A1.4 Pasirinktuose Biblijos tekstuose paaškina žodines ir dvasines prasmes, jas interpretuoja istoriniame kontekste. Paaškina, kaip Bibliją tyrinėja empiriniai mokslai ir teologija.

A2.1 Tekste atpažįsta geografines vietas, kuriose vystėsi biblinis pasakojimas.	A2.2 Atpažįsta sąsajas tarp biblinių ir istorinių įvykių, vietovių ir aplinkybių.	A2.3 Gretina istorinius ir biblinius įvykius, žino jų geografinį ir istorinį kontekstą.	A2.4 Atpažįsta istoriniuose įvykiuose Dievo veikimą.
A3.1 Su pagalba Biblijos chronologinėje juostoje atpažįsta Išganymo įvykius.	A3.2 Chronologinėje Biblijos juostoje suranda ir apibūdina svarbiausius Išganymo įvykius.	A3.3 Biblinius pasakojimus gretina su Biblijos chronologine juosta. Bibliniuose tekstuose atpažįsta simbolinę kalbą.	A3.4 Kūrybiškai interpretuoja ir pristato pasirinktą Biblijos istorijos laikotarpį, jį iliustruoja to laikotarpio bibliniais teksta ir simboliais.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1 Paaiškina sąvokas „prisikelti“, „prikelti“, „Amžinasis gyvenimas“, „Išganymo gimimas“.	B1.2 Ieško atsakymų į pagrindinius Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus.	B1.3 Atsakymus į Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus sieja su asmeniniu gyvenimu.	B1.4 Kūrybiškai pristato Amžinojo gyvenimo palyginimus.
B2.1 Apibūdina Šventosios Dvasios esminius bruožus, simbolius.	B2.2 Atpažįsta Šventosios Dvasios dovanas ir vaisius.	B2.3 Komentuoja kaip Šventosios Dvasios dovanos ir vaisiai keičia žmogaus gyvenimą, pateikia pavyzdžių.	B2.4 Paaiškina Šv. Dvasios dovanų reikšmę Bažnyčioje.
B3.1 Su pagalba atpažįsta Dievo veikimą asmeniniame gyvenime.	B3.2 Įvardija Dievo veikimą istoriniuose įvykiuose.	B3.3 Pateikia šventųjų ir tikėjimo herojų pavyzdžius.	B3.4 Gretina biblinius ir istorinius įvykius, interpretuoja Dievo išganantį veikimą asmens ir tautos gyvenime.
B4.1 Skiria, ką reiškia žodžiai krikščionis ir katalikas. Žino, kas yra Katalikų Bažnyčia.	B4.2 Išvardina krikščioniškas bažnyčias, atpažįsta jų pavadinimus.	B4.3 Paaiškina žodį konfesija. Apibūdina kelias krikščioniškas bažnyčias, jų istorinį atsiradimą.	B4.4 Analizuoja panašumus ir skirtumus krikščioniškų bažnyčių. Apibūdina ir paaiškina Katalikų Bažnyčios žymes.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Su pagalba atpažįsta, kad Bažnyčia turi mokymo ir tarnavimo misiją.	C1.2 Savarankiškai atpažįsta, kad Bažnyčia turi mokymo ir tarnavimo misiją. Su pagalba įvardina katalikiškas organizacijas, bendruomenes.	C1.3 Paaiškina, kodėl Bažnyčioje svarbi tarnavimo misija, duoda aktualių pavyzdžių. Išvardija kelias katalikiškas organizacijas, bendruomenes, nurodo jų veiklas.	C1.4 Paaiškina, kodėl ir kokiais moralės klausimais pasisako Bažnyčia, pateikia pavyzdžius. Suranda galimybes dalyvauti Bažnyčios tarnavimo misijoje.

C2.1 Su pagalba paaiškina, kad Bažnyčia švenčia tikėjimą liturgijoje: jį išpažįsta ir skelbia.	C2.2 Atpažįsta tikėjimo šventimo ir išpažinimo pavyzdžius.	C2.3 Paaiškina tikėjimo šventimą, atpažįsta liturgijos gestus ir pamaldumo raišką.	C2.4 Liturgijos gestus ir pamaldumo simbolius sieja su bibliniais motyvais. Esant reikalui, dalyvauja liturgijos kūrimo procese.
C3.1 Padedamas nurodo sakramentų kilmę ir prasmę Bažnyčioje.	C3.2 Apibūdina sakramentų šaltinį, savitumą, per juos gaunamas malones.	C3.3 Paaiškina, kokiomis sąlygomis ir kas gali priimti sakramentus, kokios per juos gaunamos malonės.	C3.4 Analizuoja sakramentų kilmę ir nurodo teikėją. Paaiškina sakramentų „naudą“ žmogui.
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1.1 Nurodo kas yra vidinė malda, atpažįsta maldos pavyzdžius.	D1.2 Paaiškina vidinės maldos savitumą. Nurodo maldos pavyzdžius.	D1.3 Išskiria iš kitų vidinės maldos būdus ir juos paaiškina. Paaiškina biblinės maldos ir Bažnyčios tradicijos maldos pavyzdžius.	D1.4 Apibūdina vidinę maldą Paaiškina biblinės maldos ir Bažnyčios tradicijos maldos pavyzdžius
D2.1 Žino, koks yra krikščionio gyvenimo tikslas.	D2.2 Atpažįsta dvasinio tobulėjimo būdus.	D2.3 Paaiškina sakramentinio gyvenimo ir gailestingumo darbų reikšmingumą.	D2.4 Sieja krikščionio gyvenimą su pašaukimu dvasiniam tobulėjimui. Esant reikalui taiko dvasinio augimo būdus.
D3.1 Žino kelis tikėjimo liudytojų pavyzdžius. Atpažįsta tikėjimo svarbą ribinėse situacijose.	D3.2 Paaiškina tikėjimo liudytojų herojiškumą, pateikia pavyzdžių. Nusako, kokia yra tikėjimo svarba ribinėse situacijose tautos istorijoje.	D3.3 Pateikia tikėjimo liudytojų pavyzdžius, palygina jų veiklą, herojiškus poelgius. Diskutuoja apie tikėjimo reikšmę asmeniui ir tautai ribinėse situacijose.	D3.4. Sieja asmens herojiškus tikėjimo pavyzdžius su tautos istorija, analizuoja juos kritinių situacijų kontekste. Apibūdina tikėjimo svarbą asmeniniame ir tautos gyvenime.
E. Moralė/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1.1 Su pagalba atpažįsta, kad žmogus pasaulyje gyvena iš meilės. Įvardija pažeidžiamas žmonių grupes ir būtinybę jiems suteikti pagalbą.	E1.2 Paaiškina žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą, pripažįsta kiekvieno asmens orumą.	E1.3 Išsako ir argumentuoja savo poziciją gyvybės klausimais. Bibliniuose tekstuose atpažįsta pagalbos stokojančius ir pateikia Jėzaus elgesio pavyzdžius.	E1.4 Gyvybės neliečiamumą sieja su tikėjimu ir paaiškina jos vertę. Remdamasis bibliniais teksta ir socialinio gyvenimo aktualijomis įvardija pagalbos būdus įvairioms socialinėms grupėms.

E2.1 Su pagalba gyvybės saugojimą paaiškina, kaip pagarbą sau ir kitam.	E2.2 Paaiškina, kodėl reikia gerbti ir rūpintis savo ir kitų gyvybe. Išvardija, kaip pasireiškia meilė santykiuose su kitais.	E2.3 Pateikia rūpinimosi savo ir kitų gyvybe pavyzdžių. Nusako meilės svarbą žmogaus gyvenime.	E2.4 Analizuoja būdus, kaip saugoma kūno ir dvasios sveikata, savo ir kitų gyvybę. Sieja pagarbą gyvybei su artimo meile.
E3.1 Atpažįsta ekologines problemas.	E3.2 Ekologines problemas sieja su žmogaus veikla.	E3.3 Nusako ir analizuoja tikėjimo ryšį su ekologiniu atsivertimu.	E3.4 Generuoja idėjas, kuria veiksmų planą, kaip gali būti sprendžiamos ekologinės problemos tikėjimo perspektyvoje.
E4.1 Įvardija Bažnyčioje vykdomą socialinę veiklą. Paaiškina, ką reiškia žodis „savanoris“.	E4.2 Įvardija socialinio Bažnyčios mokymo principus. Nurodo savanorystės svarbą.	E4.3 Paaiškina socialinio Bažnyčios mokymo principus. Apibūdina savanorystės bruožus.	E4.4 Suplanuoja savanoriškas veiklas remdamasis socialinio Bažnyčios mokymo principais.

9-10 klasė

Pasiiekimų lygiai			
A. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1 Paaiškina skirtumus ir panašumus tarp Senojo ir Naujojo Testamentų.	A1.2 Savais žodžiais apibūdina Šventojo Rašto vaidmenį Bažnyčioje.	A1.3 Įvardija ir paaiškina pagrindinius Šventojo Rašto vaidmenis Bažnyčioje ir moksle.	A1.4 Apibendrina ir aprašo Šventojo Rašto naudojimo situacijas.
A2.1 Savais žodžiais paaiškina kaip pritaikyti Biblijos tekstus savo gyvenime.	A2.2 Analizuoja kaip bibliniai tekstai daro įtaką asmeniniams sprendimams ir veiksams.	A2.3 Lygina ir vertina palyginimų biblinės kultūros kontekstą ir prasmę šiandienos fone.	A2.4 Kūrybiškai interpretuoja literatūrinius tekstus remdamiesi bibliniais tektais.
A3.1 Savo aplinkoje atpažįsta biblinius simbolius, vardus ir reiškinius ir paaiškina jų reikšmę.	A3.2 Interpretuoja biblines istorijas ir nurodo pagrindinius biblinius simbolius, vardus ir reiškinius.	A3.3 Bibliniuose tekstuose kelia probleminius klausimus.	A3.4 Literatūroje ir mene atpažįsta ir paaiškina biblines temas, teologinę reikšmę, simbolius, vardus, reiškinius.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			

B1.1 Įvardija Įsikūnijimo ir Išganymo slėpinio esmę.	B1.2 Formuluoja klausimus ir ieško atsakymų apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą.	B1.3 Suranda Biblijoje tekstus, liudijančius Jėzaus misiją.	B1.4 Geba kritiškai vertinti informaciją apie Jėzaus asmenį ir misiją.
B2.1 Geba atpažinti klaidingus Dievo įvaizdžius.	B2.2 Įvardija klaidingų Dievo įvaizdžių atsiradimo priežastis ir pasekmes.	B2.3 Apibūdina dieviškųjų Asmenų darbus ir misijas Apibūdina teisingus Dievo įvaizdžius remdamasis Biblija.	B2.4 Paaiškina ir pagrindžia Švenčiausios Trejybės asmenų skirtingumą ir vaidmenis, raišką žmogaus gyvenime.
B3.1 Remdamasis Tikėjimo išpažinimu įvardija pagrindines tikėjimo tiesas. Paaiškina mokslo ir tikėjimo santykį per jų keliamus klausimus.	B3.2 Renka, sieja ir kritiškai vertina informaciją apie mokslo ir tikėjimo dialogą.	B3.3 Analizuoja ir komentuoja krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje.	B3.4 Apibendrina ir aprašo tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime. Tikslingai pasirenka ir kūrybiškai naudoja kompleksines raiškos priemones ir formas pateikdamas tikėjimo pavyzdžius.
B4.1 Apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas.	B4.2 Remdamasis šaltiniais įvardija ekumeninių ir tarpreliginių susitikimų tikslą ir rezultatą.	B4.3 Paaiškina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo raidos etapus ir pateikia ekumeninių bendruomenių pavyzdžių.	B4.4 Analizuoja ir pristato įvairiomis raiškos priemonėmis II Vatikano susirinkimo dokumentą Dekretas dėl ekumenizmo.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Apibūdina ir įvertina religinio meno reikšmę, paaiškina tradicijos svarbą žmogaus ir visuomenės gyvenime. Pateikia tikėjimo liudijimo pavyzdžių Bažnyčios istorijoje.	C1.2 Analizuoja ir lygina skirtingas krikščioniškas tradicijas. Pateikia pavyzdžių, kaip Bažnyčia atsiliepia į kiekvieno žmogaus ir visuomenės poreikius.	C1.3 Nusako krikščioniškam tapatumui kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes Bažnyčios istorijoje.	C1.4 Savarankiškai interpretuoja Bažnyčios istorijos įvykius. Naudodamas kompleksines raiškos priemones pavyzdžiais iliustruoja tikėjimo liudijimą Lietuvoje.
C2.1 Paaiškina, kas yra liturgija ir žino pagrindinius liturginius veiksmus.	C2.2 Analizuoja, kokią įtaką jo veikimas/neveikimas turi Bažnyčios gyvenimui.	C2.3 Paaiškina, kad krikščionis turi daug galimybių aktyviai įsitraukti į liturgiją ir ją praturtinti savo gabumais.	C2.4 Apibūdina asmens atsakomybę už krikščioniškos bendruomenės stiprinimą. Atlieka tiriamąjį darbą apie vietos bendruomenę.

C3.1 Paaškina, kas yra sakramentai ir juos įvardija.	C3.2 Paaškina, kaip sakramentinis gyvenimas daro įtaką asmeniniams sprendimams ir veiksams.	C3.3 Apibrėžia sakramentinio gyvenimo požymius ir gaunamas malones.	C3.4 Kuria žmogaus gyvenimo aprašymą, siedamas konkrečių sakramentų šventimą su žmogaus gyvenimo etapais.
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1.1 Įvardija maldos reikšmę asmens ir bendruomenės gyvenime.	D.2 Nusako kasdieninės maldos svarbą ir nurodo praktinius maldos būdus.	D1.3 Analizuoja stereotipų ir išankstinių nusistatymų kilmę ir neigiamą poveikį maldos gyvenimui.	D1.4 Sukuria dienvakšę, kurioje atspindi maldos laikas ir siūlo maldos galimybes įvairiomis aplinkybėmis.
D2.1 Kelia dvasinio gyvenimo svarbos klausimus. Papasakoja 1-2 jaunų šventųjų gyvenimo istorijas.	D2.2 Kelia dvasinio gyvenimo svarbos klausimus savo ir šventųjų gyvenimuose ir ieško atsakymų.	D2.3 Lygina savo ir šventųjų gyvenimo tikslus, dvasinio tobulėjimo būdus ir daro išvadas.	D2.4 Remiasi šventųjų pavyzdžiais ir sukuria savo dvasinio tobulėjimo planą.
D3.1 Nusako, koks yra krikščionio pašaukimas ir misija, kuo skiriasi karjera ir pašaukimas.	D3.2 Susieja pašaukimą ir Kūrėjo duotą laisvę pasirinkti. Nurodo skirtumus ir panašumus tarp pašvęstojo gyvenimo, kunigystės, santuokos, dosniosios viengungystės.	D3.3 Analizuoja ir įsivertina Dievo dovanotus talentus planuodamas savo profesinę karjerą. Kūrybiškai pateikia įvairių pašaukimų teikiamas galimybes save išreikšti atsiliepiant į Dievo kvietimą.	D3.4 Pagal savo turimus talentus, kartu su grupe suplanuoja projektą, kuriame pasitikrina savo gebėjimus ir įsivertina savo dalyvavimą jame. Suranda informaciją apie misionierišką veiklą pasaulyje ir ją apibendrina.
E. Moralė/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1.1 Atpažįsta bioetines problemas nurodytuose šaltiniuose.	E1.2 Įvardija bioetikos pagrindinius principus. Išskiria gyvybės ir mirties kultūrų požymius.	E1.3 Paaškina veiksmo moralumo kriterijus, mažesnio blogio ir dvigubos pasekmės principus.	E1.4 Analizuoja bioetinius klausimus remdamasis krikščioniškuoju mokymu. Analizuoja, interpretuoja ir vertina savo vaidmenį renkantis gyvybės kultūrą.
E2.1 Aptaria skirtingas meilės sampratas.	E2.2 Svarsto ir lygina krikščionišką ir pasaulietinį požiūrį į	E2.3 Apibūdina meilės sampratą Bažnyčios mokyme, Jėzaus gyvenime ir darbuose.	E2.4 Įvertina krikščioniškos meilės raišką, apibūdina kaip

Įvardija, ką reiškia atsakingas lytinis elgesys.	meilę, žmogaus lytiškumą. Paaishkina, kas yra meilė ir kuo ji skiriasi nuo lytinio potraukio ir isimylėjimo.	Paaishkina žmogaus lytiškumą kaip biologinį, emocinį, intelektualinį ir dvasinį pradą.	lytiškumas susijęs su asmens dvasingumu. Remdamasis krikščioniškuoju mokymu, pateikia idėjas savitvartos ir valios ugdymo srityje.
E3.1 Įvardija globalizacijos ir vartotojiškumo sąvokas, žino tvarumo principus. Analizuoja situacijas, kaip galima atjausti, padėti šalia esantiems.	E3.2 Įvardija Bažnyčios socialinio mokymo gaires žmogaus darbo klausimais. Nusako globalizacijos ir vartotojiškumo poveikį asmens, bendruomenės, šalies gyvenime.	E3.3 Geba išdėstyti savo požiūrį į vartotojiškumo ir globalizacijos įvykius ir reiškinius, jį pagrįsti asmenine patirtimi ir Bažnyčios mokymu.	E3.4 Diskutuoja apie vartotojiškumą ir globalizaciją, iš to kylančias problemas, ieško sprendimo būdų, renkasi nevartotojišką požiūrį, siūlo idėjas, kaip dalintis materialiniais ištekliais su stokojančiais, kuriant Dievo Karalystę.
E4.1 Paaishkina pagrindinius Bažnyčios socialinio mokymo principus. Įvardija žiniasklaidos poveikį asmens ir bendruomenės gyvenime.	E4.2 Aptaria Bažnyčios rekomenduojamus būdus socialinėms problemoms spręsti. Apibūdina, kaip prasmingai ir atsakingai naudotis žiniasklaida karitatyvinėje veikloje.	E4.3 Nusako ir pavyzdžiais paaishkina Bažnyčios socialinio mokymo esmę ir principus, susieja juos su Jėzaus mokymu ir pavyzdžiu.	E4.4 Taikydamas Bažnyčios socialinio mokymo principus sukuria socialinę reklamą.

ORTODOKSŲ (STAČIATIKIŲ) TIKYBA

1. Paskirtis

Ortodoksų tikybos pamokose stengiamasi ugdyti krikščioniškąją mokinių bendruomeniškumą, įtraukiant į ugdomąją veiklą visus, gerbiant kiekvieno pažiūras ir nuostatas. Pamokos supažindina su ortodoksų tikėjimu, atveria asmeninio ryšio su Kristumi svarbą, ugdo pasitikėjimą Dievu ir atvirumą žmonėms ir krikščioniką moralę. Temos formuluojamos krikščioniškoje antropologinėje plotmėje, įvardinant tuos asmens gyvenimo santykius, kurie yra pamatiniai, būtini žmonių bendravimui ir atpažįstami kaip labiausiai trokštami (pasitikėjimas, atsakomybė, globa, gailestingumas), aptariant jų stoką visuomenėje

ir būdus jiems stiprinti (pagarba kiekvienam žmogui, atidumas kito poreikiams, asmeniško ryšio su Dievu ugdymas, rūpinimasis kūrinija). Teikiant mokytojų galimybę kūrybiškai atliepti į mokinių keliamas santykių problemas ir jas kartu svarstyti tikėjimo šviesoje, remiamasi „gyvenimo – tikėjimo – naujo gyvenimo“ metodologine rekomendacija.

2. Tikslai ir uždaviniai

2.1. Tikslai

Padėti mokiniams pažinti krikščioniškas vertybes kaip asmeniškai priimamus gyvenimo siekinius ir paskatinti jomis grįsti savo santykis su žmonėmis, Dievu, savimi ir pasauliu. Mokiniai supažindinami su ortodoksų tikėjimo pagrindais, jiems atveriamas asmeniško ryšio su Dievu svarba kasdieniame gyvenime, pagarbos kiekvienam žmogui būtinybė, skatinamas ir gilinamas jų santykis su Kristumi ir Bažnyčios bendruomene. Itin iškeliamas (bio)etinių, egzistencinių, socialinių, kultūrinių klausimų svarstymas tikėjimo šviesoje, bendravimas su krikščionimis ir tarpreliginis dialogas. Pasitelkus Šventojo rašto išmintį ugdyti ortodoksų teologinio raštingumo (biblinio teksto skaitymo ir suvokimo, Bažnyčios istorijos, kultūros paveldo pažinimo) kompetenciją, suteikti jaunajai kartai galimybę įsisąmoninti konfesinės ir pasaulietinės moralės pagrindus.

2.2. Uždaviniai

2.1.1. Pradinio ugdymo uždaviniai

- suvokti save kaip Dievo kūrinius, o pasaulį ir kitus žmones - kaip Dievo dovaną;
- suprasti ir pažinti Dievo apreiškimą Šventajame Rašte, Kristaus šeimą - Bažnyčią, jos gyvenimą ir šventimą;
- mokytis perimti krikščioniškas vertybes ir jomis grįsti santykį su Dievu, kitais, savimi, aplinka;
- ugdyti mokinių sąžinę, gailestingumą, gebėjimą derinti laisvę ir atsakomybę.

2.1.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai

- pagilinti krikščioniškas vertybines nuostatas ir pritaikyti sprendžiant šiandienos problemas, atsiliepiant į kultūrinius ir moralinius iššūkius;
- ugdyti mokinių socialumą, gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti, atvirumą gyvenimo kaitai, savo vertės pajautimą ir norą tobulėti;
- susipažinti su Ortodoksų Bažnyčios tikėjimo doktrinomis, Bažnyčios kultūriniu ir istoriniu paveldu;
- ugdyti krikščioniškas vertybes gerbiant įvairių pažiūrų žmones.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

4. Pasiekimų sritys

Pasiekimų sritis	Pasiekimai
	– (A1). Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas

4.1 (A) Šventojo Rašto (ST) pažinimas	– (A2.) Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas
4.2 (B) Tikėjimo turinio pažinimas	– (B1.) Jėzaus atpirkimo misija – (B2.) Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui – (B3.) Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu – B4.) Bendravimas ir santarvės raiška
4.3 (C) Bažnyčia ir liturgija	– (C1.) Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą
4.4 (D) Asmens tobulėjimas ir visuomenė	.
E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis	

5. Pasiekimų raida

1-2 mokymosi metai	3-4 mokymosi metai	5-6 mokymosi metai	7-8 mokymosi metai	9-10 mokymosi metai
A. Šventojo rašto pažinimas				
A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas				
A1. Klausosi Dievo ir žmogaus dialogo Šventajame rašte, <u>supranta</u> , kad per Šventąjį Raštą esame Dievo kalbinami ir kviečiami atsiliiepti. <u>Pavaizduoja</u> Šventojo Rašto pasakojimus.	A1. <u>Atpažįsta</u> Šventojo rašto žodinę / dvasinę prasmę ir <u>suvokia</u> skaitomo teksto turinį, įvykių eigą, moka naudotis Šventuoju raštu. <u>Apmąsto</u> savo santykį su Dievu, <u>klausinėja</u> apie tai, kas išgirsta, matyta, pajausta.	A1. <u>Paaiškina</u> Biblijos atsiradimo istoriją: nuo žodinio pasakojimo iki rašytinio teksto. <u>Susipažįsta</u> su ST ir NT struktūra, kanonu, žanrais.	A1. <u>Ivardija</u> Biblijos žodinę bei dvasinę prasmes ir paaiškina istorinį kontekstą. <u>Lygina</u> Biblijos pasakojimus ir paaiškina jų sąsajas su gyvenimu.	A1. <u>Nusako</u> Biblijos svarbą Bažnyčios gyvenime: liturgijoje, sakramentuose, asmeniniame gyvenime.
A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas				
A2. <u>Atpasakoja</u> Šventojo rašto istorijas ir paaiškina jų prasmę, <u>apibūdina</u> save, kaip ieškančią žmogų ir atrandantį tokias tiesas, kaip	A2. <u>Skaito</u> nurodytą biblinį tekstą, reflektuoja ir interpretuoja. <u>Atpažįsta</u> pasaulio sukūrimo biblinį	A2. Perskaitytą biblinio teksto pasakojimą <u>lygina</u> su gyvenimu. <u>Reflektuoja</u> ir <u>išreiškia</u> biblijos istorijų siužetus.	A2. <u>Skaitydamas</u> biblinius tekstus juos <u>sieja</u> su <u>istoriniu</u> teksto kontekstu. <u>Analizuoja</u> biblinius tekstus	A2. <u>Analizuoja</u> biblinius tekstus kitų literatūros tekstų kontekste: <u>interpretuoja</u> , <u>atpažįsta</u> biblinius motyvus, <u>sieja</u>

atlaidumą, gailestingumą, meilę žmonėms.	vaizdą, pagrindžia bibliniu tekstu.	<u>Analizuoja</u> biblinį tekstą kaip kultūrinį paveldą.	ir atpažįsta jų aktualumą, sieja su asmenine patirtimi.	pagrindines biblines istorijas mene ar literatūroje, <u>atpažįsta</u> biblinį pasakojimą ir jį atkuria.
B. Tikėjimo turinio pažinimas				
B1. Jėzaus atpirkimo misija				
B1. <u>Atsako</u> į klausimus apie Jėzaus gimimo ir Prisikėlimo istoriją.	B1. <u>Išvardija</u> kelis Šventuosius, <u>pasakoja</u> apie Jėzaus šeimą, Mergele Mariją.	B1. <u>Išvardija</u> Jėzaus dieviškumo ir žmogiškumo savybes. Pasakoja Jėzaus gyvenimo istoriją ir supranta jo misiją.	B1. <u>Atpažįsta</u> Jėzaus gimimo, mirties ir Prisikėlimo slėpinio požymius. <u>Išvėlgia</u> ir supranta savo gyvenimo ir Išganymo istorijos sąsajas.	B1. <u>Sieja</u> Įsikūnijimo ir Išganymo slėpinį su Biblija. <u>Suvokia</u> Dievo įdiegtą širdyje laimės troškimą kaip pašaukimą į laimę Dieve.
B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui				
B2. <u>Papasakoja</u> apie Dievą kaip Tėvą ir Kūrėją.	B2. <u>Svarsto</u> , kokiam gyvenimui žmonės kviečia Jėzus.	B2. <u>Kelia</u> klausimus apie pasaulio atsiradimo biblinį ir mokslinį aiškinimą.	B2. <u>Stebi</u> save ir aplinkinius, <u>išvėlgia</u> Dievo dovanotąjį individualumą. <u>Apibūdina</u> Jėzų kaip Mokytoją. <u>Bando</u> sekti Jėzaus ir krikščionybės idealais. <u>Analizuoja</u> Jėzaus ir Jo aplinkos konfliktus NT.	B2. <u>Supranta</u> evangelinį kvietimą ugdyti savo talentus ir gebėjimus. <u>Išvardija</u> Kūrėjo suteiktus talentus ir gebėjimus. <u>Kelia</u> savęs įprasminimo dabartyje ir ateityje klausimus.
B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu				
B3. <u>Suvokia</u> gyvybės augimą ir kaitą, <u>pripažįsta</u> savo unikalumą. Nusako, kuo esame Dievo ypatingai apdovanoti.	B3. <u>Supranta</u> tikėjimo reikalingumą žmogaus gyvenimui. <u>Vertina</u> savo ir kitų skirtingumą, <u>suvokia</u> , kad yra vertybių, kurios	B3. <u>Tyrinėja</u> , kodėl žmonės tiki į Dievą. Nurodo ir <u>kritiškai vertina</u> netikėjimo priežastis. Paaiškina tikėjimą, kaip santykį	B3. <u>Aptaria</u> socialinių vaidmenų teises ir pareigas visuomenėje ir Bažnyčioje. <u>Suvokia</u> savo socialinius	B3. <u>Vertina</u> tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime ir randa tikėjimo pavyzdžių. <u>Analizuoja</u> asmens pamatinius poreikius

	svarbios visiems žmonėms.	tarp Dievo ir žmogaus.	vaidmenis. <u>Svarsto</u> asmens savarankiškumą ir galimybes rinktis, <u>stengiasi</u> atsiliepti į Dievo kvietimą ieškodamas savo pašaukimo.	remdamasis krikščionišku požiūriu bei ieško būdų išspręsti problemas.
B4. Bendravimas ir santarvės raiška				
B4. <u>Mąsto</u> apie šalia esančius žmones, <u>pažįsta</u> jų skirtumus, juos <u>gerbia</u> . <u>Supranta</u> pagrindinių krikščioniškų švenčių prasmę.	B4. <u>Skiria</u> ortodoksų tikėjimą nuo kitų religijų, <u>gerbia</u> kitų žmonių apsisprendimo laisvę. <u>Atpažįsta</u> ir <u>įvardija</u> tikėjimo skirtumus ir juos gerbia, gali paaiškinti keletą religinių simbolių.	B4. <u>Identifikuoja</u> didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja. <u>Atpažįsta</u> kitų religijų simbolius ir juos paaiškina.	B4. <u>Atpažįsta</u> ir <u>apibūdina</u> savo krikščioniškąjį tapatumą. Lygina krikščioniškų konfesijų tikėjimo raišką su ortodoksų tikėjimu.	B4. <u>Ižvelgia</u> tikėjimo tradicijų įvairovę. <u>Skiria</u> Ortodoksų Bažnyčios ir religinių judėjimų vertybines nuostatas. <u>Komentuoja</u> , kad skirtingumai susiklostė istoriškai ir kultūriškai.
C. Bažnyčia ir liturgija				
C1. Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą				
C1. <u>Skiria</u> sąvokas „Bažnyčia“ (bendruomenė) ir „bažnyčia“ (pastatas). <u>Supranta</u> , kaip elgtis bažnyčioje, <u>skiria</u> , kas yra malda ir geba melstis. <u>Geba</u> pasidalyti religine patirtimi, kaip tapo krikščioniu, gali <u>papasakoti</u> apie krikšto vardo globėjus.	C1. <u>Apibūdina</u> bažnyčios liturginių metų laikotarpius, religines šventes. <u>Supranta</u> sakramento sąvoką, <u>įvardija</u> sakramentus ir jų reikšmę.	C1. <u>Atpažįsta</u> pagrindinius liturginius simbolius ir veiksmus bažnyčioje. <u>Pristato</u> Bažnyčios, kaip tarnaujančios bendruomenės prasmę. Žino sakramentų prasmes ir jų šventimą.	C1. <u>Aptaria</u> tikėjimo raiškos būdus, formas, simbolius: maldą, liturgiją, sakramentus, spalvas, simbolius, meninę raišką. Kasdieniu gyvenimu <u>liudija</u> gyvą krikščionišką tikėjimą pasirinkdamas pramogas, laisvalaikio formas, šventimo būdus.	C1. <u>Analizuoja</u> ir pagarbiai <u>vertina</u> liturgiją ir kūrybiškai įsitraukia į jos vyksmą. <u>Paaiškina</u> sakramentų šventimą bei sieja juos su žmogaus gyvenimo etapais.
D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė				

D1. <u>Žino</u> , kaip būti su kitais ir tarp kitų. <u>Susitaria</u> iškilus nesusipratimams, <u>moka</u> atsiprašyti, <u>sugeba</u> padėti kitiems. Mokosi puoselėti draugystę su žmonėmis ir bendrauja su Dievu maldoje.	D1. <u>Vertina</u> poelgius atsižvelgdamas į Aukso taisyklę ir Dekalogą. Iškilus nesusitarimui, <u>moka</u> ieškoti savo kaltės ir ją pripažinti. Bando modeliuoti ir taikyti gyvenime įvairius susitaikymo būdus.	D1. <u>Atpažįsta</u> dvasinio gyvenimo trukdžius. <u>Žino</u> gerus darbus kūnui ir sielai, juos apibrėžia. Paaiškina, koks turėtų būti krikščionio gyvenimas.	D1. <u>Analizuoja</u> tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus. <u>Palygina</u> tikinčio ir netikinčio žmogaus prioritetus. <u>Suvokia</u> tikėjimo ir tautos tradicijų sąsajas.	D1. <u>Apibūdina</u> šiuolaikinio jaunimo kultūrą ir jos tendencijas, santykius su Bažnyčia ir Dievu. <u>Analizuoja</u> savo santykį su krikščioniškomis ir tautinėmis tradicijomis ir vertybėmis.
E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis				
E1. <u>Jaučia</u> poreikį rūpintis gamta. <u>Ižvelgia</u> , kas kenkia kūno ir sielos sveikatai. <u>Saugo</u> Dievo sukurtą gyvybę ir <u>geba</u> ją rūpintis.	E1. <u>Džiaugiasi</u> gamtos grožiu, suvokia gamtos augimą, Dievo globą kūrinijai. <u>Ižvelgia</u> , kaip poelgiai veikia savijautą. <u>Supranta</u> , kaip siejasi susitaikymas su kitais, Dievu ir savimi. Skirsto savo gyvenimo patirtis į svarbias ir mažiau svarbias, geba pagrįsti savo pasirinkimą.	E1. <u>Supranta</u> krikščionišką atsakomybę už kūriniją, prisideda prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo. Pateikia pavyzdžių, dalyvauja socialinėje tarnystėje, pilietinėje veikloje.	E1. <u>Susipažįsta</u> su pagrindiniais socialinio Bažnyčios mokymo principais ir gali juo pagrįsti. Spręsdamas socialines problemas taiko socialinio Bažnyčios mokymo elementus.	E1. <u>Tyrinėja</u> Bažnyčios socialinį mokymą, <u>svarsto</u> ir siūlo, kaip jį pritaikyti bendruomenės gyvenime. <u>Stengiasi</u> vadovautis dvasinėmis vertybėmis: Dekalogu ir darbais, atsispirti vartotojiškai nuostatai.

6. Mokymosi turinys

6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei

6.1.1. 1-2 klasė

A. Šventojo rašto pažinimas.

A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas. Susitikti su Tuo, kuris mane kviečia. Kaip ir kodėl atsirado pasaulis? Dievas yra mylintis Kūrėjas. Kokius jo kūrinius žinome, kodėl jais džiaugiamės? Kaip ir kuo dėkojame Dievui už mums dovanotą pasaulį? Šventųjų gyvenimo pavyzdžiai.

A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas. Kas yra Šventasis Raštas? Per Šventąjį Raštą pažįstu savo Dievą. Kodėl ir kaip Dievas kreipiasi į žmogų? Samuelio istorija. Kaip galime atsiliepti į Dievo kvietimą?

B. Tikėjimo turinio pažinimas.

B1. Jėzaus atpirkimo misija. Iš kur sužinau apie Jėzaus gyvenimą? (Apsireiškimas Marijai, Rytų išminčiai, Jėzaus vaikystė, stebuklai, pagalba žmonėms, malda, kančia, Prisikėlimas). Jėzus nori, kad būčiau Jo bičiulis – kaip galėčiau į tai atsiliiepti?

B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui. Ar viską apie Dievą galėtume lengvai paaiškinti ir įsivaizduoti? Dievas yra Asmuo, kaip ir aš, tačiau yra slėpinys, kurio negaliu suvokti. Aš galiu su Juo bendrauti, Jį pasikviesti.

B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu. Kuo esu ypatingas, kuo skiriuosi nuo kitų? Kaip galiu išreikšti dėkingumą už tai, kad esu apdovanotas? Augti yra džiugu: kaip aš išreiškiu džiaugsmą ir dėkingumą Kūrėjui? Visi esame apdovanoti: turime kūną ir sielą, protą ir valią. Kuo esu ypatingas, kuo skiriuosi nuo kitų? Kaip galiu išreikšti dėkingumą už tai, kad esu apdovanotas?

B4. Bendravimas ir santarvės raiška. Mokausi bendrauti su kitais ir su Jėzumi. Džiugu susitikti su Jėzumi: Jis mus daro geresnius, malonesnius, draugiškesnius. Kas lengviau – klausytis ar pačiam kalbėti? Kažkas mūsų viduje padeda nuspręsti – kas tai galėtų būti? Sąžinė – Dievo balsas ir brangi Jo dovana. Kodėl žmonės tariasi dėl įvairių dalykų, susitaria žodžiu, rašo sutartis, kuria taisykles bei įsakymus? Kas padeda, o kas trukdo laikytis susitarimų? Mozės istorija. Nepaisydami Dievo Įsakymų negalime gyventi – kodėl?

C. Bažnyčia ir liturgija.

C1. Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą. Kas yra bažnyčia, o kas Bažnyčia? Kaip aš pasisveikinu su Dievu? Kokias žinau didžiausias Bažnyčios šventes? Ką švenčiame per Kalėdas? Šv. Velykos – pati didžiausia šventė. Kodėl? Sekmadienis – ypatingoji diena. Kodėl? Esu kviečiamas švęsti ir aš, nejaugi atsisakyti?

D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

Kokį bendravimą vadiname gražiu ir kodėl? Gera, kai esu mandagus ir broliškas. Koks yra tikras draugas? Kaip susirasti draugų? Draugystė krikščionių bendruomenėje, Bažnyčioje. Draugystės pavyzdžiai iš Šventųjų gyvenimo istorijų. Kas žmones suartina? Mano šeima ir kitos šeimos. Kas sieja žmones šeimoje? Šventinės tradicijos.

E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis.

Kas yra gyvybės Davėjas ir Palaikytojas? Visa, kas gyva, auga ir kinta. O kaip keičiuosi aš? Kodėl ir kaip saugome savo ir kitų gyvybę? Sveikata yra trapi dovana.

6.1.2. 3-4 klasė

A. Šventojo rašto pažinimas.

A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas. Naujasis Testamentas – Geroji Naujiena mums. Evangelija ir evangelistai – ką šie žodžiai reiškia? Kokia yra Geroji Naujiena? Naujajame Testamente ieškau gerų žinių apie Dievo karalystę ir kaip galiu prisidėti ją kuriant. Žodžio liturgija Bažnyčios šventime: kaip ji mums padeda suprasti švenčių prasmę?

A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas. Šventas Raštas – ypatinga knyga. Kas parašė Šventąjį Raštą? Kodėl Šventąjį Raštą vadiname Knygų knyga? Mokausi pažinti Šventąjį Raštą, jį skaityti, jo klausytis ir suvokti, ką Dienas man kalba.

B. Tikėjimo turinio pažinimas.

B1. Jėzaus atpirkimo misija. Dievas mus nuolat kalbina ir kviečia. Kodėl? Abraomo istorija. Izaoko ir Jokūbo istorijos. Dievas dažniausiai veikia per žmones. Kaip mes tai patiriame? Šventieji moko mylėti: meilės pavyzdžiai Šventųjų gyvenimuose; Mergelė Marija. Šventieji mus lydi: Šventųjų bendravimas.

B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui. Viešpats mus lydi: žmogus ieško džiaugsmo. Geroji Jėzaus Naujiena (Amžinasis gyvenimas). Norime būti laimingi (krikščionio gyvenimas). Laikinieji ir amžinieji dalykai. Esu kviečiamas rinktis tai, kas mažina, ir nenusiminti dėl to, kas laikina. Kuo galiu prisidėti, kad ateitų Dievo karalystė?

B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu. Kuo esu ypatingas ir vertingas? Ar esu vertingesnis už kitus ir kodėl? Dievo man dovanotosios būdo savybės – kaip tuo naudojuosi? Kaip tikėjimas pratirtina mano gyvenimą?

B4. Bendravimas ir santarvės raiška. Dievas – visų Tėvas, Jis pažįsta ir myli kiekvieną. Koks yra mano bendravimas su kitais žmonėmis? Mano bendraamžiai ir aš? Kaip aš priimu tai, ką sako kiti? Aukso taisyklė – kodėl ji „auksinė“? Gal verta ją išbandyti – čia ir dabar?

C. Bažnyčia ir liturgija.

C1. Atsiliepiamas į Bažnyčios kvietimą. Kas yra simbolis? Kokie yra religiniai ženklai ir simboliai? Kuo krikščionims svarbūs šviesos, duonos, kryžiaus ženklai? Liturginio kalendoriaus spalvos, simboliai – ką jie atskleidžia?

D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

Dauguma žmonių tiki į Dievą, tačiau ne visi vienodai. Kodėl? Ką žinau apie kitas religijas? Kuo nuo kitų religijų skiriasi ortodoksų tikėjimas? Kuo tiki visi krikščionys? Kuo jiems svarbus Jėzus Kristus? Jėzus ir aš: ką Kristus reiškia man?

E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis.

Kas gali pakenkti mano kūnui ir sielai? Kūrėjas nori, kad būtume sveiki ir laimingi. Kodėl ir kaip suagome bei stipriname kūno sveikatą? Kaip galiu puoselėti ir stiprinti sielos sveikatą?

6.2. Mokymosi turinys 5–8 klasės

7.2.1. 5 klasė

A. Šventojo rašto pažinimas.

A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas. Šventojo Rašto kilmė, autorystė, keli jo žanrai. Mano mėgstama Biblijos ištrauka. Kodėl sakoma, kad Šventasis Raštas yra visų laikų žmonių Knyga?

A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas. Kodėl turėčiau skaityti Šventąjį Raštą? Kas man gali padėti šią Knygą suprasti? Kodėl ir kaip Dievas kalbina žmogų? Kodėl Abraomo, Mozės, Dovydo istorijos svarbios šiandien? Kodėl Dievas išrinko vieną tautą?

B. Tikėjimo turinio pažinimas.

B1. Jėzaus atpirkimo misija. Ką istorijos mokslas žino apie Jėzų? Ką apie Jėzų evangelistai papasakoja daugiau už istorikus? Kaip Jėzus save pristato Evangelijoje? Kaip susiję tikėjimas ir pasitikėjimas? Kokie tikėjimo klausimai man aktualūs, neaiškūs?

B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui. Kas yra laimė? Įvairios laimės sampratos. Kokius kelius į laimę gali pasiūlyti krikščionių tikėjimas ir Šventasis Raštas (palaiminimai, teisingumas, taika, ramybė, išlaisvinimas)?

B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu. Gyvybės dovana, jos trapumas. Kam už ją turėčiau dėkoti? Dėkingumas ir atsakomybė – dovanas dera saugoti ir branginti. Kodėl tikėjimas, Bažnyčia, Dievas neišsprendžia ligos, mirties keliamų problemų?

B4. Bendravimas ir santarvės raiška. Kai nuomonės nesutampa, neretai susipykstame. Kas yra diskusija? Kaip ginčiuose gali rasti tiesą? Draugystė, atvirumas, pasiaukojimas Šventajame Rašte: esu sukurtas draugystei su Dievu ir žmonėmis. Kam aš galiu patikėti ir kam patikiu savo mintis, jausmus, patirtis? Būti kartu – tai įsipareigojimas kitam. Draugystės principai. Draugystė ir religinis tikėjimas. Ką žinau apie slavų ir lietuvių kilmę, senovės tikėjimą, mūsų tautos tradicijas? Ką reiškia žodžiai „krikščionis“, „katalikas“, „ortodoksas“? Kokiai religinei bendruomenei priklausu?

C. Bažnyčia ir liturgija.

C1. Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą. Kuo skiriasi šiokiadieniai ir šventės? Šventumo ir šventimo sampratos. Apaštalų darbai apie pirmųjų krikščionių šventimą. Sekmadienio kilmė ir prasmė. Kokie yra mano, mūsų sekmadieniai? Kodėl ir kaip Bažnyčios apeigose skaitomas Šventasis Raštas?

D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

Kodėl Dievui svarbūs mano santykiai su kitais? Ką reiškia bendrauti atsakingai? Ką reiškia Šventojo Rašto žodžiai „artimas“, „artimo meilė“. Gerojo samariečio pavyzdys. Kas padeda gerbti save ir kitus?

E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis.

Ar visi turime sažinę? Kaip ją atpažinti ir ką ji pataria? Nuodėmė – klaida ar kas nors daugiau? Kaip galėčiau kontroliuoti savo žodžius, veiksmus, elgesį ir numatyti jų pasekmes? Susitaikymo su savi, kitais ir Dievu svarba.

6.2.2. 6 klasė

A. Šventojo rašto pažinimas.

A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas. Kaip žmonės atsiliepdavo Dievui Senajame Testamente? Kaip žmogus atsiliepia Dievui Šiandien? Kas yra Evangelija?

A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas. Kaip ir su kuo Jėzus bendravo? Apaštalų pašaukimas. Ar Jėzus mane kvieštų apaštalauti? Kodėl? Jėzaus santykių su žmonėmis ypatumai evangeliniuose pasakojimuose.

B. Tikėjimo turinio pažinimas.

B1. Jėzaus atpirkimo misija. Kaip Jėzus gali būti ir Dievas, ir žmogus tuo pačiu metu? Kokia Jėzaus misija žemėje? Ar įmanoma žmogaus protu atskleisti, kas Dievas yra Trejybė?

B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui. Žmogiškumas: pareiga ir teisė mylėti: kiekvienas trokšta meilės; šeima – meilės namai. Esu ne vienas – esu nevienišas gyvenime ir tikėjime. Einu kartu su Dievu: Jėzus pasilieka tarp mūsų sakramentuose; mano unikalumas išlieka: tikiu Amžinąjį gyvenimą.

B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu. Dievas sukūrė nuostabią gamtą ir patikėjo ją mums globoti. Iš kur kyla ekologinės grėsmės? Kaip jas įveikti? Ar tikrai negaliu nieko pakeisti? Ką galiu daryti, kad neterščiau aplinkos ir saugočiau tai, kas sukurta? Mūsų atsakomybė už aplinką ir gamtą.

B4. Bendravimas ir santarvės raiška. Kaip išmokti mandagiai diskutuoti? Susitarimai ir žodžio laikymosi svarba. Kam skirti Dievo, Bažnyčios įsakymai? Ar jie aktualūs mūsų laikais? Suaugusieji ir aš: kuo esame panašūs, kuo skiriamės? Kodėl kartais nesutariame su vyresniaisiais? Kaip skirtingos kartos gali praturtinti vienos kitas? Vaiko teisės – tai ir pareigos. Suaugusiųjų teisės ir atsakomybė. Ką reiškia artimo meilė? Galiu melstis už kitus. Kodėl žmonės skirtingai garbina Dievą? Kokios yra didžiausios pasaulio religijos, kokie jų simboliai, šventovės, šventės, šventraščiai, šventikai? Rytų religijos ir Krikščionybė. Kas vienija įvairių religijų žmones?

C. Bažnyčia ir liturgija.

C1. Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą. Kokias krikščioniškas vertybes galėčiau išvardyti? Ko mane moko Lietuvos Ortodoksų Bažnyčia? Ar įmanoma tai įgyvendinti? Koks būtų pasaulis, jei visi paisytų Dekalogo? Kodėl vertėtų to siekti? Bažnyčia turi gyvų pavyzdžių, kad įmanoma tai padaryti.

D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

Mano būdas: kokias kitų ir savo paties charakterio savybes vertinu? Kaip jas ugdyti? Kuo man gali padėti Dievas? Kodėl prasminga kurti gėrį? Esu laisvas kaip ir mano Kūrėjas ir kokiais būdais galiu tobulinti save ir pasaulį.

E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis.

Ar visiems privalome daryti gera ir kodėl? Mano indėlis rūpinantis bendra nuosavybe, aplinka ir žmonėmis. Sąžiningumas, gailestingumas, teisingumas mano aplinkoje. Kodėl ir kaip Bažnyčia rūpinasi žmonėmis? Kuo ir kaip galiu prisidėti?

6.2.3. 7 klasė

A. Šventojo rašto pažinimas.

A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas. Šventasis Raštas apie žmogaus paskirtį. Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą. Ką reiškia, kad esu asmuo ir turiu ypatingą paskirtį Dievo plane? Mūsų atsakomybė už kitą ir už mums dovanotą pasaulį. Kokios sąsajos tarp Biblijos ir pasaulio istorijos? Kokį palikimą esame gavę?

A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas. Šventasis Raštas padeda pažinti Šventąją Dvasią. Kas yra Šventoji Dvasia? Kokių Jos simbolių esama Šventajame Rašte? Koks Jos vaidmuo žmogui, Bažnyčios bendruomenei, pasauliui, man? Kokios yra dvasinės dovanos, kaip jos reiškiasi? Šventosios dvasios liudijimai šiuolaikinėje visuomenėje.

B. Tikėjimo turinio pažinimas.

B1. Jėzaus atpirkimo misija. Kodėl visi kuo nors tiki? Kuo šiandien tiki dauguma žmonių? Kuo tikiu aš? Kokie yra mūsų tikėjimo sunkumai? Ką mums duoda tikėjimas? Kokie kelrodžiai yra melagingi? Mano tikėjimo kelionė: galiu pasikliauti Dievo vedimu.

B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui. Ką apie žmogų sako jo kūnas? Vyras ir moteris – Dievo dovana vienas kitam. Dievo meilės atspindys šeimos bendrystėje.

B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu. Tikėjimas turėtų padėti man suvokti savo vertę ir gyvenimo prasmę. Ar taip yra ir kodėl? Kuo aš pasitikiu? Ko šiais laikais galima pasimokyti iš švč. Mergelės Marijos? Kas stiprina ar žeidžia mano tikėjimą?

B4. Bendravimas ir santarvės raiška. Ar kiekviena grupė yra bendruomenė? Kokie santykiai būdingi tikrai bendruomenei? Kaip aš pats pritaikau evangelinę artimo sampratą bendraudamas? Kaip galiu save realizuoti bendruomenėje, draugystėje, neprarasdamas savasties?

C. Bažnyčia ir liturgija.

C1. Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą. Kodėl reikia bendruomenės ir kaip ją suburti? Kokia bažnytinės bendruomenės paskirtis? Kuo turininga mūsų Bažnyčia? Kas yra Tradicija? Kodėl ji tokia svarbi ortodoksų tikėjime? Tradicija – vienas iš mūsų tikėjimo šaltinių. Kaip Bažnyčioje tradicija tęsiama ir kaip keičiasi įvairios tradicijos?

D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

Kokį matau save ir kokį mane moko kiti? Kokie mano socialiniai vaidmenys? Kokios mano svajonės, kokios jų įgyvendinimo galimybės. Kokia asmenybe norėčiau tapti ir kaip to siekiu?

E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis.

Kokie virtualūs bendravimo būdai man reikalingi? Tokio bendravimo galimybės ir pavojai. Kada mūsų bendravimas tikrai autentiškas, o kada fiktyvus? Koks žiniasklaidos poveikis žmogui ir man pačiam? Kaip naujos technologijos gali padėti augti mūsų dvasiai?

6.2.4. 8 klasė

A. Šventojo rašto pažinimas.

A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas. Ką reiškia sandora? Kodėl Dievas sudarė sandorą su žmogumi? Sudaręs sandorą, esu laisvas rinktis gėrį ar blogį ir atsakau už visas pasekmes. Kaip Senajame Testamente parodoma nuodėmės kilmė? Ko iš manęs tikisi Dievas ir žmogus? Dievo paveikslas ir panašumas manyje – kaip tai mane įpareigoja?

A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas. Apie kokį Jėzaus iššūkį visuomenei kalbama Naujajame Testamente? Kaip sprendžiami nesusitarimai? Kaip Jėzus sprendė nesusitarimus, kaip ir su kuo bendravo? Koks mano požiūris į Jėzų, koks mano santykis su Juo?

B. Tikėjimo turinio pažinimas.

B1. Jėzaus atpirkimo misija. Jei Dievas mus myli ir veda, kodėl egzistuoja blogis, kančia? Kančios neišvengiamumas. Krikščionybės požiūris: kančią galima įprasminti, o mirtis nėra pabaiga. Kaip galime paguosti nelaimėje, padėti kenčiantiems?

B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui. Kuo skiriasi sąvokos įsimylėti ir mylėti? Kokia jausmų, proto, valios įtaka meilei? Kaip meilę apibūdina šv. Paulius Himne meilei?

B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu. Kas man augant išliko pastovu ir nekintama? Kokie yra dabartinio laikotarpio iššūkiai? Kas gali pakenkti fizinei ir dvasinei mūsų sveikatai? Kodėl turėčiau dėkoti Dievui ir artimiesiems už šį amžiaus tarpą?

B4. Bendravimas ir santarvės raiška. Kodėl mums reikia kitų žmonių? Kokiais principais remiantis galima kurti stiprią bendruomenę ir kaip galima ją išlaikyti? Kaip bendraujant derinti atvirumą, atsargumą, ištikimybę, kritiškumą. Kaip suprasti evangelinę artimo meilę – ar asmens orumas dera su nuolankumu? Nuo ko priklauso kiekvieno žmogaus orumas ir vertė?

C. Bažnyčia ir liturgija.

C1. Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą. Ką reiškia būti krikščioniu? Ką reiškia būti ortodoksu? Kas yra sakramentai ir kokią vietą jie užima mano gyvenime? Sutvirtinimo sakramento paskirtis. Sekminių įvykio ir šios šventės prasmė, asmeninės mano Sėkminės.

D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

Kodėl šeimoje kiekvienas žmogus gali jaustis vertingas? Kokie būna ir kokie turėtų būti santykiai šeimoje? Apie kokią šeimą svajoju? Ar įmanomas tobulos šeimos modelis? Bažnyčia apie šeimos vertingumą. Ką iš savo šeimos norėčiau perimti ir ką norėčiau keisti?

E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis.

Kodėl reikalingi autoritetai? Kada rodoma pagarba, o kada paklūstama iš baimės? Kas būtų, jeigu Jėzus būtų mano Mokytojas? Tikėjimas padeda sutarti: autoritetai ir pasotikėjimas; eucharistinis Jėzus mane stiprina; sakramentinis susitaikymas. Dievas skatina įsipareigoti gėriui: asmeninė atsakomybė; pasitikėjimas savimi ir kitais; pasitikėjimas Dievu.

6.3. Mokymosi turinys. 9–10 klasės

6.3.1. 9 klasė

A. Šventojo rašto pažinimas.

A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas. Kur ir kaip egzistuoja blogis? Kaip Šventasis Raštas atskleidžia blogio kilmę ir priežastis? Kaip blogį ir nuodėmę įveikia Dievas – Kūrėjas ir Atpirkėjas? Kaip Dievas mane gydo ir laisvina?

A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas. Sąžinė, Šventasis Raštas ir Bažnyčios mokymas – puikūs orientyrai rinktis gerį ir įveikiant blogybes: kovoti su blogiu pradėtu nuo savęs. Ką krikščioniui reiškia gyventi laisvai ir atsakingai?

B. Tikėjimo turinio pažinimas.

B1. Jėzaus atpirkimo misija. Kuo siejasi mano asmens vardas su Dievo kvietimu? Kaip atsiliepiu į pašaukimą gyventi, mylėti, daryti gera? Ką reiškia šv. Pauliaus pasakymas, kad esame Dievo įsūniai ir paveldėtojai? Kaip tai įvyksta per Kristų?

B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui. Kas yra pašaukimas? Kaip žmogaus pašaukimą tarnystei atskleidžia šv. Pauliaus laišakai? Kaip sąžinė veikia mano elgesį ir apsisprendimą? Sąžinė padeda ar trukdo laisvei ir gyvenimo pilnatvei? Kas gali sąžinę iškreipti? Kaip suderinti laisvę su atsakomybe tiesai? Kaip aš save ugdu? Kas dar mane ugdo, padeda skleisti?

B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu. Dievas mus kuria laisvus ir mūsų laisvės nevaržo. Kaip suprantu asmens laisvę? Laisvė „nuo ko“ ir laisvė „kam“. Kodėl laisvė neatsiejama nuo atsakomybės?

Už ką esu atsakingas? Galimybės pasirinkti santykį su žmonėmis, Dievu, pasauliu, savimi. Kas padeda žmogui teisingai pasirinkti ir laisvėti? Kuo pasireiškia Dievo kvietimas, globa?

B4. Bendravimas ir santarvės raiška. Kokia mano tautos, šalies, praeities ir ateities siekiai man svarbūs ir brangūs? Kodėl visos tautos puoselėja savo tautos vertybes? Kaip Bažnyčia skleidžia mokymą apie taiką ir vienybę, kaip prie to prisidedu „aš“. Kodėl Kristus vadinamas Taikos kunigaikščiu.

C. Bažnyčia ir liturgija.

C1. Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą. Kokios yra mano svajonės apie ateitį, profesijos pasirinkimą? Kas yra karjera, o kas pašaukimas? Kam esame pašaukti visi ir kiekvienas? Bažnyčios mokymas apie pašaukimus pašvęstajam gyvenimui ir šeimai: koks mano pašaukimas?

D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

Kas aš esu ir koks norėčiau tapti: kokie mano talentai, gebėjimai, idealai? Kokia galėtų būti mano misija pagal Dievo planą? Kaip siekiu tapti asmenybė ir ką man tai reiškia?

E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis.

Kodėl laikas yra dovana? Ką reiškia prasmingai būti čia ir dabar? Kas yra mano laiko ėdikai? Kodėl dauguma žmonių nuolat skuba? Kokios yra skubėjimo pasekmės? Gyvenim laikinumas ir amžinumas, chronos ir kairos. Laiko pašventinimas ir šventinis laikas.

6.3.2 10 klasė

A. Šventojo rašto pažinimas.

A1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas. Šventasis Raštas ir mokslas. Kodėl visais laikais svarbu ir tikslinga skaityti Šventąjį Raštą? Kokios sukūrimo istorijos sąsajos su ekologija? Kuriose srityse Kūrėjas kviečia mus bendradarbiauti? Mokslas ir tikėjimas apie pasaulio sukūrimą – kaip tai suderinti? Kaip suprasti teiginį, kad esame pasaulio valdytojai, bet ne valdovai?

A2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas. Kodėl galima teigti, kad yra amžinasis gyvenimas? Koks yra amžinojo gyvenimo ryšys su dabartimi? Kas yra Dievo karalystė Šventajame Rašte, kaip ji pasireiškia čia ir dabar? Kas yra šventųjų bendravimas?

B. Tikėjimo turinio pažinimas.

B1. Jėzaus atpirkimo misija. Kuo pasižymi jaunų žmonių malda? Kaip Šventasis Raštas moko ir padeda melstis? Kodėl ir kaip meldėsi Jėzus? Kaip galiu apibūdinti maldą ir ką pasakyčiau apie savo maldos gyvenimą? Kaip suprasti pasakymą „jis turi maldos dovaną“?

B2. Dievo slėpiniai ir apreiškimai žmogui. Šventosios Dvasios dovanų paskirtis. Kaip suprasti šventumą ir kodėl verta jo siekti? Kodėl šventumas daug kam atrodo kaip laisvės ir pilnatvės suvaržymas? Mano asmenybės atsiskleidimo perspektyva šventume: būti savimi geriausiąja prasme.

B3. Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu. Kodėl visi norime būti laimingi? Kada patiriame laimę? Kaip laimė priklauso nuo santykio su kitais, Dievu, savimi, aplinka? Kas padeda įprasminti mano gyvenimą žemėje? Ką reiškia amžinoji laimė danguje? Ką apie laimę primena Jėzaus palaiminimai – Dangaus Karalystės „konstitucija“?

B4. Bendravimas ir santarvės raiška. Žmogus ieško Dievo: kodėl yra tiek daug religingumo variantų? Naujojo religingumo reiškiniai visuomenėje ir krikščionybė. Koks yra jaunimo požiūris į tradicinę Bažnyčią ir koks jų santykis su ja? Kaip mūsų Bažnyčia kviečia jaunimą? Kaip jaunimas gali paveikti Bažnyčią? Ką Bažnyčia gali duoti man, ką galiu jai duoti aš?

C. Bažnyčia ir liturgija.

C1. Atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą. Ką mums siūlo Bažnyčios socialinis mokymas skurdui mažinti, neįgaliųjų, vyresniojo amžiaus žmonių padėčiai gerinti? Kaip mūsų visuomenė sprendžia socialines problemas? Kodėl ir kaip galiu padėti vargstantiems ir koku būdu tai gali mane patį praturtinti?

D. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

Kokie mano tikslai ir gyvenimo prioritetai? Kaip pasireiškia mano unikalumas? Esu svarbus, reikalingas Dievui ir žmonėms – kaip tai pasireiškia?

E. Moralė / etika arba žmogus ir pasaulis.

Kas yra globalizacija? Kokios yra globalios kultūros ir visuomenės teigiamybės ir neigiamybės? Kurios vertybės yra pastovios, o kurios kinta? Kaip Bažnyčia siūlo atsiliepti į globalizacijos, vartotojiškumo problemas ir kaip padeda jas spręsti? Socialinis Bažnyčios mokymas ir jo pritaikymas.

7. Pasiekimų vertinimas

8. Pasiekimų lygių požymiai

EVANGELIKŲ LIUTERONŲ TIKYBA

1. Paskirtis

Evangelikų liuteronų tikybos mokymas vykdomas bendrojo lavinimo mokyklose, kuriose mokiniai pasirenka mokytis evangelikų liuteronų tikybos. Mokiniai, mokydamiesi evangelikų liuteronų tikybos, supras, jog Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia išpažįsta mokymo ir gyvenimo vienatiniu pagrindu Senojo ir Naujojo Testamento kanoniškas knygas ir, aiškindama Šventąjį Raštą, laikosi krikščionijos istorijos eigoje sudarytų Apaštališkojo, Nikėjiškojo ir Atanaziškojo tikėjimo išpažinimų, nepakeistos Augsburgio konfesijos, Martyno Liuterio katekizmo ir visų kitų Santarvės knygoje (Liber Concordiae 1580 m.) sudėtų raštų. Pamokų metu mokiniai susipažįsta ir analizuoja Šventąjį Raštą, Bažnyčios istoriją, liturgiją, kultūrinį paveldą, ieško atsakymų į gyvenimo, moralės, egzistencinius klausimus, mokosi pažinti save, kitus, juos supantį pasaulį, bendrauti su Dievu ir artimu vadovaudamiesi krikščioniškosiomis vertybėmis.

2. Tikslai ir uždaviniai

2.1. Tikslas

– mokant evangelikų liuteronų tikybos, siekiama kiekvienam mokiniui padėti suvokti Šventąjį Raštą kaip Dievo Žodį, Dievo veikimą Šventajame Rašte, Bažnyčioje, tiek pačiame žmoguje, tiek ir jo gyvenime. Siekiama, jog mokiniai suvoktų save kaip asmenybę, ugdytų pasitikėjimą savimi, Dievu, žmonėmis, grindžiant krikščioniškosios moralės nuostatomis bei bendražmogiškomis vertybėmis. Bendradarbiaudami tarpusavyje mokytojai ir mokiniai ieškos atsakymų į kylančius egzistencinius,

tikėjimo, gyvenimo prasmių klausimus Šventajame Rašte, evangelikų liuteronų mokyme, krikščionybės istorijoje. Taip pat evangelikų liuteronų tikybos pamokų metu siekiama padėti mokiniams atskleisti asmenines, bendražmogiškas, krikščioniškas savybes, kuriomis grįstų asmeninį, visuomeninį, krikščionišką gyvenimą.

2.2. Uždaviniai

2.2.1. Pradinio ugdymo uždaviniai

Siekiant evangelikų liuteronų tikybos ugdymo tikslo, mokiniai:

- skatinami suprasti Šventąjį Raštą kaip Dievo Žodį;
- supažindinami su evangelikų liuteronų bažnyčios liturgija, jos istorija, evangelikų liuteronų kultūriniu istoriniu paveldu, krikščionybės istorija;
- mokinasi atrasti gyvenime moralės, krikščioniškas, bendražmogiškas vertybes, jomis grįsti asmeninį, krikščionišką gyvenimą;
- skatinami ugdyti atsakomybę už savo poelgius, elgesį grindžiant krikščionišku atsakingumu, gyvenant pagal krikščioniškas vertybes.

2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai.

Siekiant evangelikų liuteronų tikybos ugdymo tikslo, mokiniai:

- skatinami pažinti Šventąjį Raštą kaip Dievo Žodį;
- supažindinami su evangelikų liuteronų bažnyčios liturgija, katekizmu, kitais Liuteroniško Tikėjimo Išpažinimo Raštais;
- drauge mokosi rasti gyvenime krikščioniškas vertybes, ieškoti jų sąsajų su gyvenimu ir gyvenimą grįsti šiomis vertybėmis;
- mokosi būti atsakingiems už savo pasirinkimus, poelgius, elgesį ir gyvenimą grindžiant krikščioniškomis vertybėmis.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

Kompetencija	Kompetencijos raiška
3.1. Pažinimo kompetencija	Mokant evangelikų liuteronų tikybos yra skatinamas mokinių žingeidumas, savęs, kito žmogaus, Dievo, pasaulio pažinimas. Perteikiant dalyko žinias, ugdomi mokinių gebėjimai, įgūdžiai (i)vertinti žinias, analizuoti, mokėti tinkamai perteikti informaciją, kritiškai mąstyti, motyvuojami mokytis, kelti klausimus, ieškoti atsakymų, gilinti turimas ir įgyjamas žinias, bei įgyti naujų.
3.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	Evangelikų liuteronų tikybos ugdymo turinys siejamas su mokinių gyvenimu, išgyvenimais, jausmų pasauliu, savivertės supratimu, žmogaus unikalumo atsiskleidimu, rūpinimusi sveikata, savijauta, gyvybe. Tikybos (evangelikų liuteronų) pamokose siekiama ugdyti mokinio savarankiškumą, atsakingumą, nuoširdumą, draugiškumą, bendruomeniškumą, rūpinimąsi ne tik savimi bet ir kitais bendruomenės nariais.
3.3. Kūrybiškumo kompetencija	Evangelikų liuteronų tikybos pamokose ugdomi ne tik mokinių kūrybiniai gebėjimai priimti perteikiamas žinias, jas analizuoti, perteiki

	kitiems, bet ir skatinimas kūrybinis mąstymas, kuris padėtų kelti klausimus, ieškoti atsakymų, diskutuoti, ieškoti išečių ir sprendimo būdų iš susiklosčiusių įvairių situacijų.
3.4. Pilietiškumo kompetencija	Evangelikų liuteronų tikybos pamokose akcentuojamas pilietinis tapatumas, socialinis aktyvumas, bendruomeniškumas, atsakingumas, pagalba ne tik sau, šeimos nariui, bet ir kitiems žmonėms. Ugdymo veiklose skatinama, jog mokiniai taptų pilietiškais, socialiai atsakingais Bažnyčios, bendruomenės, visuomenės, šeimos nariais.
3.5. Kultūrinė kompetencija	Evangelikų liuteronų tikybos pamokose ugdomas kultūrinis sąmoningumas, supratingumas, pagarba ne tik savo gyvenamo regiono, tautos, Bažnyčios, bet ir kitų konfesijų, tikybų, religijų, tautų, valstybių kultūroms, tradicijoms.
3.6. Komunikavimo kompetencija	Evangelikų liuteronų tikybos pamokose mokiniai ugdomi ieškoti, surasti, apibendrinti, kritiškai įvertinti informaciją bei sugebėti tinkamai perduoti žmonėms. Taip pat mokiniai ugdomi suprasti ir išmokyti perduoti įvairaus pobūdžio žodinius ir nežodinius pranešimus. Mokiniai skatinami nuoširdžiai bendrauti su kitais žmonėmis ir palaikyti tarpusavio santykius, atsakingai vartoti kalbą, palaikyti konstruktyvų dialogą.

4. Pasiekimų sritys

Pasiekimų sritis	Pasiekimai
(A) Šventojo Rašto pažinimas	– (A1) Suvokia Šventąjį Raštą kaip Dievo Žodį. – (A2) Nagrinėja Šventojo Rašto pasakojimus.
(B) Tikėjimo turinio pažinimas	– (B1) Apibūdina tikinčio žmogaus kuriamą santykį su Dievu. – (B2) Apibūdina Dievo vedimą žmogaus gyvenime.
(C) Bažnyčia ir liturgija	– (C1) Paaiškina Bažnyčios svarbą tikinčiojo gyvenime. – (C2) Apibūdina liturgiją ir aktyviai dalyvauja liturgijoje.
(D) Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas	– (D1) Aptaria krikščionišką gyvenimą ir krikščioniškas vertybes.
(E) Moralė/etika arba žmogus ir pasaulis	– (E1) Analizuoja žmogaus santykį su savimi, kitu žmogumi, Dievu ir pasauliu.

5. Pasiekimų raida

1-2 mokymosi metai	3-4 mokymosi metai	5-6 mokymosi metai	7-8 mokymosi metai	9-10 mokymosi metai
A. Šventojo Rašto Pažinimas				
A1 Suvokia Šventąjį Raštą kaip Dievo Žodį.				
Supranta ir papasakoja, jog Šventasis Raštas yra Dievo Žodis, ir tai yra išskirtinė knyga.	Supranta ir paaiškina, kaip Dievo Žodis buvo perduodamas iki Šv. Rašto užrašymo ir kaip Šv. Raštas buvo užrašytas ir išliko iki mūsų dienų.	Susipažįsta Senuoju Testamentu (ST) ir Naujuoju Testamentu (NT). Paaiškina kiek knygų sudaro ST, kiek knygų sudaro NT, kokia yra jų struktūra, žanrai.	Ivardija Šv. Rašto svarbumą bei reikšmingumą žodine, rašytine, dvasine prasmėmis.	Paaiškina Šventojo Rašto svarbą tiek Bažnyčios, tiek žmogaus gyvenime. Apibūdina Šventojo Rašto svarbą kalbai, istorijai, kultūrai.
A2 Nagrinėja Šventojo Rašto pasakojimus.				
Atpasakoja skaitytus Šventojo Rašto tekstus, pasako ką suprato ir išmoko iš kiekvieno Šventojo Rašto teksto.	Skaito pateikiamą Šventojo Rašto tekstą, jį analizuoja, lygina su pateiktu Šventojo Rašto vaizdu.	Pagal nuorodą suranda tekstą Šventajame Rašte, tekstą analizuoja, mokosi perteikti siužetą, dalyvius, jų bruožus, lygina su gyvenimu.	Skaitydamas Šventojo Rašto tekstus, juos analizuoja, sieja su asmeniniu gyvenimu, patirtimi, ieško atsakymų į iškilusių klausimų.	Skaitydamas Šventojo Rašto tekstus, juos analizuoja, interpretuoja, atpažįsta jų aktualumą, sieja su savo gyvenimu, kelia klausimus, ieško atsakymų.
B Tikėjimo turinio pažinimas				
B1 Apibūdina tikinčio žmogaus kuriamą santykį su Dievu				
Supranta, jog Dievas sukūrė žmogų, suteikė gyvybę, davė gabumus ir įpareigojamus.	Suvokia, jog labai svarbus tikėjimas kiekvieno žmogaus gyvenime. Paaiškina, jog nors žmonės sieja ne tik panašumais, bet ir skirtumais, todėl labai svarbus tarpusavio ryšys.	Svarsto kodėl žmonės tiki Dievu. Nurodo tikėjimo reikšmę žmogaus asmeniniame gyvenime.	Paaiškina, jog tikėjimas tai žmogaus santykis su Dievu. Ieško pavyzdžių Šventajame Rašte.	Analizuoja kaip reikia siekti išlaikyti žmogaus santykį su Dievu ne tik kai džiaugiamasi, bet ir įvairiuose negandose, ligose, išbandymuose. Atranda tikėjimo pavyzdžių kasdienybėje.
B2 Apibūdina Dievo vedimą žmogaus gyvenime.				
Supranta ir pasakoja, kad Dievas nori, jog žmonės gyventų	Svarsto, kaip žmogus gali būti Dievo draugu ir koks turi būti tarpusavio elgesys.	Argumentuoja, jog Dievas iš žmogaus laukia gėrio, atsispiria	Argumentuoja kodėl labai svarbu išlaikyti tikėjimo santykį su	Analizuoiant dvasinius dalykus, supranta žemiškosios

dorai ir pasitikėtų Dievu.		neigiamiems dalykams.	Dievu, pasitikėti Jo mokymo tiesomis ir Jo vedimu.	egzistencijos laikinumą.
C Bažnyčia ir liturgija				
C1 Paaishkina Bažnyčios svarbą tikinčiojo gyvenime.				
Suprasdami, kad yra evangelikai liuteronai, papasakoja dėl ko reikia dalyvauti Bažnyčios gyvenime.	Paaishkina, jog bažnyčia yra tikinčiųjų bendruomenė. Pamato galimybes dalyvauti Bažnyčios gyvenime.	Argumentuodami sekmadienių reikšmę, apibūdina, kodėl sekmadieniais taip svarbu eiti į Bažnyčią ir aktyviai dalyvauti Bažnyčios gyvenime.	Vertindami Bažnyčios svarbą, analizuoja krikščioniškų vertybių, esmę ir aktualumą šiandien.	Vertindami, kad yra evangelikai liuteronai, nagrinėja kodėl bažnyčia yra svarbi ne tik jiems, bet ir kaip kitų konfesijų, religijų žmonėms yra svarbi jų bažnyčia.
C2 Apibūdina liturgiją ir aktyviai dalyvauja liturgijoje.				
Paaishkina, kad bažnyčioje reikia elgtis tinkamai ir mokinasi suprasti ką ir kaip daryti pamaldų metu.	Atpažįsta bažnytines šventes ir apibūdina jas kaip liturginių metų laikotarpio dalimi.	Atpažįsta liturginius veiksmus bažnyčioje, analizuoja kas vyksta liturgijos metu. Mokinasi dalyvauti pamaldose.	Aiškindami giesmės svarbą liuteronų bažnyčioje, mokosi giesmių, aktyviai dalyvauja pamaldose, taip labiau susipažindami su pamaldų liturgija. Žino kokie yra sakramentai liuteronų bažnyčioje ir kokia jų prasmė.	Pagarbiai vertina liturgiją, aktyviai joje dalyvauja. Apibūdina sakramentų svarbą tikinčio žmogaus gyvenime.
D Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas				
D1 Aptaria krikščionišką gyvenimą ir krikščioniškas vertybes.				
Girdėdami Šventojo Rašto istorijas įsitikina, kad Dievas mato žmogų visur ir visada, todėl žmogus turi elgtis tinkamai ir atsakingai.	Suvokia Dievo buvimą šalia kiekvieno žmogaus. Aiškinasi kokiam gyvenimui Dievas kviečia žmogų. Įvertina Jėzaus palyginimų	Analizuoja koks turi būti krikščioniškas gyvenimas. Aiškinasi kas trukdo gyventi krikščioniškai, kaip pašalinti trikdžius.	Aiškinasi koks yra krikščionio pašaukimas. Analizuoja kaip žmogus turi atsilipti į pašaukimą.	Analizuoja apie savęs įprasminimą dabartyje ir ateityje.

	reikšmę savo gyvenimui.			
E Moralė/etika arba žmogus ir pasaulis				
E1 Analizuoja žmogaus santykį su savimi, kitu žmogumi, Dievu ir pasauliu.				
Įsiklausydami į sąžinės balsą, mokosi įsiklausyti į save, susikaupti maldai ir maldoje pabūti su Dievu. Brangindami tarpusavio bendravimą, vertina ryšį su šeimos nariais, giminaičiais, draugais.	Tinkamai ir atsakingai elgdamasis, išmoksta rinktis kas gera ir vengti blogio, mokosi susikonsoliduoti įvairiose (kartais netgi pavojingose) situacijose. Brangindami tarpusavio bendravimo mokiniams spręsti bendravimo problemas.	Apibūdina pagalbos teikimą ne tik žmonėms, kuriuos pažįsta, bet ir tiems nepažįstamiems, kuriems nutinka nelaimė. Analizuoja žmogaus klaidų pasekmes, aiškinasi, kodėl svarbų susilaikyti nuo negražių žodžių, netinkamų poelgių.	Analizuoja žmonių tarpusavio santykių artumą ar šaltumą, aptaria savo jausmus kitam pozityvius ir negatyvius aspektus. Analizuoja lygiavertį bendravimą, svarsto atvirumo ir kritiškumo santykius su savimi, kitais žmonėmis.	Analizuoja ekumenizmą, tarpreliginį (tarpkonfesinį) dialogą. Apibūdina savo, bendruomenės veiklą, keliamas/išskylančias problemas, ieško sprendimo būdų. Mokosi drauge spręsti, kaip reikia gyventi, elgtis, kad jaustųsi laimingi.

6. Mokymosi turinys

6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei

6.1.1. 1-2 klasė

(A) Šventojo Rašto pažinimas.

(A1) Suvokia Šventąjį Raštą kaip Dievo Žodį.

Šventasis Raštas – tikras Dievo Žodis (Turinio svarbumas, išskirtinumas, aktualumas).

Dievas mus mokina per Dievo Žodį. (2 Tim 3,16-17).

(A2) Nagrinėja Šventojo Rašto pasakojimus.

Kas yra Dievas? (Pr 1,1; Išėjimo 20,1; Mt 3, 16-17; Dievas Šventajame Rašte).

Kaip Dievas sukūrė pasaulį? (Pr 1, 1-25. Dievas - Kūrėjas).

(B) Tikėjimo turinio pažinimas.

(B1) Apibūdina tikinčio žmogaus kuriamą santykį su Dievu.

Pirmųjų žmonių sukūrimas (Pr 1,26-29. Žmogus – Dievo kūrinys).

Nuodėmė. Išsiuntimas iš Rojaus (Pr 2,15-17; Pr 3,1-23. Nepaklusnumas, atsiskyrimas nuo Dievo)

Kuo esame panašūs ir kuo skiriamės nuo kitų Dievo kūrinių? (Pr 2,7-9.15-17; Ps 139,13-16. Esame Dievo kūriniai, unikalūs, tarpusavyje susiję).

Dievas nori, jog žmonės būtų geresni (1Pt 3, 8-17. Meilė, gailestingumas, vienybė, geras elgesys Kristuje).

(B2) Apibūdina Dievo vedimą žmogaus gyvenime.

Dievo kvietimas sekti Jį (M 4,19-20; Mt 9,9; Mt 11,28)

Dievo Sandora su žmonėmis (Pr 9, 8-17; Jer 31,31-34).

Dievas laimina žmones, kurie Juo tiki, pasitiki, myli visa širdimi ir vykdo visus Jo paliepimus (Pr 12,1-2; Sk 6,22-27; Ef 1,3; Jok 1,12)

Dievas rūpinasi savo tauta (Pakartoto Įstatymo 14,2; Jer 31,1-6; 1Pt 2,9-10).

(C) Bažnyčia ir liturgija.

(C1) Paaikškina Bažnyčios svarbą tikinčiojo gyvenime.

Bažnyčia – Dievo namai (Krikščioniškos giesmės 205,1-2)

Dievo kvietimas ateiti į Bažnyčią (Kun 23,3. Sekmadienis. Šventa diena. Dievas kviečia susitikti Jo namuose).

(C2) Apibūdina liturgiją ir aktyviai dalyvauja liturgijoje.

Pamaldos Bažnyčioje (Dievo surinkimas, Dievo Žodis, Sakramentai, išganymas)

Bažnytinės šventės: Adventas, Kalėdos (Kristaus gimimo laukimas, Kristaus gimimo aplinkybės)Gavėnia, Didžioji Savaitė, Velykos (Kristus kentėjo, mirė, prisikėlė. Šv. Velykų šventės prasmė ir šventimas).

(D) Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas.

(D1) Aptaria krikščionišką gyvenimą ir krikščioniškas vertybes.

Dievas padeda suprasti, kas yra gera, o kas bloga (Rom 12,9-21).

Dievas mus visus pažįsta, žino viską, net ką galvojame (Ps 139, 1-12. 17-18.23-24)

Dievas nori ir gali mums padėti būti geresniems (Mt 7, 24-27)

(E) Moralė/etika arba žmogus ir pasaulis.

(E1) Analizuoja žmogaus santykį su savimi, kitu žmogumi, Dievu ir pasauliu.

Dėl ko yra svarbu išsakyti Dievui savo prašymus, padėką, kas neduoda ramybės? (Mt 6,6.9-15; Mk 11, 24-25; Jok 5,13-16)

Kodėl reikia stengtis klausytis, suprasti ir gerbti kitus žmones? (Mt 25, 35-40.44-45; Ef 4, 25-32)
Ar visuomet privalau elgtis sąžiningai? (Lk 6, 30-31.36-38.45)

7. Pasiekimų vertinimas

1-2 klasė

Pasiekimų lygiai			
A Šventojo Rašto pažinimas			
Slenkstinis lygis	Patenkinamas lygis	Pagrindinis lygis	Aukštesnysis lygis
A1 Pasako, jog Šventasis Raštas yra Dievo Žodis, todėl tai yra išskirtinė knyga.	A1 Įvardija, kad Šventasis Raštas yra Šventa knyga ir jos Autorius yra Dievas.	A1 Paaiškina, kaip Dievas perduoda Savo Žodį žmonėms bei kaip Šventasis Raštas buvo užrašytas.	A1 Papasakoja, kuo Šventasis Raštas išsiskiria iš kitų knygų. Išreiškia norą visuomet klausytis Dievo Žodžio.
A2 Išklauso ir pasako Šventojo Rašto ištraukos momentus.	A2 Perskaito Šventojo Rašto tekstą ir bando atpasakoti skaitytą tekstą.	A2 Įvardija pamokančius Šventojo Rašto tekstų aspektus.	A2 Kūrybiškai pristato klasės draugams perskaitytas Šventojo Rašto ištraukas.
B Tikėjimo turinio pažinimas			
B1 Pasako, jog Dievas sukūrė pasaulį ir žmogų.	B1 Skiria Dievo ir žmogaus kūrinis.	B1 Apibūdina, jog Dievas yra visa ko Kūrėjas, bei kodėl suteikė žmogui gyvybę.	B1 Vaizdžiai perteikia draugams Šventojo Rašto istorijas apie pasaulio ir žmogaus sukūrimą.
B2 Papasakoja dėl ko Dievas nori, kad žmogus pasitikėtų Dievu.	B2 Paaiškina dėl ko visi esame svarbūs Dievui ir vieni kitiems.	B2 Apibūdina, jog Dievas sukūrė visus žmones su gabumais, talentais, ir dėl ko esame vieni kitiems reikalingi.	B2 Įvardija savo bei kitų teigiamas savybes, tinkamo bendravimo svarbą. Apibūdina, doro gyvenimo aspektus ir pasitikėjimo Dievu, vienas kitu svarbą.
C Bažnyčia ir liturgija			
C1 Papasakoja kuo bažnyčia skiriasi nuo kitų pastatų.	C1 Apibūdina išorinius bažnyčios požymius.	C1 Nurodo bažnyčios svarbą tikinčiojo gyvenime.	C1 Sugeba paaiškinti dėl ko reikia aktyviai dalyvauti Bažnyčios gyvenime.
C2 Įvardija, jog bažnyčioje reikia elgtis tinkamai.	C2 Nurodo tinkamo elgesio bažnyčioje svarbą ir įvardija, jog turi jausti pagarbą bažnyčios bendruomenei.	C2 Apibūdina kas yra pamaldos ir tikinčiojo elgesį pamaldų metu.	C2 Su artimųjų pagalba tinkamai elgiasi bažnyčioje ir pateikia pavyzdžių kaip tikintysis aktyviai dalyvauja pamaldose.
D Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1 Pasako kas yra geras ir kas yra blogas elgesys.	D1 Įvardija kodėl žmogus turi būti	D1 Nurodo blogo elgesio pasekmes ir gero atsakingo elgesio	D1 Su mokytojo pagalba analizuoja Šventojo Rašto

	atsakingas ir kodėl turi elgtis tinkamai.	poveikį tikinčio gyvenimui.	ištraukas ir pateikia pavyzdžių.
E Moralė/etika arba žmogus ir pasaulis			
E1 Su pagalba paaiškina kas yra draugystė su kitu žmogumi.	E1 Įvardija kaip susidraugauti su Dievu.	E1 Įvardija Jėzaus gerus darbus ir pasako ko gali iš Jėzaus pasimokyti.	E1 Siūlo idėjas kaip išlaikyti ryšį su Dievu, šeimos nariais, draugais.

8. Pasiekimų lygių požymiai

EVANGELIKŲ REFORMATŲ TIKYBA

1. Paskirtis

Evangelikų reformatų tikybos mokomasis dalykas supažindina mokinius su Šventuoju Raštu, kaip biblinio tikėjimo pamatu, viliantis, kad Biblijos, kaip Dievo Žodžio pažinimas sąlygos mokinių moralinę transformaciją, pažadins poreikį asmeniškai pažinti Kristų, kaip savo Atpirkėją, suteiks viltį ir prasmę, ugdyt pasitikėjimą Dievu ir vidinę pagarbą Dievui, kiekvienam žmogui, kūrinijai.

Mokiniai yra skatinami kelti tikėjimo, asmens tapatumo, etinius, egzistencinius, socialinius, kultūrinius klausimus ir ieškoti atsakymų Šventojo Rašto šviesoje bei apmąstant tikėjimo ir mokslo dialogo perspektyvą.

Evangelikų reformatų tikybos programa yra sudaryta remiantis Šventuoju Raštu (Biblija), pagrindiniais evangelikų reformatų išpažinimo raštais, Evangelikų reformatų bažnyčios paveldu ir jos istorija.

Mokytojams paliekama galimybė lanksčiai pritaikyti ugdymo turinį ir metodus, atsižvelgiant į konkrečią situaciją ir mokinių poreikius.

2. Tikslai ir uždaviniai

2.1. Tikslai

Siekiama, kad Evangelikų reformatų tikybos pamokose mokiniams būtų suteikiamos galimybės:

- formuotis Šventojo Rašto išmintimi grįstą pasaulėžiūrą ir suvokti save ir supantį pasaulį Dievo Žodžio šviesoje;
- per Atpirkimo istorijos pažinimą ugdytis giluminį moralinių nuostatų įsisąmoninimą ir įprasminti tai per pagarbą ir atsakingą santykį su Dievu, savimi, visuomene, gamta ir pasauliu.
- ugdytis gebėjimą empatiškai užjausti, suprasti kiekvieną asmenį ir nesitaikstyti su prievartos, neteisingumo, patyčių apraiškomis artimoje ir tolimoje aplinkoje.

2.2. Uždaviniai

2.2.1. Pradinio ugdymo uždaviniai

Siekdami religinio ugdymo tikslo mokiniai

- susipažįsta su Šventajame Rašte atskleidžiama Atpirkimo istorija ir apmąsto savo vietą joje.
- puoselėja pagarbą, pasitikėjimą ir nuostabą santykiuose su Kūrėju ir kūrinija.
- ugdomi pradinis Biblijos studijavimo gebėjimus.

2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai

Siekdami religinio ugdymo tikslo, mokiniai

- susipažįsta su pagrindinėmis evangelikų reformatų tikėjimo doktrinomis, Bažnyčios istoriniu ir kultūriniu paveldu.
- mokosi skaityti ir suprasti Šventąjį Raštą kaip užrašytą Dievo Žodį.
- susipažįsta su pasaulio religijomis bei krikščioniškomis konfesijomis
- ugdomi toleranciją įvairių pasaulėžiūrų žmonėms.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

Kompetencija	Kompetencijos raiška
4.1. Pažinimo kompetencija	Evangelikų reformatų tikybos dalyku ugdomas žingeidumas pažinti save ir supantį pasaulį Dievo Žodyje atskleistos Atpirkimo istorijos kontekste. Mokiniai dalyko žinias ir gebėjimus ugdomi analizuodami Šventojo Rašto (Biblijos) tekstus, pagrindinius evangelikų reformatų išpažinimo raštus, Heidelbergo katekizmą. Mokiniai mąsto kritiškai, kai suvokia ir tiksliai taiko Šventojo Rašto principus kasdienybėje, išsako savo nuomonę, analizuoja išylančias problemas, kritiškai vertina alternatyvius požiūrius ir šaltinių patikimumą internete. Mokėjimo mokytis gebėjimus mokiniai ugdomi suvokdami, kaip taikyti Šventojo Rašto skaitymo ir aiškinimo principus, tiksliai ir atsakingai atsirinkdami informaciją įvairiuose šaltiniuose, tirdami ir kritiškai reflektuodami, susiedami naują informaciją su jau žinoma, savarankiškai planuodami asmenines Šventojo Rašto studijas.
4.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	Per evangelikų reformatų tikybos dalyką mokiniai yra skatinami apmąstyti savo ir kito asmens, sukurtų pagal Dievo atvaizdą, unikalumą, vertę bei prasmę. Nagrinėdami biblines istorijas mokosi atpažinti ir valdyti emocijas, puoselėti sveikus tarpusavio santykius pozityviai spręsti konfliktus ir atsakingai priimti sprendimus; analizuoja įvairias situacijas ir mokosi įveikti iššūkius; įvardija bendramogiškas vertybes ir geba paaiškinti vertybių svarbą priimant sprendimus. Dalyko turinys yra organizuojamas taip, kad mokiniai ugdytųsi empatiškumo, socialinio sąmoningumo ir teigiamų tarpusavio santykių kūrimo

	įgūdžius, ugdytusi pagarbų elgesį su gamta ir suvokimą apie visos kūrinijos integralumą. Mokiniai rūpinimosi sveikata svarbą ir įgūdžius ugdosi reflektuodami žmogaus sielos ir kūno vienovę, ugdydamiesi nuostabą ir dėkingumą Kūrėjui už savo būtį.
4.3. Kūrybiškumo kompetencija	Per evangelikų reformatų tikybos pamokas ugdosi tyrinėjimo gebėjimus, ieškodami reikiamos informacijos įvairiuose šaltiniuose, kritiškai vertindami rastą informaciją bei jos patikimumą. Generavimo gebėjimus mokiniai ugdosi argumentuotai išreikšdami savo požiūrį, pagrįsdami Šventuoju Raštu ir savo patirtimi. Mokiniai ugdosi kūrybinį mąstymą keldami klausimus, svarstydami alternatyvius atsakymus. Ugdoma ištvermė ir drąsa priimti gyvenimo sudėtingumą bei gebėjimas išvelgti viltį „jau ir dar ne“ biblinėje perspektyvoje. Reflektuojama kristocentriško mąstymo ir veikimo galia. Ugdomi mokinių gebėjimai generuoti kūrybines idėjas esamos informacijos pagrindu, ieškoti sprendimų bei išraiškos formų.
4.4. Pilietiškumo kompetencija	Evangelikų reformatų tikybos pamokose pilietinis tapatumas yra ugdomas nagrinėjant bendruomenės, etikos, moralės ir kitas pažinimo sritis. Mokiniai skatinami apmąstyti ir susieti asmeninę laisvę su atsakomybe už savo veiklą ir jos rezultatus, dalyvauti bendruomenės veikloje, atsiliepti į žmonių poreikius. Ugdoma, kad mokinyss prisidėtų prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo Pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms ugdoma aptariant įvykius, mokiniams aktualius problemas, dalinantis nuomone ir informacija. Taip pat mokiniai skatinami suprasti kitokius galimus požiūrius į tuos pačius dalykus, reiškinius, į kitų religijų nuostatas, kitas tautas, demonstruoti empatiją ir toleranciją kitokiai nuomonei ir kitokiam požiūriui į gyvenimą. Mokiniai motyvuojami gerbti Lietuvos valstybę, jos istoriją.
4.5. Kultūrinė kompetencija	Evangelikų reformatų tikybos programa ugdo kultūrinį sąmoningumą, kuris grindžiamas žiniomis apie evangelikų reformatų ir kitų konfesijų ir tikybų, tautų kultūros tradicijas. Pabrėžiama kultūrų ir tikėjimų įvairovė, ugdomas jų pažinimas ir supratimas, skatinantis toleranciją kitiems. Mokinys ugdysis savo estetinį skonį ir išraišką analizuodamas tikėjimo tiesų išraišką mene, perteikdamas savo religinius išgyvenimus bei refleksijas įvairiomis raiškos priemonėmis.
4.6. Komunikavimo kompetencija	Evangelikų reformatų tikybos ugdymo programoje komunikavimo kompetencija ugdoma mokantis kurti pranešimus, atpasakojant tekstus, atmintinai mokantis įvairias ištraukas iš Šventojo Rašto, samprotaujant apie biblinius tekstus ir gyvenimo reiškinius, pateikiant savo nuomonę ir pagarbiai išklausant ir įsiklausant į kito nuomonę. Ugdymo pamokose veikla organizuojama taip, kad mokiniams būtų sudaromos galimybės išmokti rasti ir pasirinkti informaciją įvairiuose informacijos šaltiniuose; skirti objektyvią informaciją nuo subjektyvios.

4. Pasiekimų sritys

Pasiekimų sritis	Pasiekimai
4.1 (A) Šventojo Rašto (ST) pažinimas	– (A1.) Pažįsta Biblijos pasakojimą – (A2.) Skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą
4.2 (B) Tikėjimo turinio pažinimas	– (B1.) Supranta ir conceptualizuoja atperkančią Jėzaus Kristaus misiją – (B2.) Pažįsta Dievo charakterį ir Jo darbus. – (B3.) Atpažįsta žmogaus trapumą ir stiprybę – (B4.) Apibūdina įvairias pasaulėžiūras ir jas gerbia
4.3 (C) Bažnyčia ir liturgija	– (C1.) Apibrėžia Bažnyčios prigimtį, ženklus ir tikslus – (C2.) Analizuoja Bažnyčios istoriją
4.4 (D) Biblinis dvasingumas	– (D1.) Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykyje su Dievu – (D2.) Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykyje su savimi ir artimu
4.5 (E) Morale ir etika Žmogus ir pasaulis	– (E1.) Apibrėžia žmogaus atsakomybę santykyje su kūriniu – (E2.) Analizuoja šeimos, kaip visuomenės branduolio svarbą (žmogus sukurtas santykiams) – (E3.) Apibrėžia krikščionio atsakomybę santykyje su tauta, valstybe.

5. Pasiekimų raida

1-2 mokymosi metai	3-4 mokymosi metai	5-6 mokymosi metai	7-8 mokymosi metai	9-10 mokymosi metai
A ŠVENTOJO RAŠTO PAŽINIMAS				
A1 Pažįsta Biblijos pasakojimą				
A1 Žino, kad Biblija yra Dievo Žodis, moka klausytis ir išgirsti, kaip Dievas kalba žmogui į širdį per Šventąjį Raštą. Mielai klausosi ir atpasakoja kelias istorijas iš Biblijos. Atpažįsta pagrindinius Atpirkimo istorijos įvykius.	A1 Išsako savo samprotavimus, kodėl Biblija galima pasitikėti. Paaishkina, kaip tikėjimo protėviai atsiliėpė į Dievo kvietimą ir įvardija, ko galima pasimokyti iš jų.	A1 Paaishkina, kodėl Biblija gali būti patikimas pasaulėžiūros ir gyvenimo pamatas. Išvardija pagrindinius Senojo Testamento įvykius chronologine tvarka, sieja Biblijos veikėjus su atitinkamais įvykiais Biblijoje.	A1 Analizuoja galimybę Biblijos pagrindu formuoti vertybių sistemą. Įvardija pagrindinius Naujojo Testamento įvykius chronologine tvarka. Apibrėžia Jėzaus Kristaus misiją.	A1 Pagrindžia krikščioniškos pasaulėžiūros vertybes Biblijos autoritetu. Nusako ryšį tarp Senajame ir Naujajame Testamentuose atskleistos Sandoros. Atpažįsta nuorodas į Jėzų Kristų Senajame Testamente.
A2 Skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą				
A2 Įvardija dvi Šventojo Rašto dalis. Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos ir Išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie jį.	A2 Atpažįsta Senojo ir Naujojo Testamentų knygų pavadinimus. Apibrėžia Penkiaknygės (viso Šventojo Rašto pamato) struktūrą. Suranda ir skaito Biblijos ištrauką pagal pateiktą	A2 Įvardija pagrindines Senojo Testamento knygų grupes. Nusako bendrais bruožais istorinių, išminties ir pranašų knygų ypatumus, pagrindines temas. Analizuoja parinktus Biblijos	A2 Įvardija visas Naujojo Testamento knygas. Bendrais bruožais nusako evangelijų, laiškų ir apreiškimo knygos ypatumus, pagrindines temas.	A2 Geba paaishkinti Šventojo Rašto santykį su krikščioniška tradicija, kultūra. Klasifikuoja visas Senojo ir Naujojo Testamentų knygas, analizuoja jų

	nuorodą, išsako samprotavimus apie perskaitytą tekstą, užduoda klausimus, lygina su savo gyvenimu. Susipažįsta su įrankiais, padedančiais geriau suprasti tekstą (žemėlapiai)	tekstus ir įvardija aktualius pavyzdžius iš asmeninės patirties.	Skaitydami biblinius tekstus sieja juos su istoriniu kultūriniu kontekstu. Aptažįsta Biblijos tekstų aktualumą ir sieja juos su asmenine patirtimi.	ypatumus ir sąsajas. Meno kūriniuose atpažįsta biblinius motyvus
B. TIKĖJIMO TURINIO PAŽINIMAS				
B1 Supranta ir konceptualizuoja atperkančią Jėzaus Kristaus misiją				
B1. Pasakoja Jėzaus gimimo ir Prisiėmimo istorijas. Išreiškia pagarbą Jėzui, kaip Dievo Sūnui.	B1. Atpažįsta ST pažadus apie Gelbėtoją ir susieja juos su Jėzaus asmeniu.	B1. Paaiškina, kodėl žmonėms yra reikalingas Gelbėtojas ir įžvelgia išgelbėjimo poreikį.	B1. Samprotauja apie tai, kaip vyksta išgelbėjimas ir ugdosi dėkingumą ir pagarbą Dievui.	B1. Analizuoja Biblijos tekstus ir susieja atperkančią Dievo misiją su Jėzaus asmeniu. Įžvelgia ir supranta savo gyvenimo ir Atpirkimo istorijos sąsajas.
B2 Pažįsta Dievo charakterį ir Jo darbus				
B2. Apibūdina Dievą kaip Kūrėją ir gyvenimo šaltinį. Pateikia Dievo ir žmogaus kūrybos panašumus ir skirtumus.	B2. Įvardija Dievo ištikimybės apraiškas Biblijos veikėjų gyvenime. Atpažįsta Dievo ištikimybės ženklus kasdienybėje.	B2. Paaiškina, kaip Dievo teisingumas pasireiškia meile ir rūstybe.	B2. Analizuodami trivienio Dievo apsireiškimą ir Trejybės asmenų santykį, atpažįsta bendrystės poreikio ištakas.	B2. Paaiškina trejybinio Dievo sampratą. Įvardina kaip veikia Dievo Trejybės asmenys. Atpažįsta klaidingus Dievo įvaizdžius, paaiškina jų atsiradimo

				priežastis ir pasekmes.
B3 Atpažįsta žmogaus trapumą ir stiprybę				
B3 Mąsto apie tikėjimo reikalingumą žmogui, geba paaiškinti, ką reiškia, kad Dievas sukūrė žmogų pagal savo panašumą. Priima save ir kitus kaip unikalius Dievo kūrinius.	B3 Atpažįsta Nuopolio pasekmes Dievo kūrinijoje ir žmonių santykiuose. Svarsto Dievo kvietimą pripažinti savo silpnumą ir priimti Jo pagalbą.	B3 Vertina tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime, randa tikėjimo pavyzdžių. Mokosi spręsti iškilusius sunkumus remiantis krikščionybės idealais.	B3 Svarsto Dievo kvietimą dalyvauti Atpirkimo darbe. Stengiasi atsiliiepti į Dievo kvietimą, ieškant savo pašaukimo.	B3 Analizuoja asmens pamatinius poreikius, remiantis Šventojo Rašto požiūriu ir ieško būdų išspręsti problemas
B4 Apibūdina įvairias pasaulėžiūras ir jas gerbia				
B4 Vertina savo ir kitų skirtingumą, suvokia, kad yra vertybių, kurios svarbios visiems žmonėms.	B4 Skiria krikščioniškąją pasaulėžiūrą nuo kitų pasaulėžiūrų. Gerbia kitų žmonių apsisprendimo laisvę. Atpažįsta keletą religinių simbolių.	B4 Kelia klausimus apie biblinį ir mokslinį pasaulio atsiradimo aiškinimą. Tyrinėja Dievo buvimo įrodymus.	B4 Lygina įvairių krikščioniškų konfesijų raišką, mokosi įžvelgti vienybę skirtybėse. Identifikuoja didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja. Atpažįsta kitų religijų simbolius ir juos paaiškina.	B4 Apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas ir apibūdina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo raidą.

C BAŽNYČIA IR LITURGIJA				
C1 Apibrėžia Bažnyčios prigimtį, ženklus ir tikslus				
C1 Žino, kad krikščionys renkasi į bažnyčias išreikšti pagarbą Dievui, klausytis pamokslaujamo Šventojo Rašto ir drąsinti vienas kitą. Išvardina pagrindines bažnytines šventes ir paaiškina, ką jos reiškia.	C1 Paaiškina Bažnyčios, kaip visų laikų tikinčiųjų bendruomenės sampratą. Paaiškina, kuo gali prisidėti prie bendruomenės gerovės. Papasakoja kaip švenčiamos bažnytines šventės, paaiškina jų esmę.	C1 Skiria vietinės ir visuotinės bažnyčios bruožus. Aptaria tikėjimo raiškos būdus ir formas. Pristato bažnyčios, kaip tarnaujančios bendruomenės prasmę. Paaiškina Evangelikų reformatų bažnyčios sakramentų reikšmę.	C1 Atpažįsta ir pagarbiai vertina Bažnyčios, kaip Dievo inicijuotos institucijos, tikslus. Ižvelgia galimybes įsijungti į tikinčiųjų vietinės krikščionių bendruomenės veiklas.	C1 Remiantis Šventuoju Raštu lygina įvairių bažnyčių tikėjimo raiškos būdus, sakramentų esmę. Bendradarbiauja ir kūrybiškai įgyvendina įvairias veiklas vietinėje bažnyčios bendruomenėje.
C2 Analizuoja Bažnyčios istoriją				
C2 Žino, kad Biblija yra istorinė knyga ir identifikuoja save su istoriniu Adomu.	C2 Tyrinėja kaip Dievo garbinimas Senojo Testamento laikais siejasi su Jėzaus Kristaus misija.	C2 Identifikuoja pagrindinius bažnyčios reformatorius ir vertina jų indėlį Bažnyčios stiprinimui	C2 Paaiškina Reformacijos atsiradimo priežastis, tikslus, įtaką. Ižvelgia reformacijos, kaip nuolatinio tikėjimo kelionės palydovo, būtinybę	C2 Tyrinėja Evangelikų reformatų bažnyčios išpažinimus ir susieja juos su Šventuoju Raštu ir kasdienio gyvenimo praktika.
D. Biblinis dvasingumas				
D1 Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su Dievu				

D1 Savais ar išmoktais žodžiais moka išsakyti padėką ir prašymus Dievui. Išreiškia susidomėjimą Dievo Žodžiu.	D1 Apibūdina maldos paskirtį ir formas. Įvardija, kaip Dievo Žodis padeda pažinti Dievą ir išreikšti savo jausmus.	D1 Įvardija ir pateikia pavyzdžių apie asmeninę maldos ir Dievo Žodžio apmąstymo patirtį. (Ramybės laikas su Dievu) Remiasi Biblija apibūdindami savo asmeninį santykį su Dievu.	D1Analizuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus. Įvardija dvasinio gyvenimo trukdžius.	D1 Analizuoja ir praktikuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus.
D2 Analizuoja praktinę biblinio dvasingumo raišką santykiyje su savimi ir artimu				
D2 Jausdami gražaus elgesio poreikį mokosi puoselėti draugystę su žmonėmis. Moka atsiprašyti ir priimti atsiprašymą.	D2 Vertina kitų poelgius atsižvelgdami į Aukso taisyklę ir 10 Dievo Įsakymų. Moka atpažinti, įvardinti savo kaltę ir priimti atleidimą.	D2 Supranta kantrybės ir pakantumo svarbą kuriant santykius su bendraamžiais. Vertina savo klasės draugų savybes, gebėjimus, pomėgius. Atpažįsta ir reaguoja į patyčių elgesį ir erzinimą.	D2 Analizuoja pasirinkimų ir pasekmių dėsnius. Palygina tikinčio ir netikinčio žmogaus prioritetus. Geba pastebėti vienišus žmones ir juos paremti.	D2 Rodo pagarbą asmenims iš skirtingų socialinių, kultūrinių ar religinių grupių.
E. Moralė/etika: žmogus ir pasaulis				
E1 Apibrėžia žmogaus atsakomybę santykiyje su kūrinija				
E1. Žino, kad gyvybė yra šventa ir neliečiama Dievo dovana.	E1. Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi Biblijos tekstuose ir gyvenimiškose situacijose.	E1. Pateikia pavyzdžius, kur pažeidžiamas gyvybės neliečiamumas.	E1. Kuria strategijas, kaip išsaugoti gyvybės neliečiamumą. Rodo pagarbą asmenims iš skirtingų	E1. Apibrėžia pagrindinius bioetikos principus. Analizuoja ir apibendrina moralines dilemas.

			socialinių ir kultūrinių grupių.	
E2 Analizuoja šeimos, kaip visuomenės branduolio svarbą (žmogus sukurtas santykiams)				
E2. Apibūdina žmogaus, kaip Dievo kūrinio, savybes ir kuo jis skiriasi nuo kitų kūrinių.	E2. Paaishkina, kodėl penki kūno pojūčiai yra Dievo dovana.	E2. Vertina sveikatą kaip vieną iš vertybių, sąlygojančių asmens aktyvumą dalyvaujant Dievo plane.	E2. Įvardija sprendimų priėmimo ir elgesio su savo kūnu pasekmes.	E2. Generuoja įvairias, krikščionišku mokymu grįstas, idėjas savitvados ir valios ugdymo srityje.
E3 Apibrėžia krikščionio atsakomybę santykyje su tauta, valstybe.				
E3. Gėrasi Dievo kūrinijos grožiu. Apibūdina ją kaip Dievo dovana, kodėl svarbu ją saugoti.	E3. Nusako krikščionišką požiūrį į save, aplinką, gamtą, įvardija žmogaus poveikį gamtai.	E3. Supranta krikščionišką atsakomybę už kūriniją, prisideda prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	E3. Remiantis įvairiais šaltiniais, tikėjimo ir gyvenimo pavyzdžiais, sukuria veiksmų planą, sprendžiant integralios ekologijos problemas.	E3. Apibūdina globalizacijos ir vartotojiškumo sampratą, iš to kylančias problemas, ieško sprendimo būdų. Renkasi nevertotojišką požiūrį. Žino ir vadovaujasi tvarumo principais. Gerbia skirtingų socialinių ir kultūrinių grupių asmenis.
E4. Analizuoja ir paaishkina socialinį Bažnyčios mokymą				
E4. Aptaria pagalbos būdus	E4. Pripažįsta kiekvieno žmogaus poreikius, žino	E4. Pateikia gailestingumo pavyzdžių iš	E4. Susipažįsta su pagrindiniais socialinio	E4. Paaishkina pagrindinius Bažnyčios

artimiausioje aplinkoje.	pagalbos būdus ir juos taiko.	Šventojo Rašto, savo ir kitų gyvenimo. Dalyvauja socialinėje - pilietinėje veikloje.	Bažnyčios mokymo principais ir gali juo pagrįsti. Spręsdamas socialines problemas taiko socialinio Bažnyčios mokymo elementus.	socialinio mokymo principus, remiantis jais priima sprendimus kaip pagerinti bendruomenės gyvenimą. Dalyvauja savanoriškoje labdaringoje veikloje ir skatina kitus dalyvauti.
--------------------------	-------------------------------	---	---	--

6. Mokymosi turinys

6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei

6.1.1. 1 klasė

- A. Šventojo Rašto pažinimas.** Biblija - knyga apie Dievą ir Jo sukurtą pasaulį.
- B. Tikėjimo turinio pažinimas.** Šventas Dievas. Nuostabus Kūrėjas. Didžiausia bėda. Mylintis Gelbėtojas.
- C. Bažnyčia ir liturgija.** Bažnyčia-Dievo žmonės. Ką žmonės veikia susirinkę į bažnyčią?
- D. Biblinis dvasingumas.** Mūsų širdims reikia Dievo. Dievo negalime matyti. Mes matome Dievo darbus. Ką reiškia melstis?
- E. Moralė/etika: žmogus ir pasaulis.** Ką reiškia rūpintis tuo, ką žmogui patikėjo Dievas? (gamta, gyvūnai)

6.1.2. 2 klasė

- A. Šventojo Rašto pažinimas.** Dievas senovėje kalbėjo su žmonėmis. Dievas kalba su mumis. Dievas ištesi pažadus.
- B. Tikėjimo turinio pažinimas.** Dievo savybės žmogui.
- C. Bažnyčia ir liturgija.** Ar visi žmonės giminės?
- D. Biblinis dvasingumas.** Kur ir kaip galime melstis. Svarbiausi dalykai, kurių prašome. Kaip Dievas atsako į mūsų maldas?
- E. Moralė/etika: žmogus ir pasaulis.** Kodėl ir kaip saugome savo ir kitų gyvybę? Sveikata yra Dievo dovana, kurią svarbu saugoti

6.1.3. 3 klasė

- A. **Šventojo Rašto pažinimas.** Jozuės drąsa ir pasitikėjimas Dievu. Rūtos ištikimybė ir meilė.
- B. **Tikėjimo turinio pažinimas.** Tikėjimo didvyriai Biblijoje.
- C. **Bažnyčia ir liturgija.** Nematoma bažnyčia. Tikinčiųjų mokymas ir auginimas.
- D. **Biblinis dvasingumas.** Kuo svarbūs jausmai? Kaip išreikšti tai, ką jaučiu.
- E. **Moralė/etika: žmogus ir pasaulis.** Kūrėjas nori, kad būtume sveiki ir savo siela, ir savo kūnu.

6.1.4. 4 klasė

- A. **Šventojo Rašto pažinimas.** Biblija-ypatinga Biblioteka. Biblijos chronologija. Biblijos studijavimo įrankiai.
- B. **Tikėjimo turinio pažinimas.** Kas yra krikščionis? ?
- C. **Bažnyčia ir liturgija.** Matoma bažnyčia. Vietinė bažnyčia. Gerosios žinios skelbimas.
- D. **Biblinis dvasingumas.** Kuo svarbūs jausmai? Kaip išreikšti tai, ką jaučiu. Kaip Biblija gali padėti atpažinti ir išreikšti savo jausmus.
- E. **Moralė/etika: žmogus ir pasaulis.** Kas stiprina sielos sveikatą.

7. Pasiekimų vertinimas

8. Pasiekimų lygių požymiai

1-2 klasė

Pasiekimų lygiai			
A ŠVENTOJO RAŠTO PAŽINIMAS			
I	II	III	IV
A1.1 Žino, kad Biblija yra knyga, kurioje rašoma apie Dievą. Su mokytojo pagalba atpažįsta kai kurias Biblijos istorijas.	A1.2 Įvardija, kad Biblija yra vadinama Dievo Žodžiu, bet retai išreiškia susidomėjimą Biblijos istorijomis. Su mokytojo pagalba gali atpasakoti vieną istoriją iš Biblijos.	A1.3 Žino, kad Biblija yra Dievo Žodis, moka klausytis ir išgirsti, kaip Dievas kalba žmogui į širdį per Šventąjį Raštą. Mielai klausosi ir atpasakoja kelias istorijas iš Biblijos. Atpažįsta pagrindinius Atpirkimo istorijos įvykius.	A1.4 Tiki, kad Biblijos autorius ir įkvėpėjas yra Dievas, pateikia pavyzdžių kaip Dievas kalba žmogui širdį. Rišliai papasakoja Sukūrimo, Nuopolio ir Atpirkimo istorijas.

A2.1 Klausosi Biblijos teksto ir atskiria jį nuo vaikiškų pasakų teksto.	A2.2 Su mokytojo pagalba įvardija dvi Šventojo Rašto dalis, paskatintas kartais teisingai atsako į užduotą klausimą apie skaitytą tekstą iš Biblijos.	A2.3 Įvardija dvi Šventojo Rašto dalis. Klausosi skaitomo teksto iš Biblijos ir Išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus apie jį.	A2.4 Įvardija dvi Šventojo Rašto dalis ir paaiškina jų reikšmę. Susidomėjęs(-usi) klausosi teksto iš Biblijos, apgalvotai išsako savo samprotavimus ir kilusius klausimus. Rodo iniciatyvą ieškant atsakymų į kilusius klausimus.
--	---	---	---

KARAIMŲ TIKYBA

1. Paskirtis

Karaimų tikyba šioje atnaujintoje programoje yra integrali dorinio ugdymo dalis. Jos bendroji paskirtis yra ugdyti mokinių kompetencijas pasitelkiant karaimų tikybos žinias, istorinį patyrimą, moralines nuostatas. Šioje ugdymo programoje atsižvelgiama į tai, kad karaimų tikybos pamokas lankys greičiausiai nedaug vaikų, ir tikėtina, kad mokinių grupės gali būti mišrios (t.y. karaimų ir ne karaimų tautybės mokiniai) ar įvairaus amžiaus. Tad paliekama galimybė mokytojui lanksčiai pritaikyti ugdymo turinį ir metodus, atsižvelgiant į konkrečią situaciją ar į mokinių poreikius. Programos kūrėjai numato ir dar vieną jos paskirtį – suteikti žinių apie karaimus ir jų tikybą kitų konfesijų ar kitų dalykų mokytojams, jei jie turėtų galimybę tas žinias integruoti į savo pamokas, siekdami mokiniams pristatyti šią įdomią Lietuvos kultūros dalį kaip daugiakultūrės Lietuvos dėmenį ar tolerancijos ugdymo pavyzdį.

Tradiciškai karaimų tikybos buvo mokoma(si) mokyklose, veikusiose prie kenesų, ir tik labai trumpą laiką tarpukariu jos buvo siejamos su formaliu bendruoju ugdymu. Tačiau dabarties Lietuvos Respublikos įstatymai užtikrina, kad tradicinių Lietuvoje pripažintų tikybų, šiuo atveju karaimų, lygiomis teisėmis gali būti mokoma bendrojo lavinimo mokyklose parengus ugdymo programą. Taigi užtikrinant lygias galimybes mokytis tikybos, tikimasi, kad karaimų tikėjimas bus perduodamas jaunosioms kartoms ir neišnyks globaliame pasaulyje.

Karaimų tikybos programa parengta remiantis XIX a. pab. - XX a. pradžios karaimų tikybos vadovėliais ir maldaknygėmis, kurie yra pagrindiniai patikimos informacijos ir žinių apie karaimų tikėjimą šaltiniai. Šiuolaikinė globalaus XXI amžiaus situacija kelia naujus reikalavimus tikybos ugdymui. Jos nebeįmanoma nagrinėti ir mokytis kaip atskiro, uždaro ir tik karaimiška tema apsiribojančio reiškinio. Visos religinės tiesos siejasi su bendru pasaulio supratimu, kurio pasaulietiškumas ir materialumas šiandienos gyvenime yra smarkiai išreikšti. Todėl svarbu, kad vaikai ir jaunuoliai teisingai suprastų religinį požiūrį, būtiną siekiant puoselėti moralę ir tradicijas, kad jis būtų perteikiamas mokinių neatbaidant, kad leistų pajusti tokio pasaulio supratimo pozityvias puses. Siekiant šio tikslo, religinių tiesų mokoma ir jos interpretuojamos bendrame kitų disciplinų kontekste, taikant tarpdalykines sąsajas.

2. Tikslai ir uždaviniai

2.1. Tikslas

– sudaryti galimybių mokiniui per ugdymo turinį įgyti kompetencijų, padedančių visapusiškai išskleisti karaimų tikėjimo dimensijas, pažinti save ir pasaulį pagal karaimiškos religinės bei tautinės tapatybės dėmenis, ugdyti karaimų moralės normomis grindžiamas vertybines nuostatas. Mokiniai rengiami tolesniam gyvenimui kaip visaverčiai, kitoms kultūroms tolerantiški ir išprusę, kūrybingi, socialiai atsakingi piliečiai.

2.2.Uždaviniai

2.2.1. Pradinio ugdymo uždaviniai

Siekdami karaimų tikybos ugdymo tikslų, mokiniai:

- Pažįsta karaimų religijos unikalumą ir jo išraiškas,
- (jei kitataučiai) suvokia karaimo tapatybės dėmenis ar (jei karaimai) suvokia savo kaip karaimo tapatybę,
- Ugdosi, pažįsta karaimų religiniu jausmu pagrįstas moralines nuostatas (sąžiningumas, teisingumas, pagarba kitam (ypač vyresniam);
- Ugdosi, pažįsta pradinius gebėjimus suprasti ir atlikti religinius ritualus.

2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai.

Siekdami karaimų tikybos ugdymo tikslų, mokiniai:

- pažįsta karaimų religijos ir tautos istoriją,
- ugdosi, supranta karaimų moralines nuostatas (Dešimt Dievo įsakymų), puoselėja gebėjimą jomis vadovautis kasdieniame gyvenime;
- suvokia liturginių ritualų prasmę bei paskirtį, tvarką, puoselėja gebėjimus tinkamai juose dalyvauti,
- ugdosi asmeninį santykį su Dievu.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

Kompetencija	Kompetencijos raiška
3.1.Pažinimo kompetencija	Karaimų tikybos dalyku ugdoma pažinimo kompetencija per gebėjimą pažinti save ir pasaulį „karaimų pasaulėžiūros akimis“. Tai žinios apie karaimų tautą, istoriją, tikybos dogmas ir taisykles. Kritinis mąstymas ugdomas per moralinių nuostatų suvokimą ir savęs jų santykyje refleksiją, per įvairių istorinių teorijų analizę ir savos nuomonės formavimą
3.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	Per karaimų tikybos dalyką mokiniai skatinami visapusiškai ir lanksčiai reflektuoti bei kūrybiškai taikyti ir turtinti/plėtoti asmenybėje slypinčius išteklius, tapti socialiai atsakingais šeimoje ir bendruomenėje, suvokti karaimiškų moralinių nuostatų esmę ir siekti jomis remiantis priimti sprendimus. Dalyko turinys organizuojamas taip, kad mokiniai galėtų ugdytis pagarbų elgesį su gamta bei suvokimą apie visos kūrinijos integralumą.
3.3.Kūrybiškumo kompetencija	Karaimų tikybos pamokose ugdomi mokinių gebėjimai generuoti kūrybines idėjas esamos informacijos pagrindu, ieškoti sprendimų, vertinti ir lyginti teorines bei kūrybines įvairių menų idėjas, įkūnijančias tradicinę karaimų pasaulėžiūrą, tyrinėti laisvos kūrybinės išraiškos ir dogmų santykį.
3.4.Pilietiškumo kompetencija	Karaimų tikybos pamokose daugiau dėmesio tenka pilietinio tapatumo, gyvenimo bendruomenėje, pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms

	komponentams. Ugdoma, jog mokinys savo veiksmais prisidėtų prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo, kartu suvokdamas, jos jis ir aplinka priklauso vienai neatsiejamai sistemai. Taip pat mokiniai skatinami suprasti kitokius galimus požiūrius į tuos pačius dalykus, reiškinius, į kitų religijų nuostatas, kitas tautas, demonstruoti empatiją ir toleranciją kitokiai nuomonei ir kitokiam požiūriui į gyvenimą. Motyvuojami suvokti ir išreikšti savo sąsają su Lietuvos valstybe istoriją ir jų reikšmę.
3.5.Kultūrinė kompetencija	Karaimų tikybos programa ugdo kultūrinį karaimišką sąmoningumą, kuris grindžiamas žiniomis apie (savo) karaimų tautos ir kitų tikybų, tautų kultūros tradicijas. Pabrėžiama kultūrų ir tikėjimų įvairovė, ugdomas jų pažinimas ir supratimas, skatinantis toleranciją kitiems. Siekiama ugdyti plataus akiračio asmenybę, išmanančią karaimų kultūros šaknis, istoriją ir dabartį, gebantį deramai išreikšti savo kultūrinį sąmoningumą bei jį suvokti, įprasminti dabarties realijų ir kultūros reiškinių kontekste.
3.6.Komunikavimo kompetencija	Karaimų tikybos ugdymo programoje komunikavimo kompetencija ugdoma dviem kryptimis – tai, viena, gebėjimai suprasti žinias (asmenines patirtis) santykiyje su Dievu, pastebėti, kad žinios ne būtinai yra tik apčiuopiamos, ir, antra, gebėjimai naudojantis įvairiomis priemonėmis perduoti įsisamonintas žinias.

4. Pasiekimų sritys

Pasiekimų sritis	Pasiekimai
4.1 (A) Šventojo Rašto (ST) pažinimas	– (A.1) Atpažįsta Šventojo Rašto (ST) sandarą – (A.2) Pažįsta metinių religinių švenčių siužetus – (A.3) Interpretuoja dekalogo sandarą ir prasmes
4.2 (B) Tikėjimo turinio pažinimas	– (B.1) Analizuoja karaimų tautos ir tikėjimo santykį – (B.2) Atpažįsta Dievo buvimą – (B.3) Suvokia save, kaip gebantį pažinti Dievą ir turėti santykį su juo
4.3 (C) Bendruomenė ir liturgija	– (C.1) Suvokia liturgijos cikliškumą – (C.2) Per maldą bendrauja su Dievu – (C.3) Gerbia maldos namų šventumą
4.4 (D) Moralė/etika - žmogus ir pasaulis	– (D.1) Tampa socialiai atsakingu šeimoje ir bendruomenėje – (D.2) Gerbia religijų įvairovę – (D.3) Suvokia kūrinių integralumą.

5. Pasiekimų raida

1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
A Šventojo Rašto (ST) pažinimas				
A.1 Atpažįsta Šventojo Rašto (ST) sandarą				
A.1 Atpažįsta ST ir NT pasakojimus, jų esminius skirtumus, geba juos priskirti atitinkamoms konfesijoms, pavaizduoja mokytojo siūlomomis kalbinėmis ir vizualios raiškos priemonėmis.	A.1 Savarankiškai pasirinkdamas kalbines ir vizualias raiškos priemones paaiškina ir pristato tris ST dalis	A.1 Interpretuoja ST turinį, pasirinktinai perpasakoja porą siužetų iš Penkiaknygės ir Pranašų knygų.	A.1 Analizuoja, interpretuoja ir lygina ST tekstus trijose dalyse, cituoja kelias psalmes ir Patarlių knygą, nagrinėja ST užrašymo istoriją per masoretų darbą.	A.1 Analizuoja, interpretuoja ir lygina ST tekstus trijose dalyse, cituoja kelias psalmes, Giesmių giesmę ir Ekleziastą, įvertina masoretų darbą karaimų tikėjimo istorinėje perspektyvoje.
A.2 Pažįsta metinių religinių švenčių siužetus				
A.2 Atpažįsta ir pristato (pavaizduoja) kulinarius <i>Tymbyl ir Aftalar chydzy</i> simbolius, apibūdina, kurios švenčių dalys pažymimos namie ir kenesoje.	A.2 Apibūdina karaimų religinį kalendorių ir jo sudarymo principą, pasakoja Biblinius <i>Tymbyl ir Aftalar chydzy</i> siužetus, jų pagrindu kuria nedidelius tekstus, įvardina krikščionių ir judėjų šventes panašiu metu.	A.2 Nagrinėja karaimų religinį kalendorių ir jo užduotą ST ištraukų skaitymo ciklą; pasakoja Biblinius <i>Alačych chydzy, Bošatlych kiuniu, Esteros šventės</i> siužetus.	A.2 Nagrinėja ir paaiškina penkių pagrindinių metų švenčių siužetus, apibūdina šeštadienį ir kasdieną per religinės šventės prizmę.	A.2 Kelia klausimus siekdamas atrasti netiesiogines Biblijos tekstų ir pasakojimų prasmes.
A.3 Interpretuoja dekalogo sandarą ir prasmes				
A.3 Įvardina pagrindinius Dekalogo paliepimus, pagal juos sudaro gerų ir	A.3 Skaito pilną Dekalogo tekstą, analizuoja dvi Įsakymų grupes ir jų atskleidžiamus	A.3 Interpretuoja pilną Dekalogo tekstą, analizuoja dvi Įsakymų grupes ir jų atskleidžiamus	A.3 Išskiria bruožus, kurie nusako Dekalogo vietą karaimų tikėjime, kelia	A.3 Analizuoja Dešimt Dievo įsakymų kaip pranešimus, atpažįsta

blogų veiksmų sąrašą	žmogaus santykio su aplinka tipus	žmogaus santykio su aplinka tipus, paaiškina Dekalogą kaip Dievo ir žmonijos sąjungą	klausimus apie jų vietą asmeninėje patirtyje	tiesiogiai ir netiesiogiai išreikštas jų komunikacines intencijas
B Tikėjimo turinio pažinimas				
B.1 Analizuoja karaimų tautos ir tikėjimo santykį				
B1 Apibūdina karaimų istoriją Lietuvoje (stambiais štrichais) ir būdingiausius tautos bruožus	B1 Apibūdina karaimų istoriją Lietuvoje (pilnai), pristato karaimų tikybos sistemoje vartojamas kalbas ir jų savybes, atpasakoja Serajos Šapšalo ir Simono Firkovičiaus gyvenimo kelius	B1 analizuoja ir interpretuoja teorijas apie karaimų tikėjimo pradžia, tikėjimo nuostatas, diskutuoja apie Ananiaszo Zajączkowskio veiklą ir darbus, apibūdina karaimų kaip etnokonfesinės grupės susiformavimą	B1 lygina etninį karaimą ir karaimą tikintįjį, aptaria Anano dogmą bei konservatyvumo apraiškas karaimų tikėjime, apibūdina Juzefo Lobanoso veiklą	B1 aptaria Lietuvos karaimų periodinės spaudos XIX-XX a. ypatybes, pristato iškilias karaimų kultūros asmenybes, paaiškina karaimų tikėjimo santykį su judaizmu ir islamu bei bendruomenės santykį su valstybe įvairiais istorijos tarpsniais
B.2 Atpažįsta Dievo buvimą				
B2 Apibūdina Dievo apraiškos formas ir Dievo pažinimo būdus	B2 Atpasakoja pasaulio sukūrimo istoriją, lygina Dievo atpildo situacijas iš asmeninės patirties, diskutuoja apie nekūnišką Dievo prigimtį	B2 lygina ir analizuoja Dievo pykčio išraišką ST siužetuose, lygina Dievo atpildo situacijas iš asmeninės patirties, analizuoja žmogaus gyvybės ir mirties sampratą	B2 Apibūdina Dievo savybes, kurių turi siekti žmogus, svarsto ir diskutuoja, kodėl žmogus atsakingas Dievui ir kaip atsiskleidžia požiūris į pomirtinį pasaulį	B2 paaiškina, kaip suprantama Mesijo sąvoka; interpretuoja garso ir muzikos vietą tikėjime
B.3 Suvokia save, kaip gebantį pažinti Dievą ir turėti santykį su juo				

B3 Žino, kad pasaulis pažįstamas ne tik penkiais pojūčiais, bet ir tikėjimu. Suvokia ir pripažįsta savo unikalumą.	B3 Svarsto, kodėl žmonės tiki į Dievą. Nurodo ir kritiškai vertina netikėjimo priežastis.	B3 Paaishkina tikėjimą, kaip santykį tarp Dievo ir žmogaus, nurodo tikėjimo reikšmę savo gyvenimą per asmeninio ritualo sukūrimą, paaishkina nuodėmes ir atgailos sąvokas	B3 Prisimena Dievo meilės jam ženklus kaip atpildą, suvokia Dievo veikimą istoriniuose įvykiuose	B3 Vertina ir lygina tikėjimo vaidmenį savo/žmogaus gyvenime santykyje su protu ir randa tikėjimo pavyzdžių.
C Bendruomenė ir liturgija				
C.1 Suvokia liturgijos cikliškumą				
C1 Pavaizduoja laiko kartojimąsi kalendoriuje, prisimena pirmąsias dvi kalendorines šventes	C1 Atpažįsta mėnesio liturginį ciklą kalendoriuje per jaunatį ir liturgijos sąvoką	C1 paaishkina karaimų kalendoriaus sudarymo principus, lygina jį su grigališku kalendoriumi, analizuoja pasninką kaip kalendorinę progą	C1 Tyrinėja savaitės bei dienos liturginius ciklus, paaishkina šeštadienio šventę	C1 Analizuoja ir lygina metų, mėnesio, savaitės ir dienos liturginius ciklus, paaishkina, kaip supranta cikliškumą
C.2 Per maldą bendrauja su Dievu				
C2 Įvardina maldos būdus, pakartoja karaimiškai <i>Tėve mūsų</i>	C2 lygina asmeninę ir bendruomeninę maldas, apibūdina jų savybes ir laiką	C2 lygina ir paaishkina maldų dalis, tyrinėja (ir gieda) paraliturginę giesmę, apibūdina maldaknygių istoriją	C2 tyrinėja maldų dalis ir tekstus šeštadienio bei rytinėms ir vakarinėms pamaldoms ; nagrinėja giedojimą pamaldose	C2 Tyrinėja savo mintis maldoje, lygina maldų tekstus iš maldaknygių, pasidalina grupėje savo improvizuotos maldos patirtimi
C.3 Gerbia maldos namų šventumą				
C3 Apibūdina kenesą kaip šventovę, išvardina, kuriose valstybėse jos veikia, apsilanko	C3 paaishkina, kodėl kenesoje nustatytos atitinkamos elgesio taisyklės ir kokios, apsilanko	C3 tyrinėja kenesos architektūrą ir dekorą, prisimena Felikso Maleckio darbus ir nuopelnus	C3 paaishkina, kaip kenesoje vyksta šeimos ritualai, apibūdina, kaip naudotis	C3 lygina kenesos ir ne religinių erdvių skirtumus sukaupimo aspektu, pasidalina

veikiančioje kenesoje Lietuvoje	veikiančioje kenesoje Lietuvoje		malda knygomis pamaldose	asmeninėmis refleksijomis apie dalyvavimą pamaldose
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
D. Moralė/etika - žmogus ir pasaulis				
D.1 Tampa socialiai atsakingu šeimoje ir bendruomenėje				
D1 dalinasi mintimis apie šeimos ir bendruomenės sampratas	D1 pasakoja apie savo šeimos narių tautinę, religinę patirtį ir tapatumą, vertina ir suvokia DDĮ nuostatas apie pagarbą vyresniems .	D1 vertina ir lygina tradicines vyro ir moters roles šeimoje su savo dabarties patirtimi, prisimena įdomius žmones iš savo šeimos, kuriais norėtų sekti ir kodėl	D1 Analizuoja tradicines šeimos, bendruomenės vertybes, apibūdina, ką reiškia būti karaimu bei buvimo bendruomenėje svarbą	D1 tyrinėja veiklą bendruomenės labui, savo potencialią rolę joje, interpretuoja pavienių žmonių veiklą, kuriant istoriją, modeliuoja tolesnę karaimų tautos raidą Lietuvoje
D.2 Gerbia religijų įvairovę				
D2 Išvardina Dievo vardus/pavadinimu s įvairiose tikybose, atkreipia dėmesį į vieno Dievo tikėjimo sistemas	D2 pažįsta esminius kitų religijų (judaizmo, krikščionybės, islamo) bruožus, išskiria (savo) karaimo ypatybes	D2 atpažįsta didžiąsias pasaulio religijas (mono ir politeistines) ir išvardina jų raiškos bruožus	D2 išvardina ir palygina karaimų bendruomenės pasaulyje įvairiais istorijos tarpsniais	D2 svarsto apie tikėjimą šiais laikais, diskutuoja apie (savo) santykį su tikėjimo tradicija globaliame pasaulyje, analizuoja ekumenizmą ir tarpreliginį dialogą
D.3 Suvokia kūrinių integralumą				
D3 Priima save ir gamtą, gamtos grožį kaip Dievo dovaną, žino kodėl svarbu ją saugoti.	D3 nusako karaimišką požiūrį į save, į aplinką, gamtą	D3 Nusako, koks yra karaimų santykis su gamta, kokie yra to šaltiniai, savo veiksmams prisideda prie darnios	D3 Analizuoja ir vertina, kokie yra ir kokie gali būti veiksmi, siekiant išsaugoti karaimus kaip tautą ir kaip tikėjimą ir taikant ekologijos bei	D3 Tyrinėja ir diskutuoja apie globalizacijos keliamas problemas, ieško sprendimo būdų, renkasi tarnavimo, ne

		ekologinės aplinkos kūrimo.	darnaus vystymosi priemonės	viešpatavimo požiūrį
--	--	-----------------------------	-----------------------------	----------------------

6. Mokymosi turinys

Šioje programoje pateikiamas mokymosi turinys sudaro 70% pilno turinio. Likusią turinio dalį mokytojai atskleidžia, eidami į nurodyto turinio gylį, taikydami daugiau detalių, daugiau akcentuodami, pagal poreikį ir situaciją, vieną ar kitą temą, tam pasirinkdami įvairius įmanomus būdus (projektinės užduotys, pažintinės ekskursijos, diskusijos, knygos perskaitymas ir pristatymas ir pan.).

6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei

6.1.1. 1 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Ugdomos kompetencijos pažinti Šv.Raštą kaip daugelio konfesijų pagrindą, supažindinama, kokios tai konfesijos, kaip, koku būdu ir kodėl tas pats Šv.Raštas aktualus visiems; atkreipiamas dėmesys į tai, kad egzistuoja dvi Šv.Rašto dalys – Senasis ir Naujasis Testamentai. Religinių švenčių dalyje kalbama apie *Tymbyl chydžy* kulinarinius simbolius, apie tai, kaip ši šventė švenčiama, kuri jos dalis vyksta namie, o kuri – kenesoje. Pažįstamos pagrindinės Dekalogo tiesos ir per jas formuluojami paliepimai.

B Karaimų istorijos pažinimas. Kalbama apie karaimų tautos istoriją Lietuvoje nuo XIV a. per 5 pagrindines istorines datas (karaimų atsikėlimas į Lietuvą, Magdeburgo teisių bendruomenei suteikimas, maras Lietuvoje, įstatymo, reguliuojančio teisinę karaimų religinės bendruomenės padėtį, paskelbimas, Vilniaus kenesos restauravimas ir atšventinimas). Susipažįstamas su Vytauto Didžiojo role karaimų istorijoje. Per tai ugdomas santykis su Lietuvos valstybe ir patriotinės nuostatos. Mokomasi suvokti, jog viskas aplink mane (daiktai, reiškiniai, kūriniai) yra Dievo apraiškos formos, keliami klausimai, kaip aš tai suvokiu? Kaip pažįstu Dievą? Ugdomas svarbus suvokimas, jog aš – Dievo kūrinys. Pabrėžiami skirtumai tarp žinojimo ir tikėjimo.

C Pasirengimas liturgijai . Ugdomas suvokimas, jog šventės nėra atsitiktinis reikalas, o nustatomos pagal kalendorių ir jos kartojasi kasmet. Pabrėžiama, jog *Tymbyl chydžy* pirma metų ciklo šventė. Gilinamasi į maldos suvokimą, į būdus, kaip ji atliekama. Mokiniai supažindinami su kenesa, kuri karaimų kultūroje suvokiama ne vien kaip paprasti karaimų maldos namai, bet pirmiausia kaip šventovė, ir todėl pastatas yra skiriamas tik maldai. Paaiškinamas *kenesos* pavadinimas.

D Moralinės nuostatos. Per klausimus, kaip suprantu šeimą? kas man joje svarbu? Mokiniai ugdomi pratintis prie atsakomybės ir jos suvokimo. Ugdoma nuostata, jog tikėjimas – universalus dalykas. Nepaisant to, kad Dievas būna įvairiai vadinamas įvairiose tikybose (pateikiami pavyzdžiai), nuo to jo

dieviškumas nemažėja. Dievas kūrėjas yra visos kūrinijos šaltinis, svarbu padėti mokiniui suvokti, kad aš, kaip žmogus žemėje, esu šios kūrinijos dalis, gyvenu gamtos apsuptyje ir ją saugau.

6.1.2. 2 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Ugdomos kompetencijos pažinti Senojo ir Naujojo Testamentų santykį, jų skirtumus. Religinių švenčių dalyje kalbama apie *Aftalar chydžy* kulinarius simbolius, apie tai, kaip ši šventė švenčiama namie ir kenesoje. Ugdomas pagrindinių Dekalogo tiesų supratimas, iš Dekalogo ateinantys paliepimai pavaizduojami vizualiai (pvz. integruojant su dailės pamokom), mėginama per vaizdinius geriau suprasti, kas yra gerai ir kas yra blogai pasak Dekalogo.

B Karaimų istorijos pažinimas. Apibūdinama karaimų tauta, jos būdingiausi bruožai (gimtoji kalba, šeimos papročiai). Aptariama karaimų kitur pasaulyje geografija (kur ta tauta dar gyvena? Kokie bendruomenių skirtumai?). Ugdomas patriotinis santykis su Lietuvos valstybe. Mokomasi suvokti, jog viskas aplink mane (daiktai, reiškiniai, kūriniai) yra Dievo apraiškos formos, keliama klausimai, kaip aš tai suvokiu? Kaip pažįstu Dievą? Ugdomas svarbus suvokimas, jog aš – Dievo kūrinys. Pabrėžiami skirtumai tarp žinojimo ir tikėjimo.

C Pasirengimas liturgijai. Ugdomas suvokimas, jog šventės nėra atsitiktinis reikalas, o nustatomos pagal kalendorių ir jos kartojasi kasmet, išsidėlioja laike pagal Biblinius siužetus. Pabrėžiama, jog *Aftalar chydžy* yra antra kalendoriaus šventė. Supažindinama, kaip nusiteikti maldai, mokomasi maldos *Tėve mūsų* (siekinys – išmokti ją karaimiškai), ji pristatoma kaip asmeninė malda ir kaip pradedanti bei užbaigianti pamaldas. Pabrėžiamas maldos kokybės principas. Supažindinama su Lietuvoje, Ukrainoje, Rusijoje veikiančiomis kenesomis; numatomas apsilankymas Vilniaus ar Trakų kenesose arba pristatomas virtualus jų turas.

D Moralinės nuostatos. Per klausimus, kaip suprantu bendruomenę (klasę, karaimų grupę)? Kas man tame svarbu? ir diskusijas jų tema, mokiniai ugdomi pratintis prie atsakomybės ir jos suvokimo. Analizuojamos sampratos vienas Dievas ir daug Dievų, bei faktas, jog egzistuoja įvairios sistemos/susitarimai/tikėjimai (kokius žinau?). Ugdomas suprantimas, kad visi esame skirtingi ir tame nėra nieko blogo. Ugdoma nuostata, jog tikėjimas – universalus dalykas. Nepaisant to, kad Dievas būna įvairiai vadinamas įvairiose tikybose (pateikiami pavyzdžiai), nuo to jo dieviškumas nemažėja. Dievas kūrėjas yra visos kūrinijos šaltinis, svarbu padėti mokiniui suvokti, kad aš, kaip žmogus žemėje, esu šios kūrinijos dalis, gyvenu gamtos apsuptyje ir ją saugau.

6.1.3. 3 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Supažindinama su trimis Senojo Testamento dalimis (išsiaiškinama, kokios jos, kas jas sudaro). Ugdomas supratimas apie karaimų religinio kalendoriaus formavimą per mėnulio jaunaties stebėjimą. Susipažįstama su *Tymbyl chydžy* šventės Bibliniu siužetu. Analizuojamas santykis su krikščionių, judėjų šventėmis panašiu metu. Aptariami pilni Dešimties Dievo įsakymų tekstai.

B Karaimų istorijos pažinimas. Plačiau supažindinama su karaimų tautos istorija Lietuvoje nuo XIV a., ugdomas patriotinis santykis su Lietuvos valstybe. Temų prasme dėmesys kreipiamas į XIX-XX a.

Susipažįstama su Serajos Šapšalo (1873-1961) asmenybe. Aptariama Pasaulio sukūrimistorija - kaip ir kokios gyvos būtybės buvo sukurtos. Diskutuojama apie Dievo atpildą už mano teisingą elgesį (pateikiama pavyzdžių). Analizuojamos tikėjimo ir netikėjimo priežastys.

C Pasirengimas liturgijai. Aptariama mėnulio jaunatis kaip kalendoriaus atskaitos taškas, kuris kas mėnesį pažymimas šventinėms pamaldom, tai sudaro mėnesio ciklą. Ugdomas suvokimas apie maldos pobūdį – asmeninė malda (vienumoje) ir bendruomeninė malda kenesoje (min 10 žmonių), skiriama daugiau dėmesio bendruomeninei maldao (aptariamoms pamaldoms, bendra jų tridalė struktūra). Prisimenama kenesa kaip šventovė – supažindinama su taisyklėmis, kaip joje elgtis įeinant, būnant, išeinant (apranga elgesys, nuostatos). Apsilankoma Vilniaus ar Trakų kenesose arba surengiamas virtualus turas.

D Moralinės nuostatos. Mokiniai skatinami suvokti, aptarti ir pristatyti savo šeimos narių tautinę, religinę patirtį ir tapatumą. Ugdoma tolerancija įvairovei. Susipažįstama su kitomis religijomis (judaizmas, krikščionybė, islamas). Ugdoma tradicinė karaimiška nuostata, jog aš, sukurtas pagal Dievo pavidalą ir, kitaip nei gyvūnai, turėdamas man suteiktas protines ir dvasines galias, siekiu pažinti mane supantį pasaulį ir taip įgyti Jo savybių, kartu ir atsakomybės už gamtą.

6.1.4. 4 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Susipažįstama su trijų ST dalių skirtumais (siužetai, kalbos priemonės, tekstų struktūra, turinio pobūdis). Toliau nagrinėjamas karaimų religinis kalendorius, susipažįstama su *Aftalar chydzy* šventės bibliniu siužetu. Analizuojamas santykis su krikščionių, judėjų šventėmis panašiu metu ugdant tolerantišką požiūrį į kitus. Dirbama su pilnais Dešimties Dievo įsakymų tekstais, analizuojamas jų suskirstymas į dvi dalis – santykis su Dievu ir santykis su kitais bei savimi. Mokomasi suvokti, kaip šis dalinimas pasireiškia.

B Karaimų istorijos pažinimas. Aptariamoms karaimų tikybos sistemoje vartojamos kalbos, jų santykis, dėmesys skiriamas pabrėžti, kuo svarbi Biblinė hebrajų kalba, kaip atsiranda šio teksto šventumas. Susipažįstama su Simono Firkovičiaus asmenybe ir veikla (1891-1982). Ugdomas suvokimas, jog Dievas yra, bet Jo negalima pavaizduoti, apčiuopti ir Jo vardas garsiai netiriamas, aptariamas karaimų tikybos požiūris į tai. Analizuojama Dievo atpildo už mano gailestingumą samprata ir jos pavyzdžiai bei tikėjimo ir netikėjimo priežastys.

C Pasirengimas liturgijai. Aptariama karaimų kalendoriaus sandara, mėnesių skaičius metuose, keliamųjų metų samprata. Analizuojama, kas yra liturgija. Susipažįstama su maldos pobūdžiu – galima asmeninė malda (vienumoje) ir bendruomeninė malda kenesoje (min 10 žmonių), dėmesys daugiau skiriamas asmeninei maldai, kuri gali būti skaitoma prieš ir po mokslų, valgio, prieš miegą ir kitomis progomis. Pristatoma kenesos kaip šventovės samprata karaimų tikyboje, supažindinama su elgesio kenesoje ypatybėmis, aptariama, kodėl vyrai ir moterys meldžiasi atskirai.

D Moralinės nuostatos. Pristatomos Dekalogo nuostatos apie pagarbą vyresniems. Susipažįstama su kitomis religijomis (judaizmas, krikščionybė, islamas). Analizuojama samprata „aš esu karaimas“. Ugdoma tradicinė karaimiška nuostata, jog aš, sukurtas pagal Dievo pavidalą ir, kitaip nei gyvūnai,

turėdamas man suteiktas protines ir dvasines galias, siekiu pažinti mane supantį pasaulį ir taip įgyti Jo savybių, kartu ir atsakomybės už gamtą.

6.2. Mokymosi turinys 5–8 klasės

6.2.1. 5 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Analizuojamas ST knygų turinys, skaitomi jų tekstai, perpasakojimas jų turinys, dėmesys skiriamas Penkiaknygei. Įtvirtinamas supratimas apie karaimų religinį kalendorių, kalbama apie ST ištraukų skaitymo ciklą. Religinių švenčių dalyje analizuojamas *Alačych chydžy* šventės siužetas. Skaitomas pilnas Dekalogo tekstas, ugdomas supratimas apie jų suskirstymą į dvi dalis – svarbu suvokti santykį su Dievu ir santykį su kitais bei savimi. Dekalogas pristatomas kaip Dievo ir žmonijos sąjunga.

B Karaimų istorijos pažinimas. Aptariama karaimų tikėjimo pradžia (VIII a.), teorijos apie ankstesnius laikus. Pristatomos pagrindinės tikėjimo nuostatos (ir analogijos principas). Susipažinama su Ananiaszo Zajączkowskio (1903-1970) asmenybe ir veikla. Ugdomas suvokimas apie Dievo pykčio išraišką ST, kartu ir apie Dievo atpildą už mano kantrybę (su pavyzdžiais iš asmeninės patirties). Apmąstomas santykis tarp Dievo ir žmogaus, aptariamose asmeninio religinio ritualo galimybės.

C Pasirengimas liturgijai. Susipažinimas su karaimų kalendoriaus sudarymo principais, Kokizovų gimine, aptariamas ryšys su Grigališku kalendorium. Aptiriamos maldų dalys – šlovinimas, dėkojimas, maldavimas/prašymas. Pristatomos paraliturginės giesmės (integracija su muzika). Susipažinama su kenesa kaip šventove – analizuojama jos architektūra ir dekoras, daugiau gilinamasi į Trakų kenesos ypatybes.

D Moralinės nuostatos. Tradicinio požiūrio pagrindu ugdomas supratimas apie vyro ir moters rolę šeimoje, ji išskleidžiama per papročius, per pavyzdžius iš karaimų poezijos. Susipažinama su Didžiosiomis pasaulio religijomis (mono ir politeistinėmis), ugdoma tolerancija ir pakantumas kitokiems. Aptariama karaimų Kryme bendruomenė ir jos paveldas - kapinės „Balta tijmez“ bei per tai išreiškiamą karaimų santykį su medžiais (gamta).

6.2.2. 6 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. ST knygų turinys, tekstų skaitymas, perpasakojimas (dėmesys Pranašų knygoms); karaimų religinis kalendorius, *Bošatlych kiuniu*, *Esteros šventė*; Skaitomas pilnas Dekalogo tekstas, ugdomas supratimas apie jų suskirstymą į dvi dalis – svarbu suvokti santykį su Dievu ir santykį su kitais bei savimi. Dekalogas pristatomas kaip Dievo ir žmonijos sąjunga.

B Karaimų istorijos pažinimas. Pristatomas karaimų kaip etnokonfesinės grupės susiformavimas, Chazarų kaganato istoriniai saitai su karaimais. Analizuojami karaimų šeimos papročiai (dėmesys – vestuvėms), aptariama žmogaus gyvybės ir mirties samprata, žmogaus sielos ir kūno santykis. Svarstomos nuodėmės ir atgailos sampratos, aptariamas prašymas atleisti (asmeninis ir bendruomeninis).

C Pasirengimas liturgijai. Cikliškumo supratimas per pasninkus kaip kalendorines progas, aptariamas pasninkų ciklas per metus. Ugdomas maldų rūšių supratimas – šlovinimas, dėkojimas,

maldavimas/prašymas. Analizuojamos paraliturginės giesmės (integracija su muzika), maldaknygės. Susipažįstama su Vilniaus kenesos istorija, su Felikso Maleckio (1854-1928) asmenybe ir veikla.

D Moralinės nuostatos. Diskutuojama, kokių įdomių žmonių būta kiekvieno šeimoje, skatinama nusakyti, kuo iš savo giminių mokinys norėtų sekti ir kodėl. Susipažįstama su Didžiųjų pasaulio religijų raiška. Analizuojamas karaimų santykis su gamta, ateinantis iš tiurkiškų gentinių šaknų per religijos terminiją (Tengri), per karaimišką poeziją.

6.2.3. 7 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Ugdomas gebėjimas cituoti ST knygų turinį, šiame lygyje dėmesį skiriant psalmėms, tekstai analizuojami, interpretuojami. Pasitelkiami penkių pagrindinių metinių švenčių siužetai. Religinio kalendoriaus kontekste susipažįstama su šeštadieniu kaip religine švente. Permašoma Dekalogo vieta karaimų tikėjime, kodėl ir kaip tai pasireiškia.

B Karaimų istorijos pažinimas. Koncentruojamasi į etninio karaimo ir karaima tikinčiojo sampratas, jų santykį, analizuojama sąvoka „mes“ ST, ugdomas kultūrinis ir analitinis šios sąvokos supratimas santykyje su pačiu savimi. Susipažįstama su Juzefo Lobanoso (1878-1947) asmenybe ir veikla. Keliami klausimai ir diskutuojama temomis - kokias Dievo savybes turi įkūnyti žmogus? kodėl žmogus atsakingas Dievui? Dievo atpildas už meilę Jam ir už sekimą Jo priesakais. Suprantama sąvoka Dievas - istorijos Viešpats.

C Pasirengimas liturgijai. Dėmesys skiriamas šeštadieniui kaip savaitės atskaitos taškui, tai savaitės ciklas. Mokomasi savaitės dienų pavadinimų karaimų kalba. Ugdomas supratimas apie maldų rūšis, ypač šeštadienio pamaldų kontekste, šių pamaldų laikas, būdingi tekstai, psalmių naudojimas. Susipažįstama su kenesa kaip šventove per šeimos apeigas (vaiko gimimas, vestuvės, laidotuvės).

D Moralinės nuostatos. Ugdomos esminės šeimos vertybės, susipažįstama su jomis, analizuojama, ką reiškia jomis sekti, ką reiškia būti karaimu. Mokomasi apie karaimų bendruomenes pasaulyje (iki viduramžių). Svarstomi modernaus pasaulio iššūkiai, ypač darnaus vystymosi kontekste, pabrėžiama (ir analizuojama kodėl), kad karaimai, norėdami išsaugoti save kaip tautą ir savo tikėjimą, siekia eiti ekologijos ir darnaus vystymosi keliu.

6.2.4. 8 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Ugdomas gebėjimas skaityti ir cituoti ST knygų turinį, dėmesys skiriamas psalmėms, Patalių knygai. Tekstai analizuojami, interpretuojami. Susipažįstama su ST užrašymo istorija. Susipažįstama su masoretai ir jų veikla. Religinio kalendoriaus kontekste skaitomi ir interpretuojami penkių pagrindinių metinių švenčių siužetai. Ugdomas supratimas, kad ir kiekviena diena yra atitinkama religinės šventės proga. Skatinama suprasti, koks yra kiekvieno mokinio asmeninių nuostatų ir Dekalogo santykis.

B Karaimų istorijos pažinimas. Susipažinama su karaimų tikėjimo kodifikatoriaus Anano dogma, „Skaitykite patys ir nepasikliaukite autoritetais“. Mokomasi, koks yra tradicinis konservatyvus karaimų požiūris į ST tekstą, kaip ir kodėl griežtai laikomasi tradicijų. Atskirai analizuojama karaimų tikybos nuostata, pagal kurią į karaimų tikėjimą nepriimama. Mokomasi karaimų religijos požiūrio į pomirtinį pasaulį. Paskutinio teismo samprata, Dievo atpildas už meilę Jam ir už sekimą Jo priesakais. Suprantama sąvoka Dievas - istorijos Viešpats.

C Pasirengimas liturgijai. Analizuojamas saulės patekėjimas ir nusileidimas kaip dienos ribiniai momentai (paaiškinama, kodėl ir iš kur toks supratimas yra). Suvokiamas dar vienas - dienos ciklas. Mokomasi maldų rūšių, rytinių ir vakarinių maldų (bendruomeninių ir asmeninių) kontekste. Mokomasi apie giedojimą pamaldose, integracija su muzikos dalyku. Lyginama su Grigališkojo choralo samprata liturgijoje. Kenesa analizuojama kaip šventovė per pamaldų eigą, per naudojimąsi maldaknygėmis.

D Moralinės nuostatos. Siekiama suvokti, kuo svarbus, naudingas buvimas bendruomenėje? Aptariamasi tradicinės karaimų bendruomenės vertybės, pagalba silpnesniems. Susipažinama su karaimų bendruomenėmis pasaulyje (iki dabarties). Svarstomi modernaus pasaulio iššūkiai, ypač darnaus vystymosi kontekste, pabrėžiama (ir analizuojama kodėl), kad karaimai, norėdami išsaugoti save kaip tautą ir savo tikėjimą, siekia eiti ekologijos ir darnaus vystymosi keliu.

6.3. Mokymosi turinys. 9–10 klasės

6.3.1. 9 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Susipažinama su ST knygų turiniu ir daugiasluoksnėmis jo prasmėmis (dėmesys skiriamas psalmėms, Giesmių giesmei), toliau analizuojami ir interpretuojami ST tekstai. Susipažinama su masoretų darbu karaimų tikėjimo istorinėje perspektyvoje. Analizuojamos netiesioginės Biblijos tekstų prasmės. Skaitomi pilni Dekalogo tekstai kaip komunikuojantys pranešimai.

B Karaimų istorijos pažinimas. Susipažinama su Lietuvos karaimų periodine spauda XIX-XX a. ir joje atspindėta karaimų istorija. Analizuojamas karaimų tikėjimo santykis su judaizmu, islamu, krikščionybe. Kalbama apie karaimų tikybos nuostatas apie Mesiją. Diskutuojama proto ir tikėjimo priešpastatymo klausimais bei apie tikėjimo reikšmingumą.

C Pasirengimas liturgijai. Apžvelgiama religinių progų visuma per visus ciklus, svarstoma, ką man tai duoda, kaip aš pajaučiu cikliškumą. Reflektuojamas kokybės principas maldoje. Analizuojami maldaknygių tekstai – jie gali būti autoriai ar Biblijos citatos). Gilinama pažintis su paraliturginiu ir liturginiu giedojimu (integracija su muzikos dalyku). Ugdomas supratimas apie improvizuotą maldą. Apmąstoma kenesa kaip šventovė, suteikianti sukaupimo bendruomeninei maldai, reflektuojama asmeninė patirtis dalyvaujant pamaldose.

D Moralinės nuostatos. Svarstoma, kas yra veikla bendruomenės labui, kaip pavieniai žmonės prisideda kuriant istoriją? Analizuojamas tikėjimas šiais laikais, žmogus, ieškantis Dievo. Diskutuojama, koks gali būti (yra) mano santykis su tikėjimo tradicija moderniaame globaliame pasaulyje, aptariamasi bendražmogiškos temos (ne viešpatauti, o tarnauti, vienas pasaulis - viena žmonija).

6.3.2 10 klasė

A Bendras karaimų religijos supratimas. Susipažįstama su ST knygų turiniu ir daugiasluoksniomis jo prasmėmis (dėmesys skiriamas psalmėms, Ekleziastui), analizuojami ir interpretuojami pasirinkti tekstai. Toliau gilinamasi į masoretų darbo karaimų tikėjimo istorinėje perspektyvoje ypatybes. Analizuojamos netiesioginės Biblijos tekstų prasmės. Skaitomi pilni Dekalogo tekstai kaip skatinantys mąstyti, kelti klausimus (kokius? Kaip? Per ką?).

B Karaimų istorijos pažinimas. Susipažįstama su iškilėmis karaimų asmenybėmis, poetais, dvasininkais, svarstomas karaimų bendruomenės santykis su valstybe (LDK, Rusija, Lenkija, Lietuva). Reflektuojamas garso ir muzikos santykis – kaip Dievo išraiškos forma? Diskutuojama proto ir tikėjimo priešpastatymo klausimais bei apie tikėjimo reikšmingumą.

C Pasirengimas liturgijai. Apžvelgiama religinių progų visuma per visus ciklus, svarstoma, ką man tai duoda, kaip aš pajaučiu cikliškumą. Analizuojamas kokybės principas maldoje. Analizuojami maldaknygių tekstai – jie gali būti autoriai ir Biblijos citatos. Tęsiama pažintis su paraliturginiu ir liturginiu giedojimu (integracija su muzikos dalyku, galima palyginimas su Grigališkuoju choralu). Svarstoma, kaip galėtų pasireikšti improvizuota malda. Apmąstoma kenesa kaip šventovė, suteikianti sukaupimo bendruomeninei maldai, reflektuojama asmeninė patirtis dalyvaujant pamaldose.

D Moralinės nuostatos. Diskutuojama klausimais kaip įsivaizduoju savo tolesnį gyvenimą bendruomenėje? kaip įsivaizduoju savo tautos istoriją ateityje? Aptariami bendrystės keliai: ekumenizmas ir tarpreliginis dialogas, svarstomos bendražmogiškos temos (ne viešpatauti, o tarnauti, vienas pasaulis - viena žmonija).

7. Pasiekimų vertinimas

Siūloma karaimų tikybos pamokose nenaudoti pažymių sistemos, siekiant nustatyti mokinių pasiekimus. Tačiau pasiekimus stebėti ir juos komunikuoti mokiniams – svarbu. Tai – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

Siūloma taikyti formuojamąjį ugdomąjį vertinimą. Jo tikslas yra padėti vaikui mokytis, numatant mokymo(si) uždavinius, kryptį, konkrečius žingsnius, mokymosi perspektyvą. Formuojamasis ugdomasis vertinimas vyksta nuolat ugdymo proceso metu ir ne pamokos metu – stebint, kaip mokiniai elgiasi, kaip bendrauja ir bendradarbiauja ir t.t.

Taikomos įvairios formuojamojo vertinimo strategijos – stebėjimas, klausinėjimas, diskusijos, užduočių analizavimas bei aptarimas ir kt.

Informacija teikiama mokiniui dažniausiai žodžiu, o prireikus – ir raštu. Tokiu atveju mokytojas parašo komentarą į sąsiuvinį, kontrolinių darbų, testų lapus ar pan. Informacija pateikiama apie mokinio mokymosi eigą, esamus pasiekimus ar nesėkmes, ką reikėtų daryti, kad pasiekimai būtų geresni..

Vertinama tai, ko mokiniai buvo mokomi. Pateikiant vertinimo informaciją akcentuojama ne klaidos ar nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė mokiniai.

Pasiekimų lygių požymiai aprašyti išskiriant keturis pasiekimų lygius: slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis. Pasiekimų lygiai siejami su mokinio pasiekimų įvertinimu pažymiais: slenkstinis lygis (I) – 4, patenkinamas lygis (II) – 5-6, pagrindinis lygis (III) – 7-8, aukštesnysis lygis (IV) – 9-10.

8. Pasiekimų lygių požymiai

1-2 klasė

Pasiekimų lygiai			
A Šventojo Rašto (ST) pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1. Atpažįsta, kad ST ir NT yra skirtingi, bet atpažįsta tik vieną ST pasakojimą, klaidingai nusako kitus esminius skirtumus, tik išvardina kitas galimas konfesijas, nepriskiria joms, juos pavaizduoja padrikai	A1.2. Atpažįsta, kad ST ir NT yra skirtingi, atpažįsta pasakojimus, bet jų neidentifikuoja, mokytojo paskatintas nurodo esminius ST ir NT skirtumus, tik iš dalies priskiria pasakojimus atitinkamoms konfesijoms, paskatintas pavaizduoja mokytojo pasiūlytomis kalbinėmis ir vizualios raiškos priemonėmis	A1.3. atpažįsta ST ir NT pasakojimus, jų esminius skirtumus, geba juos priskirti atitinkamoms konfesijoms, pavaizduoja mokytojo pasiūlytomis kalbinėmis ir vizualios raiškos priemonėmis	A1.4. Savarankiškai atpažįsta ST ir NT pasakojimus, jų esminius skirtumus, geba juos proaktyviai priskirti atitinkamoms konfesijoms, išsamiai pavaizduoja paties numatytomis kalbinėmis ir vizualios raiškos priemonėmis
A2.1. klaidingai atpažįsta ir pristato (pavaizduoja) kulinarius <i>Tymbyl ir Aftalar chydžy</i> simbolius, maišo, kurios švenčių dalys pažymimos namie ir kenesoje	A2.2. klaidingai atpažįsta ir pristato (pavaizduoja) kulinarius <i>Tymbyl ir Aftalar chydžy</i> simbolius, apibūdina kurios švenčių dalys pažymimos namie ir kenesoje	A2.3. atpažįsta ir pristato (pavaizduoja) kulinarius <i>Tymbyl ir Aftalar chydžy</i> simbolius, apibūdina, kurios švenčių dalys pažymimos namie ir kenesoje	A2.4. atpažįsta ir tiksliai pristato (pavaizduoja) kulinarius <i>Tymbyl ir Aftalar chydžy</i> simbolius, savarankiškai apibūdina, kurios švenčių dalys pažymimos namie ir kenesoje
A3.1. Paskatintas įvardina tik kelis Dekalogo paliepimus, įvardina vos kelis įmanomus jų sąlygotus gerus ir blogus veiksmus	A3.2. Įvardina pagrindinius Dekalogo paliepimus, įvardina vos kelis įmanomus jų sąlygotus gerus ir blogus veiksmus	A3.3. Įvardina pagrindinius Dekalogo paliepimus, pagal juos sudaro įmanomų gerų ir blogų veiksmų sąrašą	A3.4. Savarankiškai įvardina visus Dekalogo paliepimus, pagal juos apgalvotai ir tiksliai sudaro gerų ir blogų veiksmų sąrašą
(B) Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Apibūdina tik dalį karaimų istorijos Lietuvoje, tik paskatintas pristato vieną būdingą tautos bruožą	B1.2. Apibūdina karaimų istoriją Lietuvoje (stambiais štrichais), pristato tik vieną būdingą tautos bruožą	B1.3. Apibūdina karaimų istoriją Lietuvoje (stambiais štrichais) ir pristato būdingiausius tautos bruožus	B1.4. Nuosekliai apibūdina karaimų istoriją Lietuvoje (detaliai) ir išplėtotai pristato būdingiausius tautos bruožus
B2.1. Apibūdindamas maišo Dievo apraiškos formas ir Dievo pažinimo būdus	B2.2. Paskatintas apibūdina Dievo apraiškos formas ir vieną Dievo pažinimo būdą	B2.3. Apibūdina Dievo apraiškos formas ir Dievo pažinimo būdus	B2.4. Savarankiškai ir išsamiai apibūdina Dievo apraiškos formas ir Dievo pažinimo būdus, papildo komentarais
B3.1. Žino, kad pasaulis pažįstamas penkiais pojūčiais, sunkiai įsisąmonina tikėjimą, kaip kitą galimybę. Užčiuopia savo unikalumą	B3.2. Žino, kad pasaulis pažįstamas penkiais pojūčiais, sunkiai įsisąmonina tikėjimą, kaip kitą galimybę. Suvokia ir pripažįsta savo unikalumą.	B3.3. Žino, kad pasaulis pažįstamas ne tik penkiais pojūčiais, bet ir tikėjimu. Suvokia ir pripažįsta savo unikalumą.	B3.4. Žino, kad pasaulis pažįstamas ne tik penkiais pojūčiais, bet ir tikėjimu. Išsamiai demonstruoja savo suvokimą, taip pat ir savo unikalumo pripažinimą.
(C) Bendruomenė ir liturgija			

C1.1. Paskatinus pavaizduoja kalendorių, praleidžia laiko dimensiją, prisimena tik vieną iš dviejų pirmųjų kalendorinių švenčių	C1.2. Pavaizduoja laiko kartojimąsi kalendoriuje, prisimena tik vieną iš dviejų pirmųjų kalendorinių švenčių	C1.3. Pavaizduoja laiko kartojimąsi kalendoriuje, paskatinus prisimena pirmąsias dvi kalendorines šventes	C1.4. Išsamiai pavaizduoja laiko kartojimąsi kalendoriuje, detalai prisimena ir apibūdina pirmąsias dvi kalendorines šventes
C2.1. Paskatinus įvardina maldos būdus, nepakartoja karaimiškai <i>Tėve mūsų</i>	C2.2. Įvardina maldos būdus, pakartoja lietuviškai <i>Tėve mūsų</i>	C2.3. Įvardina maldos būdus, pakartoja karaimiškai <i>Tėve mūsų</i>	C2.4. Savais žodžiais įvardina maldos būdus, laisvai pakartoja <i>Tėve mūsų</i> karaimų kalba
C3.1. Paskatinus apibūdina kenėsą kaip šventovę, mini tik Lietuvą, kurioje jos veikia, neapsilanko veikiančioje kenėsijoje Lietuvoje	C3.2. Apibūdina kenėsą kaip šventovę, mini tik Lietuvą, kurioje jos veikia, apsilanko veikiančioje kenėsijoje Lietuvoje	C3.3. Apibūdina kenėsą kaip šventovę, išvardina, kuriose valstybėse jos veikia, apsilanko veikiančioje kenėsijoje Lietuvoje	C3.4. Išsamiai apibūdina kenėsą kaip šventovę, išvardina, kuriose valstybėse jos veikia pasitelkdamas geografinės sąvokas, aktyviai ir smalsiai apsilanko veikiančioje kenėsijoje Lietuvoje
(D) Moralė/etika - žmogus ir pasaulis			
D1.1. Paskatinus išsako tik vieną samprotavimą apie šeimą ir bendruomenę	D1.2. Paskatinus išsako kelis samprotavimus apie šeimą ir bendruomenę, pamini kitas savo vertybes	D1.3. Dalinasi mintimis apie šeimos ir bendruomenės sampratą, jas paaiškina	D1.4. Noriai ir išsamiai dalinasi mintimis apie šeimos ir bendruomenės sampratą, analizuoja jas
D2.1. Remdamasis priminimais, išvardina kelis Dievo vardus/pavadinimus įvairiose tikybose, pamini tik vieną monoteistinės sistemos tikybą	D2.2. Remdamasis priminimais, išvardina kelis Dievo vardus/pavadinimus įvairiose tikybose, išvardina kelias vieno Dievo tikybas	D2.3. Išvardina Dievo vardus/pavadinimus įvairiose tikybose, atkreipia dėmesį į vieno Dievo tikėjimo sistemas ir jų ypatybes	D2.4. Išvardina Dievo vardus/pavadinimus įvairiose tikybose, savo nuožiūra plačiai analizuoja vieno Dievo tikėjimo sistemas
D3.1. Dalijasi mintimis apie save ir gamtą, gamtos grožį, kuriuos suvokia kaip atskirus reiškinius, nesusijusius su Dievu, jų saugojimą pateisina kitais kriterijais	D3.2. Dalijasi mintimis, kaip jis priima save ir gamtą, gamtos grožį, svarsto, kodėl sudėtinga tai suvokti kaip Dievo dovaną ir kaip tokius saugoti	D3.3. Dalijasi mintimis, kaip jis priima save ir gamtą, gamtos grožį kaip Dievo dovaną, žino kodėl svarbu ją saugoti.	D3.4. Nuolat dalijasi savo mintimis ir išgyvenimais, kaip jis priima save ir gamtą, gamtos grožį kaip Dievo dovaną, žino, pagrindžia, papasakoja, kodėl svarbu ją saugoti.

3-4 klasės

Pasiekimų lygiai			
(A) Šventojo Rašto (ST) pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1. Paskatinus ir priminus, kokias kalbines ar vizualias raiškos priemones galima pasirinkti, paaiškina, kad ST susideda iš kelių dalių, pristato tik vieną dalį	A1.2. Paskatinus ir priminus, kokias kalbines ar vizualias raiškos priemones galima pasirinkti, paaiškina, kad ST susideda iš kelių dalių, pristato dviejų ST dalių ypatybes	A1.3. Savarankiškai pasirinkdamas kalbines ir vizualias raiškos priemones, paaiškina ir pristato tris ST dalis	A1.4. Savarankiškai ir tikslingai pasirinkdamas kalbines ir vizualias raiškos priemones, išsamiai paaiškina ir pristato tris ST dalis, jų skirtumus, paaiškina šio skirstymo savo supratimą

A2.1. apibūdina karaimų religinį kalendorių be jo sudarymo principo, papasakoja tik vieną iš Biblinių Tymbyl ir Aftalar chydžy siužetų	A2.2. apibūdina karaimų religinį kalendorių ir jo sudarymo principą, papasakoja tik vieną iš Biblinių Tymbyl ir Aftalar chydžy siužetų, jo pagrindu kuria vieną nedidelį tekstą, maišo krikščionių ir judėjų šventes panašiu metu	A2.3. apibūdina karaimų religinį kalendorių ir jo sudarymo principą, pasakoja Biblinius Tymbyl ir Aftalar chydžy siužetus, jų pagrindu kuria nedidelius tekstus, įvardina krikščionių ir judėjų šventes panašiu metu	A2.4. išsamiai apibūdina karaimų religinį kalendorių ir jo sudarymo principą, tikslingai pasakoja Biblinius Tymbyl ir Aftalar chydžy siužetus, įterpia savo pamąstymus, tekstų pagrindu kuria įvairius tekstus su savo pasamprotavimais, įvardina krikščionių ir judėjų šventes panašiu metu
A3.1. Paskatintas skaito pilną Dekalogo tekstą, šiek tiek komentuoja Dekalogo atskleidžiamus žmogaus santykio su aplinka tipus	A3.2. Paskatintas skaito pilną Dekalogo tekstą, įvardina tik vieną Įsakymų grupę, ribotai komentuoja Dekalogo atskleidžiamus žmogaus santykio su aplinka tipus	A3.3. Skaito pilną Dekalogo tekstą, analizuoja dvi Įsakymų grupes ir jų atskleidžiamus žmogaus santykio su aplinka tipus	A3.4. Laisvai skaito pilną Dekalogo tekstą, jį komentuoja, savarankiškai ir išsamiai analizuoja dvi Įsakymų grupes ir jų atskleidžiamus žmogaus santykio su aplinka tipus
(B) Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Apibūdina tik dalį karaimų istorijos Lietuvoje, pamini tik vieną karaimų tikybos sistemoje vartojamą kalbą atpasakoja kelis štrichus iš Serajos Šapšalo gyvenimo istorijos	B1.2. Apibūdina tik dalį karaimų istorijos Lietuvoje, pristato karaimų tikybos sistemoje vartojamas kalbas ir jų savybes, atpasakoja tik kelis štrichus iš Serajos Šapšalo ir Simono Firkovičiaus gyvenimo istorijų	B1.3. Apibūdina karaimų istoriją Lietuvoje (pilnai), pristato karaimų tikybos sistemoje vartojamas kalbas ir jų savybes, atpasakoja Serajos Šapšalo ir Simono Firkovičiaus gyvenimo kelius	B1.4. Išsamiai ir pilnai apibūdina karaimų istoriją Lietuvoje, tikslingai pristato karaimų tikybos sistemoje vartojamas kalbas ir jų savybes, plačiai atpasakoja Serajos Šapšalo ir Simono Firkovičiaus gyvenimo kelius
B2.1. Paskatintas įvardina, kur minima pasaulio sukūrimo istorija, prisimena vieną Dievo atpildo situaciją iš asmeninės patirties	B2.2. Paskatintas atpasakoja pasaulio sukūrimo istoriją, prisimena vieną Dievo atpildo situaciją iš asmeninės patirties, tik teoriškai pamini nekūnišką Dievo prigimtį	B2.3. Atpasakoja pasaulio sukūrimo istoriją, lygina Dievo atpildo situacijas iš asmeninės patirties, diskutuoja apie nekūnišką Dievo prigimtį	B2.4. Atpasakoja pasaulio sukūrimo istoriją pridėdamas savo impresijas ir samprotavimus ta tema, vaizdingai ir gausiai lygina Dievo atpildo situacijas iš asmeninės patirties, savarankiškai, išsamiai diskutuoja apie nekūnišką Dievo prigimtį
B3.1. Tik paskatintas svarsto, kodėl žmonės tiki į Dievą. Nurodo vieną netikėjimo priežastį	B3.2. Tik paskatintas svarsto, kodėl žmonės tiki į Dievą. Nurodo kelias netikėjimo priežastis, mėgina jas lyginti su asmenine patirtimi	B3.3. Svarsto, kodėl žmonės tiki į Dievą. Nurodo ir kritiškai vertina netikėjimo priežastis.	B3.4. Savarankiškai ir argumentuotai svarsto, kodėl žmonės tiki į Dievą, pateikia pavyzdžių Išsamiai analizuoja, nurodo ir kritiškai, tikslingai vertina netikėjimo priežastis.
(C) Bendruomenė ir liturgija			

C1.1. Žino, kad yra kas mėnesį pasikartojanti liturginė proga	C1.2. Žino, kad yra kas mėnesį pasikartojanti liturginė proga, įvardina tai kaip kalendoriaus ciklą, prisimena krikščionišką kalendorių	C1.3. Atpažįsta mėnesio liturginį ciklą kalendoriuje per jaunatį ir liturgijos sąvoką	C1.4. Lengvai atpažįsta mėnesio liturginį ciklą kalendoriuje, savarankiškai komentuoja jaunaties rolę ir jai skirtą liturgiją
C2.1. Prisimena bendruomeninę maldą, apibūdina vieną jos savybę	C2.2. Paskatintas lygina asmeninę ir bendruomeninę maldas, apibūdina po vieną jų savybę, įvardina vieną paros laiką maldai	C2.3. Lygina asmeninę ir bendruomeninę maldas, apibūdina jų savybes ir laiką	C2.4. Išsamiai, su asmeninėmis įžvalgomis lygina asmeninę ir bendruomeninę maldas, kryptingai apibūdina jų savybes ir laiką
C3.1. Paskatinus paaiškina vieną elgesio taisyklę nustatytą kenosoje, bet nepaaiškina apsilanko veikiančioje kenosoje Lietuvoje	C3.2. Paskatinus paaiškina kelias elgesio taisykles, nustatytas kenosoje, mėgina spėti, ką jos reiškia, apsilanko veikiančioje kenosoje Lietuvoje	C3.3. Paaiškina, kodėl kenosoje nustatytos atitinkamos elgesio taisyklės ir kokios, apsilanko veikiančioje kenosoje Lietuvoje	C3.4. Išsamiai paaiškina, kodėl kenosoje nustatytos atitinkamos elgesio taisyklės ir kokios, prideda pavyzdžių iš asmeninės patirties, apsilankęs veikiančioje kenosoje Lietuvoje turi klausimų ir komentarų
(D) Moralė/etika - žmogus ir pasaulis			
D1.1. Paskatinus pasakoja apie vieno šeimos nario religinį tapatumą, prisimena tik kelis DDĮ	D1.2. Paskatinus pasakoja apie kelių šeimos narių religinę patirtį, paskatinus įvardina DDĮ nuostatas apie pagarbą vyresniems	D1.3. Pasakoja apie savo šeimos narių tautinę, religinę patirtį ir tapatumą, vertina ir suvokia DDĮ nuostatas apie pagarbą vyresniems	D1.4. Išsamiai pasakoja apie savo šeimos narių tautinę, religinę patirtį ir tapatumą, pateikia pavyzdžių, giliai vertina ir suvokia DDĮ nuostatas apie pagarbą vyresniems
D2.1. Įvardina judaizmą, krikščionybę, islamą, kaip egzistuojančias kitas religijas, pamini kelis jų bruožus	D2.2. Pažįsta po kelis kitų religijų (judaizmo, krikščionybės, islamo) bruožus, paskatinus pamini kelias (savo) karaimo tikinčiojo ypatybes	D2.3. Pažįsta esminius kitų religijų (judaizmo, krikščionybės, islamo) bruožus, išskiria (savo) karaimo tikinčiojo ypatybes	D2.4. Puikiai pažįsta ne tik esminius, bet ir smulkesnius kitų religijų (judaizmo, krikščionybės, islamo) bruožus, argumentuotai išskiria (savo) karaimo ypatybes
D3.1. Gamtą ir aplinką apibūdina kaip atskirus reiškinius	D3.2. Paskatinus nusako karaimišką požiūrį į aplinką, gamtą, sau pritaiko neutralų apibūdinimą	D3.3. Nusako karaimišką požiūrį į save, į aplinką, gamtą	D3.4. Išsamiai nusako karaimišką požiūrį į save, į aplinką, gamtą pagrindžia, papasakoja, kodėl svarbu ją saugoti.

5-6 klasė

Pasiekimų lygiai			
(A) Šventojo Rašto (ST) pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1. Pamini vieną siužetą iš Penkiaknygės	A1.2. Pamini ir perpasakoja porą siužetų iš Penkiaknygės ar Pranašų knygų	A1.3. Interpretuoja ST turinį, pasirinktinai perpasakoja porą siužetų iš Penkiaknygės ir Pranašų knygų	A1.4. Laisvai interpretuoja ST turinį, argumentuotai pasirenka ir perpasakoja po porą siužetų iš Penkiaknygės ir Pranašų knygų

A2.1. Paskatinus pasakoja kurį nors vieną Biblinį <i>Alačych chydžy</i> (arba <i>Bošatlych kiuniu</i> , arba <i>Esteros šventės</i>) siužetą	A2.2. Paskatinus susieja karaimų religinį kalendorių ir ST ištraukų skaitymo ciklą; pasakoja vieną Biblinį <i>Alačych chydžy</i> (arba <i>Bošatlych kiuniu</i> , arba <i>Esteros šventės</i>) siužetą	A2.3. Nagrinėja karaimų religinį kalendorių ir jo užduotą ST ištraukų skaitymo ciklą; pasakoja Biblinius <i>Alačych chydžy</i> , <i>Bošatlych kiuniu</i> , <i>Esteros šventės</i> siužetus	A2.4. Savarankiškai ir išsamiai nagrinėja karaimų religinį kalendorių ir jo užduotą ST ištraukų skaitymo ciklą; komentuodamas pasakoja po kelis Biblinius <i>Alačych chydžy</i> , <i>Bošatlych kiuniu</i> , <i>Esteros šventės</i> siužetus
A3.1. Cituoja Dekalogo Įsakymus, išskiria dvi Įsakymų grupes, pamini, kad Įsakymuose eina kalba apie Dievą ir žmogų	A3.2. Skaito pilną Dekalogo tekstą, pamini dvi Įsakymų grupes, pamini, kad Įsakymuose eina kalba apie žmogų ir jo aplinką bei apie Dievą ir žmogų,	A3.3. Interpretuoja pilną Dekalogo tekstą, analizuoja dvi Įsakymų grupes ir jų atskleidžiamus žmogaus santykio su aplinka tipus, paaiškina Dekalogą kaip Dievo ir žmonijos sąjungą	A3.4. Argumentuotai interpretuoja pilną Dekalogo tekstą, savarankiškai analizuoja dvi Įsakymų grupes ir jų atskleidžiamus žmogaus santykio su aplinka tipus, išsamiai, su pavyzdžiais paaiškina Dekalogą kaip Dievo ir žmonijos sąjungą
(B) Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Su mokytojo pagalba pamini vieną teoriją apie karaimų tikėjimo pradžią, cituoja vieną Ananiaszo Zajączkowskio veiklos barą	B1.2. Su mokytojo pagalba išvardina kelias teorijas apie karaimų tikėjimo pradžią, pamini kelias tikėjimo nuostatas, įvardina kelis Ananiaszo Zajączkowskio nuveiktus darbus, iš dalies apibūdina karaimų kaip etnokonfesinės grupės susiformavimą	B1.3. Analizuoja ir interpretuoja teorijas apie karaimų tikėjimo pradžią, tikėjimo nuostatas, diskutuoja apie Ananiaszo Zajączkowskio veiklą ir darbus, apibūdina karaimų kaip etnokonfesinės grupės susiformavimą	B1.4. Argumentuotai analizuoja ir interpretuoja teorijas apie karaimų tikėjimo pradžią, tikėjimo nuostatas, pateikia pavydžių, tikslingai diskutuoja apie Ananiaszo Zajączkowskio veiklą ir darbus, cituoja jo darbus, išsamiai apibūdina karaimų kaip etnokonfesinės grupės susiformavimą
B2.1. Cituoja Dievo pykčio išraiškos situaciją ST siužetuose, pamini vieną Dievo atpildo situaciją iš asmeninės patirties, apibūdina mirtį	B2.2. Paskatinus lygina Dievo pykčio išraišką ST siužetuose, pamini kelias Dievo atpildo situacijas iš asmeninės patirties, pamini kelis aspektus žmogaus gyvybės ir mirties sampratų apibūdinimui	B2.3. Lygina ir analizuoja Dievo pykčio išraišką ST siužetuose, lygina Dievo atpildo situacijas iš asmeninės patirties, analizuoja žmogaus gyvybės ir mirties sampratą	B2.4. Savarankiškai lygina ir analizuoja Dievo pykčio išraišką ST siužetuose, išsamiai lygina Dievo atpildo situacijas iš asmeninės patirties, analizuoja žmogaus gyvybės ir mirties sampratą cituodamas kitų religijų pavyzdžius
B3.1. Savais žodžiais apibūdina tikėjimą, pamini vieną pavyzdį iš asmeninės patirties kaip tikėjimo ženklą (potencialų)	B3.2. Paskatinus įvardina tikėjimą, kaip santykį tarp Dievo ir žmogaus, nurodo kelis tikėjimo ženklus savo gyvenime, apibūdina nuodėmės ir atgailos sąvokas	B3.3. Paaiškina tikėjimą, kaip santykį tarp Dievo ir žmogaus, nurodo tikėjimo reikšmę savo gyvenime per asmeninio ritualo sukūrimą, paaiškina nuodėmės ir atgailos sąvokas	B3.4. Išsamiai ir argumentuotai paaiškina tikėjimą, kaip santykį tarp Dievo ir žmogaus, su gausiais pavyzdžiais nurodo tikėjimo reikšmę savo gyvenime per asmeninio ritualo sukūrimą, tikslingai, su asmeniniais samprotavimais paaiškina nuodėmės ir atgailos sąvokas
(C) Bendruomenė ir liturgija			
C1.1. Pamini vieną karaimų kalendoriaus sudarymo principą, pamini grigališko kalendoriaus egzistavimą	C1.2. Paaiškina karaimų kalendoriaus sudarymo principus, pamini grigališko kalendoriaus egzistavimą, pamini vieną pasninką	C1.3. Paaiškina karaimų kalendoriaus sudarymo principus, lygina jį su grigališku kalendoriumi,	C1.4. Išsamiai paaiškina karaimų kalendoriaus sudarymo principus, argumentuotai, su asmeniniais pavyzdžiais lygina jį su grigališku kalendoriumi,

		analizuoja pasninką kaip kalendorinę progą	tikslingai analizuoja pasninką kaip kalendorinę progą, išvardina jų tipus
C2.1. Išvardina maldų dalis, pamini paraliturginės giesmės pavadinimą, pamini vieną maldaknygę	C2.2. Išvardina maldų dalis, įvardina jų ypatybes, cituoja paraliturginę giesmę, pamini kelias maldaknyges	C2.3. Lygina ir paaiškina maldų dalis, tyrinėja (ir gieda) paraliturginę giesmę, apibūdina maldaknygių istoriją	C2.4. Išsamiai lygina ir paaiškina maldų dalis, kryptingai tyrinėja (ir gieda) kelias paraliturgines giesmes, apibūdina maldaknygių istoriją su pavyzdžiais, kelia klausimus
C3.1. Įvardina kelias detales iš kenosos architektūros ir dekorų, pamini vieną Felikso Maleckio veiklos aspektą	C3.2. Išvardina detales iš kenosos architektūros ir dekorų, išvardina kelis Felikso Maleckio darbus ir nuopelnus	C3.3. Tyrinėja kenosos architektūrą ir dekorą, prisimena Felikso Maleckio darbus ir nuopelnus	C3.4. Išsamiai tyrinėja kenosos architektūrą ir dekorą, prideda savo samprotavimų apie tai, prisimena Felikso Maleckio darbus ir nuopelnus, vertina juos.
(D) Moralė/etika - žmogus ir pasaulis			
D1.1. Įvardina tradicines vyro ir moters roles šeimoje	D1.2. Paskatintas vertina tradicines vyro ir moters roles šeimoje, pateikia pavyzdžių iš savo dabarties patirties	D1.3. Vertina ir lygina tradicines vyro ir moters roles šeimoje su savo dabarties patirtimi, prisimena įdomius žmones iš savo šeimos, kuriais norėtų sekti ir kodėl	D1.4. Išsamiai, su pavyzdžiais vertina ir lygina tradicines vyro ir moters roles šeimoje su savo dabarties patirtimi, tikslingai prisimena įdomius žmones iš savo šeimos, kuriais norėtų sekti ir kodėl, savarankiškai argumentuoja
D2.1. Išvardina kelias žinomas religijas	D2.2. Išvardina kelias didžiąsias pasaulio religijas, įvardina mono- ir politeistinių religijų skirtumus	D2.3. Atpažįsta didžiąsias pasaulio religijas (mono ir politeistines) ir išvardina jų raiškos bruožus	D2.4. Tikslingai ir su pavyzdžiais atpažįsta didžiąsias pasaulio religijas (mono ir politeistines) ir išsamiai išvardina jų raiškos bruožus, išsako savo samprotavimus apie juos
D3.1. Nusako savo santykį su gamta, pamini, kaip galima prisidėti prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	D3.2. Nusako savo santykį su gamta, paskatintas prisimena, kas nusako karaimišką santykio su gamta požiūrį, pamini, kaip galima prisidėti prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	D3.3. Nusako, koks yra karaimų santykis su gamta, kokie yra to šaltiniai, savo veiksmams prisideda prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	D3.4. Iliustruodamas gausiais pavyzdžiais, nusako, koks yra karaimų santykis su gamta, kokie yra to šaltiniai, savo veiksmams prisideda prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo, noriai apie tai pasakoja ir komentuoja.

7-8 klasės

Pasiekimų lygiai			
(A) Šventojo Rašto (ST) pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1. Cituoja vieną psalmę ir Patarlių knygą	A1.2. Paskatintas lygina ST tekstus trijose dalyse, cituoja vieną psalmę ir	A1.3. Analizuoja, interpretuoja ir lygina ST tekstus trijose dalyse,	A1.4. Išsamiai, su asmeniniais komentarais analizuoja, interpretuoja ir lygina ST tekstus

	Patarlių knygą, apibūdina masoretus	cituoja kelias psalmes ir Patarlių knygą, nagrinėja ST užrašymo istoriją per masoretų darbą	trijose dalyse, cituoja kelias psalmes (gal net mintinai) ir Patarlių knygą, tikslingai nagrinėja ST užrašymo istoriją per masoretų darbą, pateikia pavydžių
A2.1. Pamini kelias pagrindines metų šventes, įvardina šeštadienį kaip šventę	A2.2. Paaiškina kelių pagrindinių metų švenčių siužetus, įvardina šeštadienį kaip religinę šventę	A2.3. Nagrinėja ir paaiškina penkių pagrindinių metų švenčių siužetus, apibūdina šeštadienį ir kasdieną per religinės šventės prizmę	A2.4. Nagrinėja ir paaiškina penkių pagrindinių metų švenčių siužetus ir kitas šventes, išsamiai apibūdina šeštadienį ir kasdieną per religinės šventės prizmę, prideda asmeninės patirties ir pavydžių
A3.1. Įvardina, kad Dekalogas yra svarbus, pamini tik vieną DDI, kurį taiko asmeninėje patirtyje	A3.2. Išskiria kelis bruožus, kurie nusako Dekalogo vietą karaimų tikėjime, pamini kelis DDI, kuriuos taiko asmeninėje patirtyje	A3.3. Išskiria bruožus, kurie nusako Dekalogo vietą karaimų tikėjime, kelia klausimus apie jų vietą asmeninėje patirtyje	A3.4. Argumentuotai ir su komentarais išskiria bruožus, kurie nusako Dekalogo vietą karaimų tikėjime, kelia klausimus apie jų vietą asmeninėje patirtyje ir įtraukia kitus į diskusiją
(B) Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Įvardina kelis etninio karaimo ir karaimo tikinčiojo bruožus, žino, kada gyveno Ananas, pamini vieną Juzefo Lobanoso veiklos barą	B1.2. Įvardina kelis etninio karaimo ir karaimo tikinčiojo bruožus, cituoja Anano dogmą, pamini kelias konservatyvumo apraiškas karaimų tikėjime, įvardina vieną Juzefo Lobanoso veiklos barą	B1.3. Lygina etninį karaimą ir karaimą tikintįjį, aptaria Anano dogmą bei konservatyvumo apraiškas karaimų tikėjime, apibūdina Juzefo Lobanoso veiklą	B1.4. Su pavyzdžiais ir analizės samprotavimais lygina etninį karaimą ir karaimą tikintįjį, išsamiai aptaria Anano dogmą bei konservatyvumo apraiškas karaimų tikėjime, apžvelgia tai istoriškai, visapusiškai apibūdina Juzefo Lobanoso veiklą
B2.1. Apibūdina vieną Dievo savybę, kurios, įvardina faktą, kad žmogus atsakingas Dievui	B2.2. Apibūdina kai kurias Dievo savybes, kurių turi siekti žmogus, pateikia vieną argumentą, kodėl žmogus atsakingas Dievui, apibūdina savo požiūrį į pomirtinį pasaulį	B2.3. Apibūdina Dievo savybes, kurių turi siekti žmogus, svarsto ir diskutuoja, kodėl žmogus atsakingas Dievui ir kaip atsiskleidžia požiūris į pomirtinį pasaulį	B2.4. Išsamiai apibūdina Dievo savybes, kurių turi siekti žmogus, svarsto, pateikia pavydžių ir diskutuoja, kodėl žmogus atsakingas Dievui ir kaip atsiskleidžia požiūris į pomirtinį pasaulį
B3.1. Įvardina vieną Dievo meilės jam ženklą	B3.2. Paskatinus prisimena Dievo meilės jam ženklus kaip atpildą, apibūdina kelis istorinius įvykius ir juose įžvelgia Dievo veikimą	B3.3. Prisimena Dievo meilės jam ženklus kaip atpildą, suvokia Dievo veikimą istoriniuose įvykiuose	B3.4. Prisimena Dievo meilės jam ženklus kaip atpildą, palygina savo dabaties ir praėjusią patirtį, suvokia Dievo veikimą istoriniuose įvykiuose, pateikia pavydžių ir palyginimų
(C) Bendruomenė ir liturgija			
C1.1. Apibūdina savaitės liturginį ciklą, išvardina svarbias savaitės dienas	C1.2. Apibūdina savaitės bei dienos liturginius ciklus, išvardina svarbias savaitės dienas	C1.3. Tyrinėja savaitės bei dienos liturginius ciklus, paaiškina šeštadienio šventę	C1.4. Savarankiškai, išsamiai ir krytingai tyrinėja savaitės bei dienos liturginius ciklus, pateikia asmeninių įžvalgų, išsamiai paaiškina šeštadienio

			šventę, palygina su kitų tikybų atitikmenimis.
C2.1. Apibūdina maldų dalis ir tekstus šeštadienio pamaldoms; pamini vieną giesmę	C2.2. Apibūdina maldų dalis ir tekstus šeštadienio bei rytinėms ir vakarinėms pamaldoms; įvardina kelias giesmes	C2.3. Tyrinėja maldų dalis ir tekstus šeštadienio bei rytinėms ir vakarinėms pamaldoms; nagrinėja giedojimą pamaldose	C2.4. Išsamiai tyrinėja maldų dalis ir tekstus šeštadienio bei rytinėms ir vakarinėms pamaldoms, pateikia asmeninių samprotavimų apie juos, nagrinėja giedojimą pamaldose, sugieda vieną ar kelias maldas
C3.1. Papasakoja, kaip kenesoje vestuvių ritualas, pamini, kad šeimos ritualams nenaudojamos maldaknygės	C3.2. Papasakoja, kas vyksta kenesoje vestuvių ir vaiko gimimo proga, paskatinus pamini, kam pamaldose reikalingos maldaknygės	C3.3. Paaiškina, kaip kenesoje vyksta šeimos ritualai, apibūdina, kaip naudotis maldaknygėmis pamaldose	C3.4. Paaiškina, kaip kenesoje vyksta šeimos ritualai, palygina su pamaldų eiga, apibūdina, kaip naudotis maldaknygėmis pamaldose, palygina su kitų tikybų pavyzdžiais
(D) Moralė/etika - žmogus ir pasaulis			
D1.1. Pamini vieną tradicinę šeimos vertybę, įvardina, ką jam asmeniškai reiškia būti karaimu	D1.2. Pamini kelias tradicinės šeimos, bendruomenės vertybes, įvardina, ką reiškia būti karaimu, pamini bendruomenės rolę	D1.3. Analizuoja tradicinės šeimos, bendruomenės vertybes, apibūdina, ką reiškia būti karaimu bei buvimo bendruomenėje svarbą	D1.4. Tiksliai ir argumentuotai analizuoja tradicinės šeimos, bendruomenės vertybes, apibūdina, ką reiškia būti karaimu bei buvimo bendruomenėje svarbą, užveda diskusiją šiomis temomis
D2.1. Pamini, kur pasaulyje gyvena karaimų bendruomenės (šiuo metu)	D2.2. Pamini, kur pasaulyje gyvena karaimų bendruomenės (šiuo metu), įvardina jų ypatybes bei kelis skirtumus	D2.3. Išvardina ir palygina karaimų bendruomenes pasaulyje įvairiais istorijos tarpsniais	D2.4. Išvardina ir keliais aspektais palygina karaimų bendruomenes pasaulyje įvairiais istorijos tarpsniais, pamini tų bendruomenių ryškių asmenybių vardus
D3.1. Pamini vieną galimą veiksmą, kuris padėtų išsaugoti karaimus kaip tautą ir kaip tikėjimą	D3.2. Pamini kelis galimus veiksmus, siekiant išsaugoti karaimus kaip tautą ir kaip tikėjimą, įvardina, kas įgyvendinama šiuo metu	D3.3. Analizuoja ir vertina, kokie yra ir kokie gali būti veiksmai, siekiant išsaugoti karaimus kaip tautą ir kaip tikėjimą ir taikant ekologijos bei darnaus vystymosi priemones	D3.4. Savarankiškai, remdamasis paties rasta pavyzdžiais analizuoja ir vertina, kokie yra ir kokie gali būti veiksmai, siekiant išsaugoti karaimus kaip tautą ir kaip tikėjimą ir taikant ekologijos bei darnaus vystymosi priemones.

9-10 klasė

Pasiekimų lygiai			
(A) Šventojo Rašto (ST) pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1. Cituoja vieną psalmę ir vieną tekstą iš Giesmių giesmės, pamini masoretus	A1.2. Pamini ST trijų dalių struktūrą ir potencialius tekstų skirtumus, cituoja vieną psalmę ir kelis tekstus iš Giesmių giesmės	A1.3. Analizuoja, interpretuoja ir lygina ST tekstus trijose dalyse, cituoja kelias psalmes, Giesmių giesmę ir	A1.4. Tiksliai analizuoja, interpretuoja ir lygina ST tekstus trijose dalyse, gausiai cituoja psalmes, Giesmių giesmę ir Ekleziastą, savarankiškai

	ir Ekleziasto, įvardina masoretų veiklą	Ekleziastą, įvertina masoretų darbą karaimų tikėjimo istorinėje perspektyvoje	komentuoja tekstus, išsamiai įvertina masoretų darbą karaimų tikėjimo istorinėje perspektyvoje
A2.1. Skaito Biblijos tekstus ir juos cituoja	A2.2. Skaito Biblijos tekstus ir pasakojimus, įvardina faktą, kad juose užfiksuotos ir netiesioginės prasmės	A2.3. Kelia klausimus siekdamas atrasti netiesiogines Biblijos tekstų ir pasakojimų prasmes	A2.4. Kelia gausius klausimus siekdamas atrasti netiesiogines Biblijos tekstų ir pasakojimų prasmes, argumentuoja savarankiškus svarstymus
A3.1. Skaito Dešimt Dievo įsakymų	A3.2. Skaito Dešimt Dievo įsakymų ir kelia klausimus apie jų komunikacines intencijas	A3.3. Analizuoja Dešimt Dievo įsakymų kaip pranešimus, atpažįsta tiesiogiai ir netiesiogiai išreikštas jų komunikacines intencijas	A3.4. Analizuoja Dešimt Dievo įsakymų kaip pranešimus, gausiai juos argumentuotai komentuoja, atpažįsta tiesiogiai ir netiesiogiai išreikštas jų komunikacines intencijas, pateikia palyginimų
(B) Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1. Pamini Lietuvos karaimų periodinės spaudos XIX-XX a. leidinius, pamini vieną iškilią karaimų kultūros asmenybę	B1.2. Pamini kelias Lietuvos karaimų periodinės spaudos XIX-XX a. ypatybes, pristato vieną iškilią karaimų kultūros asmenybę, paskatinus įvardina, koks yra karaimų bendruomenės santykis su valstybe dabar	B1.3. Aptaria Lietuvos karaimų periodinės spaudos XIX-XX a. ypatybes, pristato iškilią karaimų kultūros asmenybę, paaiškina karaimų tikėjimo santykį su judaizmu ir islamu bei bendruomenės santykį su valstybe įvairiais istorijos tarpsniais	B1.4. Aptaria Lietuvos karaimų periodinės spaudos XIX-XX a. ypatybes, išvardina periodikos pavadinimų, išsamiai pristato iškilią karaimų kultūros asmenybę, savarankiškai paaiškina karaimų tikėjimo santykį su judaizmu ir islamu bei bendruomenės santykį su valstybe įvairiais istorijos tarpsniais, pateikia asmeninę nuomonę
B2.1. Paaiškina, kas yra Mesijas	B2.2. Paaiškina, kaip suprantama Mesijo sąvoka; pamini, kad pamaldose daug giedama	B2.3. Paaiškina, kaip suprantama Mesijo sąvoka; interpretuoja garso ir muzikos vietą tikėjime	B2.4. Plačiai paaiškina, kaip suprantama Mesijo sąvoka; savarankiškai interpretuoja garso ir muzikos vietą tikėjime, pateikia pavyzdžių
B3.1. Įvardina tikėjimo vaidmenį savo/žmogaus gyvenime	B3.2. Įvardina tikėjimo vaidmenį savo/žmogaus gyvenime santykiuose su protu, pateikia vieną pavyzdį.	B3.3. Vertina ir lygina tikėjimo vaidmenį savo/žmogaus gyvenime santykiuose su protu ir randa tikėjimo pavyzdžių.	B3.4. Vertina ir lygina tikėjimo vaidmenį savo/žmogaus gyvenime santykiuose su protu ir randa tikėjimo pavyzdžių, referuoja į asmeninę patirtį, inicijuoja diskusiją.
(C) Bendruomenė ir liturgija			
C1.1. Išvardina, kad yra metų, mėnesio, savaitės ir dienos liturginiai ciklai	C1.2. Išvardina ir palygina metų, mėnesio, savaitės ir dienos liturginius ciklus	C1.3. Analizuoja ir lygina metų, mėnesio, savaitės ir dienos liturginius ciklus, paaiškina, kaip supranta cikliškumą	C1.4. Išsamiai analizuoja ir lygina metų, mėnesio, savaitės ir dienos liturginius ciklus, pateikia pavyzdžių, paaiškina, kaip supranta cikliškumą
C2.1. Pamini savo mėgiamas maldas	C2.2. Pamini savo mėgiamas maldas ir su tuo susijusias mintis, įvardina savo supratimą apie maldų tekstus iš maldaknygių	C2.3. Tyrinėja savo mintis maldoje, lygina maldų tekstus iš maldaknygių, pasidalina grupėje savo	C2.4. Kryptingai tyrinėja savo mintis maldoje, lygina maldų tekstus iš maldaknygių, prisimena jų istoriją, pasidalina grupėje savo improvizuotos

		improvizuotos maldos patirtimi	maldos patirtimi, paskatina kitus improvizuoti
C3.1. Išvardina galimus kenos ir ne religinių erdvių skirtumus sukaupimo aspektu	C3.2. Išvardina galimus kenos ir ne religinių erdvių skirtumus sukaupimo aspektu, pamini savo patirtį kenosoje	C3.3. Lygina kenos ir ne religinių erdvių skirtumus sukaupimo aspektu, pasidalina asmeninėmis refleksijomis apie dalyvavimą pamaldose	C3.4. Išsamiai ir su pavyzdžiais iš asmeninės patirties lygina kenos ir ne religinių erdvių skirtumus sukaupimo aspektu, pasidalina gausiomis asmeninėmis refleksijomis apie dalyvavimą pamaldose
(D) Moralė/etika - žmogus ir pasaulis			
D1.1. Paskatinus įvardina veiklos bendruomenės labui pavyzdžius, pamini daug tokios veiklos nuveikusį asmenį	D1.2. Paskatinus įvardina veiklos bendruomenės labui pavyzdžius, pamini, ką pats yra nuveikęs, išvardina daug bendruomenės labui nusipelnčius žmones	D1.3. Tyrinėja veiklą bendruomenės labui, savo potencialią rolę joje, interpretuoja pavienių žmonių veiklą, kuriant istoriją, modeliuoja tolesnę karimų tautos raidą Lietuvoje	D1.4. Tyrinėja veiklą bendruomenės labui, savo potencialią rolę joje, pateikia pavyzdžių, plačiai interpretuoja pavienių žmonių veiklą, kuriant istoriją, aiškiai pagrįsdamas modeliuoja tolesnę karimų tautos raidą Lietuvoje
D2.1. Įvardina, kas yra ekumenizmas	D2.2. Paskatinus diskutuoja apie (savo) santykį su tikėjimo tradicija globaliame pasaulyje, apibūdina ekumenizmą ir tarpreliginį dialogą	D2.3. Svarsto apie tikėjimą šiais laikais, diskutuoja apie (savo) santykį su tikėjimo tradicija globaliame pasaulyje, analizuoja ekumenizmą ir tarpreliginį dialogą	D2.4. Svarsto apie tikėjimą šiais laikais, pateikia pavyzdžių, diskutuoja apie (savo) santykį su tikėjimo tradicija globaliame pasaulyje, įtraukia į pokalbį kitus, analizuoja ekumenizmą ir tarpreliginį dialogą su palyginimais
D3.1. Apibūdina globalizaciją, supranta tarnavimo ir viešpatavimo požiūrių skirtumus	D3.2. Apibūdina globalizaciją, išvardina kelias jos keliamas problemas, supranta tarnavimo ir viešpatavimo požiūrių skirtumus	D3.3. Tyrinėja ir diskutuoja apie globalizacijos keliamas problemas, ieško sprendimo būdų, renkasi tarnavimo, ne viešpatavimo požiūrį	D3.4. Plačiai tyrinėja ir diskutuoja apie globalizacijos keliamas problemas, išvardina pavyzdžių, aiškiai formuluoja savo nuomonę, ieško sprendimo būdų, renkasi tarnavimo, ne viešpatavimo požiūrį ir pagrindžia pasirinkimą

JUDĖJŲ TIKYBA

1. Paskirtis

Judėjų tikybos pamokose mokiniai supažindinami su judaizmo ištakomis, šventaisiais raštais, judėjų kultūra, tradicijomis, Izraelio valstybės atsiradimu ir raida, šiuolaikinėmis judaizmo kryptimis.

Mokiniai skatinami kelti asmens tapatumo, etinius, egzistencinius, socialinius, kultūrinius klausimus ir ieškoti atsakymų tikėjimo ir mokslo dialogo perspektyvoje.

Mokiniai ugdomi būti kūrybingomis asmenybėmis, gebančiomis pažinti judaizmo prasmę ir tolerantiškai priimančiomis kito tikėjimo ir kito gyvenimo būdo bendruomenes.

2. Tikslai ir uždaviniai

2.1. Tikslas

Siekiama, kad judėjų tikybos pamokose mokiniai turėtų sąlygas:

- Susipažinti su baziniais judaizmo principais, kultūra, religinėmis, istorinėmis, kalendorinėmis šventėmis, ritualais, pagrindinėmis tikėjimo doktrinomis, žydų moralės normomis.
- Ugdyti toleranciją kitų tikėjimų žmonėms.

2.2. Uždaviniai

2.2.1 Pradinio ugdymo uždaviniai

Siekdami judėjų tikybos ugdymo tikslų, mokiniai:

- Susipažįsta su pagrindinėmis tradicinėmis žydų šventėmis, valgiais, apeigomis,
- Mokosi tradicinių žydiškų dainų hebrajų ir jidiš kalbomis.
- Susipažįsta su pagrindiniais judaizmo simboliais.
- Susipažįsta su pagrindinėmis judaizmo moralės normomis (Cdaka, dešimt Dievo įsakymų).

2.2.2. Pagrindinio ugdymo uždaviniai

Siekdami judėjų tikybos ugdymo tikslų, mokiniai:

- Susipažįsta su pagrindiniais gyvenimo ciklo ritualais, šeimos ir bendruomenės šventėmis.
- Susipažįsta su žydų maldos namais, tyrinėja skirtumus tarp sinagogos ir kitų tikėjimų maldos namų.
- Nagrinėja skirtumus tarp Tanacho, Talmudo, Biblijos, Šventojo rašto.
- Suvokia pagrindinius judaizmo etikos principus.
- Tyrinėja žydų tautos istorijos laikotarpius bei Seniausųjų laikų ir Viduramžių istoriją.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

Kompetencija	Kompetencijos raiška
4.1. Pažinimo kompetencija	Judėjų tikybos žinios grindžiamo teologine metodologine prieiga. Gamtos mokslų formuojamas pasaulėvaizdis yra papildomas filosofiniu-teologiniu pažinimu, dalykui būdingomis žiniomis ir iš to kylančiais gebėjimais, pamokose įsisavinama žmonijos kultūrinė patirtis. Mokiniai, kvestionuodami, vertindami ir pagrįsdami idėjas, mokosi kritinio mąstymo. Mokiniai skatinami reflektuoti savo mokymąsi, kelti naujus klausimus ir konstruoti filosofinį-teologinį pažinimą.
4.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	Dorinio ugdymo (judėjų tikybos) pamokose mokiniai skatinami pasitikėti savo jėgomis, prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir įsivertinti savo bei visuomenės poelgių pasekmes; ugdomas socialinis atsakingumas. Per savęs gilesnį pažinimą ugdoma savimonė, skatinama savitvarda ir

	atsakingas rūpinimasis sveikata. Dorinio ugdymo (judėjų tikybos) pamokose mokiniai ugdomi bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius.
4.3. Kūrybiškumo kompetencija	Dorinio ugdymo (judėjų tikybos) pamokose mokiniai tyrinėja judėjų kultūros paveldą, identifikuoja kūrybines galimybes. Generuoja idėjas ir problemų sprendimus etikos, moralės ir kt. pažinimo srityse. Kuria ar interpretuoja judėjų kultūrinį paveldą. Apmąsto savo ir kitų kūrybinius procesus ir rezultatus.
4.4. Pilietiškumo kompetencija	Dorinio ugdymo (judėjų tikybos) pamokose nagrinėjant bendruomenės, etikos, moralės ir kitas pažinimo sritis yra stiprinamas pilietinis tapatumas, skatinama socialinė atsakomybė ir aktyvumas. Nagrinėjamos pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms problemos ir ugdomas atsakingumas už bendruomenę, skatinamas socialinis aktyvumas ir bendruomeniškumas.
4.5. Kultūrinė kompetencija	Dorinio ugdymo (judėjų tikybos) pamokose ugdomas kultūrinis sąmoningumas, grindžiamas judėjų kultūros tradicija Lietuvoje, Europoje ir pasaulyje. Ugdomas estetiškas pažinimas ir skonis judėjų mene ir muzikoje, skatinamas aktyvumas kuriant meninę raišką. Mokiniai susipažindami su kitomis religijomis ugdomi toleranciją, tarpkultūrinį dialogą ir supratimą.
4.6. Komunikavimo kompetencija	Dorinio ugdymo (judėjų tikybos) pamokose mokinys supranta įvairiomis formomis perteikiamą religinę ir etinę (moralinę) žinią, ją kritiškai vertina, interpretuoja ir pats perduoda tinkamai argumentuodamas bei paaiškindamas. Pamokose naudojamos kalbinė ir vizualinės raiškos priemonės. Pamokose mokiniams sudaromos sąlygos kurti, interpretuoti ir perduoti teologines-filosofines žinias, rasti informaciją įvairiuose informaciniuose šaltiniuose, ją patikrinti, skirti objektyvią informaciją nuo subjektyvios.

4. Pasiekimų sritys

Pasiekimų sritis	Pasiekimai
4.1 (A) Šventojo Rašto pažinimas kaip asmeninės ūgties prielaida	– (A1.) Tanacho pažinimas – (A2.) Tanacho teksto pažinimas – (A3.) Tanacho istorijų pažinimas
4.2 (B) Tikėjimo turinio pažinimas: ryšys su Kūrėju ir santykis su kitu žmogumi	– (B1.) Dievo apasireiškimas – (B2.) Maldos reikšmė – (B3.) Didžiosios pasaulio religijos
4.3 (C) Šventės, tradicijos, ritualai, bendruomenės gyvenimas	– (C1.) Švenčių ir kalendoriaus sąsajos – (C2.) Švenčių istorinis kontekstas – (C3.) Švenčių prasmės ir istorinis kontekstas
4.4 (D) Santykis su visuomene	– (D1.) Moralė ir santykis su gyvenimo ciklu – (D2.) Maldos namai

	– (D3.) Judaizmo tradicijos šeimoje
4.5. (E) Judaizmo sąsajos su žydų tautos istorija	– (E1.) Judaizmo susiformavimo istorija – (E2.) Izraelis ir žydų tautos simboliai – (E3.) Žydų tautos istorija iki naujausių laikų

5. Pasiekimų raida

1-2 mokymosi metai	3-4 mokymosi metai	5-6 mokymosi metai	7-8 mokymosi metai	9-10 mokymosi metai
A. Šv. Rašto pažinimas kaip asmeninės ūgties prielaida				
A1 Tanacho pažinimas				
A1. Paaiškina Toros gavimo istoriją.	A1. Atpažįsta Toros šventumą, unikalumą.	A1. Susipažįsta su Toros struktūra, žanrais, skiria Toros pagrindinius pasakojimus, jų žanrus, istorinius ir neistorinius veikėjus.	A1. Įvardija ST žodinę bei dvasinę prasmes ir geba paaiškinti istorinį kontekstą. Apibūdina Toroje D-o ir žmogaus žodžio santykį.	A1. Paaiškina sąsajas bei skirtumus tarp rabinistinio judaizmo ir kitų monoteistinių religijų. Nusako rašytinės ir žodinės Toros svarbą judėjų gyvenime, apžvelgia mistines judaizmo sroves.
A2 Tanacho teksto pažinimas				
A2 Suvokia Toros teksto šventumą ir išskirtinumą.	A2 Atpažįsta Toros teksto žymėjimą ir kalendorinį skirstymą dalimis.	A2 Skaito su šventėmis susijusius tekstus iš ST, juos interpretuoja ir reflektuoja.	A2. Skaitydamas Toros tekstus juos sieja su istoriniu teksto kontekstu. Analizuoja biblinius tekstus ir atpažįsta jų aktualumą, sieja su asmenine ir šeimos, bendruomenės patirtimi.	A2. Analizuoja Toros tekstus kitų literatūros tekstų kontekste, juos interpretuoja. Literatūros tekstuose geba atpažinti biblinius motyvus. Geba susieti Toros temas ir mokymus su istorinėmis bei dabarties visuomenės, pasaulio problemomis.
A3 Tanacho istorijų pažinimas				

A3. Apmąsto, išjaučia savo asmeninį santykį su D-u, savo priklausymą Knygos tautai arba sąlyti su ja.	A3. Žino ir perpasakoja istorijas apie žydų tautos susikūrimą.	A3. Žino, pasakoja, interpretuoja ir paaiškina raktines Toros istorijas, jų prasmę. Pavaizduoja, savaip išreiškia Toros istorijų siužetus.	A3. Suvokia Toros pasakojimo visumą. Žino Toroje naudojamus simbolius, vardus, vietas, įvykius, reikšmių sluoksnius.	A3. Interpretuoja ir sieja pagrindines Toros istorijas klasikiniame bei moderniame mene ar literatūroje, teatre ar kinematografe. Atpažįsta kultūriniuose Lietuvos, Europos ir pasaulio kontekstuose Toros Simbolius, vardus, dilemas, temas.
B. Tikėjimo turinio pažinimas: ryšys su Kūrėju ir santykis su kitu žmogumi				
B1 Dievo apasireiškimas				
B1 Suvokia D-ą kaip pasaulio Kūrėją.	B1 Žino D-o vaidmenį judėjų religijoje.	B1 Pristato D-o, veikiančio Toroje, sampratą.	B1 Suvokia būdus, per kuriuos D-s veikia Toroje.	B1 Suvokia D-o vaidmenį žmogaus gyvenime, apmąsto asmeninės ir bendruomeninės maldos svarbą.
B2 Maldos reikšmė				
B2 Suvokia dialogo su Kūrėju svarbą ir prasmę judėjų tikėjime.	B2. Supranta maldos paskirtį, apibūdina maldos formas ir būdus.	B2. Aptaria maldos 2reikšmę asmens ir bendruomenės gyvenime.	B2. Geba kontekstualizuoti ir interpretuoti maldas kasdienio gyvenimo atžvilgiu.	B2 Geba paaiškinti maldos svarbą judėjų istorijoje iki, per ir po Šoa.
B3 Didžiosios pasaulio religijos				
B3. Atpažįsta žmonių, jų grupių skirtingumus ir juos priima bei gerbia.	B3. Pažįsta dešimt D-o įsakymų, žino jų vietą žydų moralės bei etikos kodekse.	B3. Žino didžiąsias pasaulio religijas, jas klasifikuoja. Atpažįsta kitų religijų pagrindinius mokymus, simbolius ir geba juos nusakyti.	B3. Lygina judėjų tikėjimo raišką su kitais tikėjimais, geba paaiškinti vertybių sistemų ir jų praktikavimo formų skirtumus bei bendrumus, suvokia ir gali praktiškai taikyti pasaulio atitaisymo (tikkun ha olam) sąvoką.	B3. Apibrėžia tarpreliginio dialogo elementus, sąvokas. Orientuojasi istorinio ir šiuolaikinio tarpreliginio dialogo raidoje, suformuoja savo asmeninę proaktyvią, konstruktyvią, empatinę poziciją šio dialogo atžvilgiu.

C. Šventės, tradicijos, ritualai, bendruomenės gyvenimas				
C1 Švenčių ir kalendoriaus sąsajos				
C1 Suvokia įvairias žydų tautos kalbas (hebrajų, aramėjų, jidiš, ladino), ir geografinę žydų bendruomenių, jų švenčių ir kulinariinių bei muzikinių tradicijų geografinę įvairovę.	C1 Geba skirti švenčių ir jų ritualų kalbą nuo kasdienės, išmano švenčių kilmę ir geografinę būdų jas švęsti, papročių įvairovę.	C1 Suvokia žydų švenčių sąsajas su žydų kalendoriumi, įvardija gamtos ciklą ir žmogaus gyvenimo tarpsnių religinį simbolizmą.	C1 Geba paaiškinti ir klasifikuoti 613 Priedermių (micvot), paaiškinti jų taikymą judėjų gyvenime, gali paaiškinti Priedermių laikymosi reikšmę ir iššūkius.	C1 Geba paaiškinti žydų kalendoriaus struktūros ir visų pagrindinių jos elementų ypatumus, tarpusavio dermę ir reikšmę kasdieniam bendruomeniniam judėjų gyvenimui, susieti tai su abipusiškumo (chevnut) ir bendradarbiavimo (kahilut) vertybėmis.
C2 Švenčių istorinis kontekstas				
C2 Žino, kas yra žydų kalendorius, įvardija tris pagrindines šventes.	C2 Žino skirtumus tarp judėjų kalendoriaus ir Grigaliaus kalendoriaus, išmano didžiųjų monoteistinių religijų švenčių tradicijų bei kalendorių skirtumus.	C2 Supranta su šventėmis susijusius istorinius ir patyriminius kontekstus.	C2 Žino ir gali paaiškinti judaizmo formų, praktikų ir jų formų įvairovę.	C2 Žino ir gali paaiškinti šiuolaikines žydų šventės ir minėjimus, modernias tradicijų interpretacijas ir netradicines žydų gyvensenai.
C3 Švenčių prasmės ir istorinis kontekstas				
C3 Įvardija pagrindines svarbiausių trijų švenčių apeigas.	C3 Žino pagrindinius halachinių metų švenčių ritualus.	C3 Suvokia šventėse vykdomų ritualų, maldų bei pasninkų prasmes.	C3 Šventės, nurodytos švęsti išminčių.	C3 Geba lyginti skirtingose šiuolaikinėse kultūrose švenčių švenčių, vykdomų ritualų skirtumus ir panašumus.
D. Santykis su visuomene				
D1 Morale ir santykis su gyvenimo ciklu				
D1 Pažįsta pagrindines judaizmo moralės normas	D1 Atpažįsta tikėjimo skirtumus ir juos gerbia.	D1 Supranta žydiškų tradicijų, susijusių su	D1 Geba įvertinti maldos svarbą judėjų tradicijoje	D1 Supranta judaizmo apraiškos kasdieniame gyvenime esmę.

	Identifikuoja savo religiją kitų religijų kontekste.	gyvenimo ratu, svarbą		
D2 Maldos namai				
D2 Susipažįsta su žydų maldos namais	D2 Žino elgesio sinagogoje taisyklės, jų paiso. Geba atskirti žydų maldos namus nuo kitų religijų maldos namų	D2 Nusako tikėjimo ir darbų vienovės svarbą.	D2 Supranta santykį su gyvenimu ir mirtimi judaizme.	D2 Žino pagrindines judaizmo kryptis ir joms būdingus ypatumus.
D3 Judaizmo tradicijos šeimoje				
D3 Suvokia šeimos narių vaidmenis, pareigas ir atsakomybes.	D3 Suvokia skirtumus tarp šeimų tipų, žino, kas sieja judėjiską šeimą	D3 Supranta šeimos kūrimo, palaikymo, konfliktų sprendimo tradicijas.	D3 Išmano, interpretuoja tikėjimo ir Tradicijos herojų pavyzdžius bei jų reikšmę istoriniam bei šiuolaikiniam šeimų gyvenimui.	D3 Gali paaiškinti ir interpretuoti bendruomenės, visuomenės ir žmonijos kaip būtinų žmogiškų ryšių bei jų etikos lygmenis, žydų ir kitų didžiųjų pasaulio religijų indėlį į bei skirtumus plėtojant, išlaikant ir keičiant žmonių ryšius tais lygmenimis, geba paaiškinti ir aktyviai priimti etiškos empatijos, pilietiško altruizmo laikyseną.
E. Judaizmo sąsajos su žydų tautos istorija				
E1 Judaizmo susiformavimo istorija				
E1 Žino pagrindinių judėjų švenčių istorinį kontekstą.	E1 Suvokia istorijos sąsajas su kitais mokslais (archeologija, paleontologija, zoologija, botanika).	E1 Žino, kaip susiformuoja religijos. Žino istorinius laikotarpius ir žydų tautos istorijos vietą pasaulio istorijos kontekste.	E1 Žino monoteistinių religijų atsiradimo istoriją ir judaizmo sąsajas su jomis.	E1 Suvokia įvairių religijų panašumus ir skirtumus, geba paaiškinti, kodėl kyla įtampų tarp skirtingų konfesijų. Antisemitizmas nuo seniausių laikų iki šių dienų.
E2 Izraelis ir žydų tautos simboliai				

E2 Susipažįsta su Izraelio Valstybe - gyventojai, gamta, gyvūnai, klimatas. Lygina su Lietuva.	E2 Pažįsta pagrindinius žydų tautos simbolius ir jų sąsajas su žydų tautos istorija.	E2 Žino Izraelio Valstybės simbolius (vėliavą, herbą, himną), geba palyginti juos su Lietuvos simboliais.	E2 Žino įkvėpiančius žydų tikėjimo ir pilietiškumo pavyzdžius Lietuvoje ir Izraelyje, juos interpretuoja.	E2 Interpretuoja simbolines judaizmo ir sekuliarios žydų istorijos temas, jų simbolines ir etines reikšmes mene, literatūroje, kinematografijoje, teatre, politikoje, moksle.
E3 Žydų tautos istorija iki naujausių laikų				
E3 Žino pasaulio sukūrimo istoriją ir jos skirtumus nuo bendros mokslo pasaulėžiūros, bendrai geba skirti religinį nuo mokslinio turinio.	E3 Susipažįsta su pagrindinėmis žydų tautos istorijos asmenybėmis ir jų veikalais.	E3 Susipažįsta su ankstyviausia žydų tautos istorija (Nojus, Abraomas, Izaokas, Jokūbas, Mozė). Išmano Toros pasakojimų skirtumus nuo istorijos mokslo ir mokslinių faktų.	E3 Žino karalius Saulių, Dovydą ir Saliamoną ir jų svarbą žydų tautos formavimuisi. Suvokia Jėzaus ir Mahometo asmenybių įtaką judaizmui, judaizmo ir kitų monoteistinių religijų išsiskyrimo priežastis, keturias tremtis ir gyvenimą diasporoje.	E3 Žino žydų istorijos raidą nuo Viduramžių iki XX amžiaus. Žydai LDK ir Rusijos imperijoje.- I ir II pasauliniai karai. Holokaustas ir jo pasekmės iki dabar.

6. Mokymosi turinys

6.1. Mokymosi turinys 1–4 klasei

6.1.1. 1 klasė

A1 Toros gavimas

1. Kaip ir dėl ko žydai gavo Torą?
2. Kur Tora buvo gauta?
3. Kuo Sinajaus kalnas skiriasi nuo kitų kalnų?

A2 Kaip skaitomi šventi tekstai

1. Kuo malda skiriasi nuo įprasto pasakojimo?
2. Ar galima Torą dainuoti?

A3 Visi žmonės – D-o vaikai

1. Kas yra Nojaus priesakai?
2. Kuo įpareigoja ir kaip praktikuojami 10 Įsakymų?
Kaip žmonės parodo, kad jie yra žydai? (dėvima atributika)
Kuo skiriasi įvairių tikėjimų žmonės vieni nuo kitų?

B1 Pasaulio sukūrimas

1. Kaip D-as sukūrė pasaulį?
2. Kas buvo pirmieji žmonės?

3. Kas nutiko pirmiesiems žmonėms rojuje?

B2 D-as kalba su žmonėmis

1. Kas padeda Mozei išvaduoti žydus iš Egipto?
2. Kas yra pranašai (neviim) ir jų pranašystės?
3. Kas padeda makabėjams laimėti prieš graikus?

B3 Esame skirtingi

1. Kas atsitiktų, jeigu visi būtume vienodi? (Išoriniai ir vidiniai skirtumai)
2. Kaip susidraugaučiau su kitokiu? (Tolerancija ir kitokio asmens priėmimas)
3. Ar yra kitas toks pat kaip aš? (Kiekvieno asmens unikalumas)

C1 Žydų tautos kalbos

1. Kokiomis kalbomis kalba žydai pasaulyje? (hebrajų, jidiš, ladino)
2. Kokiomis kalbomis kalba žydai Lietuvoje? (hebrajų k., jidiš k.)

C2 Žydų kalendoriaus sandara

1. Kada žydų kalendorinių metų pradžia?
2. Kaip žydai ruošiasi Naujiems metams?

C3 Žydų šventės

1. Kokios apeigos yra vykdomos per Roš Hašana, Chanuka, Pesach šventes?
2. Kokias maldas sako per pagrindines šventes?

D1 Moralės normos

1. Kas yra geri ir blogi darbai? (Jom Kipur šventė)
2. Kaip galiu padėti kitiems? (cdaka, saldžios dovanos)

D2 Buvimas sinagogoje

1. Kaip turiu elgtis sinagogoje?
2. Kas yra Rabinas, kokius drabužius jis dėvi, kokios jo pareigos sinagogoje?
3. Ką dėvi sinagogos lankytojai – ką reiškia kipos, tsitsit, talit?

D3 Santykiai šeimoje

1. Kokios mano ir kitų šeimos narių pareigos?
2. Kaip suprantu šeimą? Kas man joje svarbu?

E1 Istorinis švenčių kontekstas

1. Kas pagrindiniai švenčių istorijų veikėjai?
2. Kur vyksta šventės istorija?

E2 Izraelio valstybė

1. Kas gyvena Izraelyje? (skirtingos tautos)
2. Koks Izraelyje klimatas, flora, fauna?

E3 Pasaulio sukūrimas

1. Ką D-as sukūrė per 6 dienas?
2. Ką veikė 7 dieną?

6.1.2. 2 klasė

A1 Toros gavimas

1. Kaip judėjai ruošėsi gauti Torą
2. Kaip jie priėmė Torą ir ko prirėikė Torai tapti judėjų gyvenimo pagrindu?
3. Kaip šiais laikais švenčiamas Toros gavimas?

A2 Kaip skaitomi šventi tekstai

1. Kaip elgiamės skaitydami šventą tekstą?
2. Kaip reikia nusiteikti?
3. Kokie D-o vardai Toroje?

A3 Visi žmonės - D-o vaikai

1. Kaip parodyti, kad tu tiki D-u?
2. Kur meldžiasi žydai?
3. Kas yra 613 priesakų (mitzvot) ir kaip jų laikomasi kasdienybėje?

B1 Pasaulio sukūrimas

1. Kas yra kūrėjas ir kas yra kūrinys? (D-o kūryba ir žmogaus kūryba)
2. Viskas aplink mane (daiktai, reiškiniai, kūriniai) yra D-o apraiškos formos; kaip aš tai suvokiu? D-o pažinimo būdai
3. Ką reiškia pasaulio pataisymo – tikkun ha olam – sąvoka.

B2 D-as kalba su žmonėmis

1. Kodėl turiu atsiprašyti D-o ir žmonių per Jom Kipur šventę?
2. Ką D-as kalbėjo žydams per Šavuot šventę?

Kokios svarbiausios pranašystės ir kodėl pranašų laikai baigėsi?

B3 Esame skirtingi

1. Kuo aš ypatingas? (Nors skirtingi, bet vieni kitiems reikalingi)
2. Ar įmanoma nusipirkti talentą? (Talentai, gabumai)
3. Kodėl ir kaip asmens gyvenimas yra asmeninis takas (derech) ir darbas (avoda)?

C1 Žydų tautos kalbos

1. Kokia kalba žydai meldžiasi?
2. Iš kur kilo hebrajų kalba?
3. Kuo svarbi aramėjų kalba?

C2 Žydų kalendoriaus sandara

1. Kuo žydų kalendorius skiriasi nuo Grigaliaus?
2. Kokie žydų kalendoriaus mėnesiai?

C3 Žydų šventės

1. Kokia apeigų, vykdomų per Roš Hašana, Chanuką, Pesach prasmė?
2. Kuo Šabatas skiriasi nuo kitų švenčių (yomim tovim)?
3. Kaip aš namie švenčiu šventes?

D1 Moralės normos

1. Kaip galiu atsiprašyti už blogus darbus? (Jom Kipur šventė)
2. Kuo galiu padėti žmonėms, kuriuos nuskriaudžiau? Ką reiškia maloningumas (chesed)?
3. Kas žydo gyvenime yra atsakomybė Kūrėjui ir kitiems žmonėms (tešuva)?

D2 Buvimas Sinagogoje

1. Kur sinagogoje meldžiasi vyrai ir moterys?
2. Kur saugoma Tora?
3. Kur Tora skaitoma?
4. Kaip Tora pagerbiama pamaldų metu?

D3 Santykiai šeimoje

1. Kaip suprantu bendruomenę? Kas man tame svarbu?
2. Koks skirtumas tarp santykių šeimoje ir visoje visuomenėje, žydų tautoje, tarp visų pasaulio žmonių?

E1 Istorinis švenčių kontekstas

1. Koks istorinis šventės pagrindas?
2. Kada vyksta šventės istorinis įvykis?

E2 Izraelio valstybė

1. Kokie didžiausi Izraelio miestai?

2. Kuo Izraelio flora, fauna, geografija skiriasi nuo Lietuvos.?

E3 Pasaulio sukūrimas

1. Kokia Adomo ir Chavos istorija?
2. Kas yra Rojus?

6.1.3. 3 klasė

A1 Tora — ypatinga knyga

1. Kuo skiriasi Tora nuo kitų senųjų ir šiuolaikinių knygų, tekstų (išoriniai požymiai, turinio ypatybės ir svarba, pagarbos santykis)?

A2 Toros teksto grafiniai ypatumai

1. Kaip suskirstytas Toros tekstas (paragrafai, eilutės)
2. Ką reiškia skaičiai Toros teste?

A3 Raktinės Toros istorijos

1. Kaip buvo sukurtas pasaulis?
2. Kas buvo žydų protėviai ir ji svarbūs?

B1 D-o vaidmuo

1. Pasaulio sukūrimas — kaip ir kokios gyvos būtybės buvo sukurtos?
2. Ką aš norėčiau sukurti ir ką kurčiau kitaip D-vo vietoje? Koks aš būčiau D-vas?

B2 Maldos paskirtis

1. Kokių būna maldų? (asmeninė malda (vienumoje) ir bendruomeninė malda (minjansas 10 žmonių))
2. Kuo ypatingos Šabato maldos?

B3 Dešimt DĮ

1. Pagrindinės Dekalogo tiesos, paliepimai su pavaizdavimu, kas gerai ir kas blogai
2. Kaip paprasčiausiai galima taikyti Dekalogą kasdienybėje?

C1 Rašmenys

1. Kas yra gematrija?
2. Kokią prasmę turi šventėse naudojami terminai? (roš, amen, baruch, šalom, sela)

C2 Judėjų kalendorius

1. Koku metų laiku švenčiama Roš Hašana, Chanuka, Pesach?
2. Kaip rašoma data pagal judėjų kalendorių?

C3 Šventės ir jų tradicijos

1. Kokius patiekalus valgome per pagrindines žydų šventes?
2. Kas turi būti padengta ant stalo per pagrindines žydų šventes?

D1 Pažintis su kitomis religijomis

1. Kodėl visų religijų maldos namai skiriasi (Religijų įvairovė, skirtumai, maldos namai, simboliai, pagarba)?
2. Kokie yra skirtingų religijų šventikai?

D2 Žydų ir kitų tautų maldos namai

1. Kas buvo ir gali būti žydų Šventykla?
2. Kuo sinagoga skiriasi nuo Šventyklos, bažnyčios, cerkvės, ir mečetės ar budistų šventyklos?
3. Kaip reikia elgtis sinagogoje?

D3 Kokios būna šeimos

1. Kuo skiriasi judėjų šeimos nuo kitų religijų ir kultūrinių tradicijų šeimų?
2. Kokie santykiai tarp kartų būna ir turėtų būti šeimose?

E1 Ką judaizmas moko apie pasaulį ir žmoniją?

1. Į kokius žydų ir žmonijos gyvenimo klausimus atsako Tora?
2. Kuo Toros istorijos skiriasi nuo mokslo ir istorijos?

E2 Žydų tautos simboliai

1. Dovydo žvaigždė
2. Tora ir Šventykla
3. Menoros simbolis
4. Vėliava
5. Himnas
6. Herbas

E3 Žydų tautos istorija senosios istorinės asmenybės I

1. Patriarchai ir pranašai
2. Karaliai ir reformatoriai
3. Garsiausi rabinai ir išminčiai (iki Haskalos)

6.1.4. 4 klasė

A1 Tora — ypatinga knyga

1. Kokia kalba parašyta Tora (kalbų skirtumai, senoji hebrajų kalba)?
2. Kuo skiriasi Toros knyga nuo Toros ritinio?

A2 Toros teksto grafiniai ypatumai

1. Kuo skiriasi Toros rašmenys nuo modernios hebrajų kalbos, kaip ir kiek jie keitėsi?
2. Koks Toros teksto dalių skirstymas žydų metuose?

A3 Raktinės Toros istorijos

1. Kaip žydai tapo tauta?
2. Kokia Abraomo ir Mozės reikšmė žydų tautai?

B1 D-o vaidmuo

1. Kodėl judaizme negalima D-o vaizduoti ir tarti jo vardo?
2. Kas man yra D-as, ar ir kaip aš jį patiriu?

B2 Maldos paskirtis

1. Kokios būna asmeninės maldos?
2. Kodėl žmonės meldžiasi ir ko jie gali prašyti D-o?
3. Kas yra nusiteikimas melstis (kavana)?

B3 Dešimt DĮ

1. Kokie yra pilni Dešimt DĮ tekstai, jų suskirstymas į dvi dalis – santykis su D-u ir santykis su kitais bei savimi?
2. Kodėl sunku laikytis DĮ, kokie pagrindiniai sunkumai?

C1 D-o priesakai

1. Kodėl D-as liepė švęsti Šabatą?
2. Kas yra “micva” ir kiek jų yra?
3. Kodėl ir kaip reikia vykdyti “micvot” (priesakus)?

C2 Judėjų kalendorius

1. Kodėl žydai švenčia šventes būtent tam tikru metų laiku?
2. Kodėl Yom Kipur laikoma svarbiausia metų švente?
3. Nuo kokių įvykių skaičiuojami metai pagal judėjų, ir Grigaliaus ir musulmonų kalendorius?

C3 Šventės ir jų tradicijos

1. Kokie žaidimai žaidžiami per žydų šventes ir kokia jų istorinė kilmė?

2. Kuo panašios ir kuo skiriasi Pesach ir Velykos?
3. Kuo panašūs ir kuo skiriasi Yom Kipur ir kriščioniškos atlydų šventės?

D1 Pažintis su kitomis religijomis

1. Kas vienija visus žydus?
2. Kuo skiriasi monoteistinės ir politeistinės religijos?

D2 Žydų maldos namai

1. Kokia sinagogos, bažnyčios, cerkvės, mečetės, budistų šventyklos simbolika?
2. Kuo skiriasi rabinas kuo kitų religijų tikėjimų vadovų ir patarnautojų?

D3 Kokios būna šeimos

1. Kokius vaidmenis užima nariai? (patriarchatas, matriarchatas)
2. Kaip išreiškiama pagarba kitiems šeimos nariams?
3. Kokie būna ir kaip geriausiai sprendžiami nesutarimai, konfliktai šeimose?

E1 Kuo judaizmo mokymas skiriasi nuo modernaus mokslo, ir kuo papildo jį?

1. Dėl ko ir kaip radosi modernus mokslas ir Apšvieta?
2. Kokia buvo žydų Apšvieta (Haskala) ir ko mokė Vilniaus Gaonas?
3. Dėl ko buvo išmestas iš savo bendruomenės Baruchas Spinoza ir ką tai reiškia dabar?

E2 Žydų valstybės tautos simboliai

1. Vėliava
2. Himnas
3. Herbas
4. Dovydo žvaigždė
5. Vėliavos fonas
6. Menoros simbolis

E3 Žydų tautos istorinės asmenybės II

1. Vilniaus Gaonas
2. Baruchas Spinoza
3. Rabinas Salanteris
4. Mozė Hesas ir Teodoras Herclis
5. Zygmundas Froidas ir Liudvikas Zamenhofas

6.2. Mokymosi turinys 5–8 klasės

6.2.1. 5 klasė

A1 ST struktūra

1. Kaip atrodė Tora anksčiau ir dabar? (Pergamentas, papirusas, Toras vaizduojamajame mene, spausdinta knyga, suskaitmeninta Tora)
2. Kodėl Tora skaitoma kasmet iš naujo?

A2 ST teksto pažinimas

1. Kaip aš jaučiuosi skaitydamas Torą?
2. Ką man asmeniškai kalba Toros tekstas?

A3 Judaizmas iki Toros

1. Koks būtų Abraomo ir Mozės pokalbis?
2. Kokia buvo Mozės misija?

B1 D-as pristato save

3. Koks yra judaizmo D-as?

1. Kaip D-as save pristato?
2. Koku D-u niekada netikėčiau?

B2 Kodėl žmonės meldžiasi

1. Ar pasimeldus kas nors pasikeičia?
2. Kodėl vyrai meldžiasi pirmame sinagogos aukšte, o moterys – antrame?

B1 Didžiosios pasaulio religijos.

1. Kokios yra didžiosios pasaulio religijos? (Judaizmas, krikščionybė, islamas, budizmas, hinduizmas)
2. Kokia pagrindinė didžiųjų pasaulio religijų simbolika?

C1 Metų ciklas

1. Kokie judėjų kalendoriaus ypatumai ir struktūra?
2. Kokios yra rudens šventės ir jų sąsajos su kalendoriumi? (Roš Hašana, Jom Kipur, Sukot, Simchat Tora)

C2 Švenčių istorinis kontekstas

1. Koks Rudens švenčių kontekstas?
2. (Kainas ir Abelis, Pasaulinis Tvanas, Babelio bokštas, Abraomas, Izaokas, Jokūbas, 12 Jokūbo sūnų, Juozapas ir Jokūbo namai).

C3 Švenčių prasmės ir šventimas

1. Kokios rudens švenčių prasmės?
2. Kokios sąsajos su Pasaulio sukūrimu? (Adomas ir Ieva)

D1 Gimimas

1. Ką reiškia apipjaustymo, pirmagimio išpirkos, vardo suteikimo tradicijos?
2. Kokia apipjaustymo tradicijos atsiradimo istorija?

D2 Dekalogas, kaip gyvenimo gairės

1. Kodėl D-ui svarbu, kaip aš gyvenu?
2. Kokius įsakymus mums davė D-as? (Dešimt D-o įsakymų, kaip kelrodis dvasiniame gyvenime ir asmeniniame augime)

D3 Šeimos sukūrimas

1. Kokia tradicinė žydų šeima?
2. Kokie šeimos sukūrimo įstatymai?(leidžiamos ir draudžiamos santuokos, amžius, kada galima tuoktis)

E1

E2

E3

6.2.1. 6 klasė

A1 ST struktūra

1. Iš kokių dalių susideda ST? (kuo jos skiriasi)
2. Kuo struktūriškai skiriasi ST nuo NT?

A2 ST teksto pažinimas

1. Kokiais būdais interpretuojame Toros tekstus?
2. Kuo skiriasi Toroje aprašyti įvykiai nuo kituose literatūriniuose tekstuose aprašytų įvykių?

A3 Judaizmas iki Toros

1. Kuo svarbūs Abraomas ir Mozė?
2. Kodėl pasirinktas būtent Mozė?

B1 D-as pristato save

1. Ar Dievas prisiima atsakomybę už savo tautą?
2. Kokia yra Dievo misija?

B2 Kodėl žmonės meldžiasi

1. Kada žmonės kreipiasi į Dievą?
2. Kam reikalinga kolektyvinė malda?

B1 Didžiosios pasaulio religijos.

1. Kodėl yra tiek daug religijų? (Ilgimas Dievo troškimas)
2. Kuo tiki kitų religijų atstovai? (Pagrindiniai didžiųjų pasaulio religijų principai)

C1 Metų ciklas

1. Kokie judėjų kalendoriaus ypatumai ir struktūra?
2. Kokios yra pavasario šventės ir jų sąsajos su kalendoriumi? (Purim, Pesach, Šavuot).

C2 Švenčių istorinis kontekstas

1. Koks Pavasario švenčių istorinis kontekstas?(Žydai Egipte - nuo laisvės prie vergovės, išėjimas iš Egipto (Pesach šventės tradicijos, Omerio skaičiavimas, Toros dovanojimas, Šavuot, pagonybė ir monoteizmas)

C3 Švenčių prasmės ir šventimas

1. Kokios pavasario švenčių prasmės?
2. Kokios sąsajos su laisvės tema? (nuo vergovės prie laisvės)

D1 Gimimas

1. Kuo ypatingas pirmagimio statusas?
2. Kokia vardo suteikimo tradicija berniukui ir mergaitei?
3. Kodėl egzistuoja dviejų vardų suteikimo tradicija?

D2 Dekalogas, kaip gyvenimo gairės

1. Kaip žinoti, ar elgiusi gerai, ar blogai? (Sąžinė, vidinis balsas)
2. Nuo ko mus saugo Dievo įsakymai? (Įsakymai, kaip gyvenimo taisyklės, kokie yra dvasiniai pavojai, pagundos)

D3 Šeimos sukūrimas

1. Kas yra Ktuba?
2. Kaip išrenkama vestuvių data?
3. Kokia šventės tvarka? (7 palaiminimai)

E1 Dešimt D–vo įsakymų, Dekalogas

1. Kokius žmonių poreikius religijos tenkina?
2. Kokia buvo bendra judaizmo raida Artimųjų Rytų regiono kontekste?

E2 Izraelio Valstybės simboliai

1. Kaip atsirado tautas ir valstybes, religijas nusakantys simboliai?
2. Kuo skiriasi modernių tautų simbolika nuo tradicinių, senesnių kultūrų?

E3 Ankstyviausia žydų tautos istorija

1. Kas yra Bronzos Amžiaus kolapsas ir kas pasikeitė regiono religinėse tradicijose Geležies amžiuje?
2. Kuriuose siužetus ir asmenis Toros istorijose archeologai gali patvirtinti?

6.2.3. 7 klasė

A1 Toros pažinimo pradmenys

1. Tora kaip palikimas ne vien žydams
2. Pagrindiniai Toros, Talmudo ir krikščionių literatūros skirtumai.

A2 Tora ir istorija

1. Kokios sąsajos tarp Toros ir pasaulio istorijos? (Hetitai, Egiptas, Babilonas, Asirija, Persija, Romos imperija ir t.t.)
2. Kuo skiriasi Toros pranašas nuo rabino, nuo šiuolaikinių dvasininkų ar religinių mokytojų? Ar pranašai dabar būtų laikomi psichikos ligoniais?

A3 Sendoros istorija Toros panoramoje

1. Kaip Išėjimo iš Egipto istoriją papasakotų Nacionalinė geografija? (chronologinė seka: protėviai, išėjimas, teisėjai, karaliai, pranašai, tremtis)

B1 D-o apsireiškimas

1. Kaip Toros istorijose pasireiškia D-vas?
2. Ar lengva tikėti D-vo apsireiškimu šiuolaikiniam žmogui?

B2 D-o ir žmogaus dialogas ST

1. Kokie yra maldos pavyzdžiai ST?
2. Kokiom aplinkybėm istorijų veikėjai meldėsi D-ui?

B3 Judaizmo religijos istorinis kontekstas

1. Kodėl judaizmas tapo "rabinistinis" ir ką tai reiškia?
2. Kuo skiriasi Hilelio ir Šamajaus požiūris į tapimą/buvimą žydu?

C1 Priedermių vaidmuo

1. Kokia yra priedermių (micvot) klasifikacija?
2. Kaip priedermės lemia žmonių santykius?
3. Ar Toros mokymasis yra didžiausia žydų tautos vertybė?

C2 Judaizmas ir kasdienybė

1. Kokia yra kasdienė religinė praktika? (košerinis maistas, rankų plovimas, mezuzas, šabato ir švenčių žvakių degimas, drabužiai)

C3 Šventės pagal Torą

1. Kokia Jeruzalės šventyklos istorija? (šventykla - žydų dvasinis centras, šventykla ir žydų metų gyvenimo ciklas, pirmojo ir antroji šventykla, šventyklos sugriovimas ir atstatymas, prisiminimas apie sugriautą šventyklą (9 Avo))
2. Kokia Chanukos istorija? (šventės istorija, helenizavimas, Chanukos tradicijos, tradicinė chanukos virtuvė, moters vaidmuo žydų tradicijoje (Chana ir jos sūnūs))

D1 Bendra maldos samprata

1. Kaip pasiekama ir kas yra kavana?
2. Kokios būna kasdienės ir švenčių maldos, kaip sudarytas sidūras (maldynas)?

D2 Gyvųjų išipareigojimas

1. Koks požiūris į gyvenimą ir mirtį judaizme?
2. Kokios pagrindinės laidotuvių tradicijos?
3. Kuo jos skiriasi nuo krikščioniškų ir kitų neżydiškų, dabar praktikuojamų Lietuvoje?

D3 Herojiški tikėjimo pavyzdžiai

1. Ar lengva išlikti ištikimam D-vui ribinėse situacijose?
2. Icchako, Jobo, Danieliaus, Jehudos Makabi atvejai.

E1 Monoteizmo atsiradimas

1. Kuo skiriasi monoteizmas nuo politeizmo?
2. Kokios buvo Egipto, Hetitų ir Kanaano politeistinės religijos iki judėjų monoteizmo atsiradimo?
3. Mošė Rabeinu, išėjimas iš Egipto ir Toros gavimas – ką sako Tora ir ką sako archeologai?

E2 Monoteistinių religijų skirtumai

1. Vienas ar skirtingi apreiškimai?
2. Kuo skiriasi judaizmas nuo krikščionybės ir islamo požiūriu į pranašystes, mesijškumą bei istorijos pabaigą?

E3 Galuto pradžia

1. Galutas iki 2-os Šventyklos sugriovimo.
2. Aleksandrijos bendruomenė

6.2.4. 8 klasė

A1 Toros pažinimo pradmenys

1. Koks istorikų ir archeologų požiūris į Toros istorijas?
2. Koks žmogaus santykis su D-vu Toroje? (Tora kaip apreiškimo tekstas, gematrija, D-vo ir žmogaus dialogas)

A2 Tora ir istorija

1. Kuo istorijos vadovėlis skiriasi nuo Pranašų literatūros? (Pranašų knygos: Ozėjas, Jirmijahū, Amosas, Ješajahū - istorinių situacijų aiškinimas ir raginimas atsiliepti į D-vo kvietimą).
2. Ką reikėtų klausytis ir išgirsti D-vo šiandien? Ar tai įmanoma? Ar mes galime klausytis vienas kito?

A3 Sandoros istorija Toros panoramoje

1. Ką Toroje suprasti pažodžiui, o ką ne? (simboliai ir perkeltinė reikšmės, pvz. atpirkimo ožys, Babelio bokštas, Noacho laivas, Sodoma ir Gomora, išmintingas kaip Šlomo, Icchako auka ir avinas)

B1 D-o apsireiškimas

1. Kas atsitinka, kai mirštame?
2. Ar ir mūsų laukia gyvenimas po mirties?

B2 D-o ir žmogaus dialogas ST

1. Kuo skiriasi pokalbis su žmogumi ir malda D-ui?
2. Kuo skiriasi judaizmo ir kitų religijų maldos?

B3 Monoteizmo religijų santykis

1. Kuo skiriasi judėjų, krikščionių ir musulmonų tikėjimai? (Istorinės aplinkybės, chronologija, asmenybės, tikėjimo turinys ir praktika)
2. Dėl ko kyla religiniai nesutarimai ir kas yra tarp-religinis dialogas?

C1 Priedermių vaidmuo

1. Kas yra Bar ir bat micva (amžius, reikšmė, ceremonija)?
2. Kas yra talit, tfilin? (jų reikšmės, atsiradimo istorijos)
3. Kokie yra žydiški vardai? (vardo jėga, jo įtaka žmogaus gyvenimui, vardo sąsajos su žydų tautos istorija)

C2 Judaizmas ir kasdienybė

1. Kokia sinagogos atsiradimo istorija? (sinagogos sandara, žmonės, dirbantys sinagogoje, sinagoga - žydų bendruomenės centras, sinagogos šventumas)

C3 Šventės pagal Torą

1. Kokia Tu bi Švat istorija? (žydų tauta ir Erec Israel, septynios augalų rūšys, medžių naujieji metai, šventės tradicijos, Tu bi švat šventė šiuolaikiniame Izraelyje)
2. Kokia Purim istorija? (žydų bendruomenė Persijoje, žydų tautos gyvenimas diasporoje, stebuklai žydų tautos istorijoje, Purim vakar ir šiandien)

D1 Malda ir meditacija

1. Kaip meldėsi Toros patriarchai? (Icchakas, Mozė, Šmuelis, Dovydas, Šlomo)?
2. Malda kaip poezija? (psalmės kaip jausmų ir patirčių išraiška?)

D2 Gyvuju išipareigojimas

1. Kaip giminės privalo elgtis per laidotuves ir po jų?
2. Kas yra šiva? (7 dienos po laidotuvių)
3. Kas yra Šlomit? (30 gedulo dienų)
4. Kas yra Kadiš, Jorcrait, Jizkor?

D3 Herojiški tikėjimo pavyzdžiai

1. Ar lengva išlikti ištikimam D-vui ribinėse situacijose? Rabinas Elchanan Wasserman.
2. Lietuvos Ger Tsedeko legenda ir realios istorijos.

E1 Judaizmo unikalumas

1. Lo Tisa Įsakymo prasmė.
2. Kodėl stabmeldystės draudimas toks svarbus ir ypatingas regiono istorijos kontekste?

E1 Judaizmo santykis su kitomis monoteizmo religijomis

1. Judaizmo išlikimo strategijos ne-judaistinėse aplinkose.
2. Ar galima tapti žydu? Kas yra prozelitai?

E3 Galutas dabar

1. Izraelio valstybė ir Alija.
2. Amerikų, Europos, Azijos, Afrikos bendruomenės.

6.3. Mokymosi turinys. 9–10 klasės

6.3.1. 9 klasė

A1 Toros aktualumas

1. Kokie yra esminiai skirtumai ir panašumai tarp Toros ir krikščionių kanono?
2. Ar verta skaityti ST šiandien? (Kultūrinis paveldas, įtraukianti knyga, tikėjimo šaltinis, maldos būdas)

A2 Apreiškimo paveldėtojai

1. Kuo skiriasi Toros užrašytojų ir šiuolaikinė kultūros?
2. Kaip atpažįstami Toros motyvai literatūros ir kitų menų tekstuose?

A3 Pakrikęs žmogus

1. Kodėl kenčia nekaltas? (Kančios problema: Jobo knyga)
2. Kur D-as, kai skauda? (Jobo knyga, Holokaustas ir t.t.).

B1 D-s ir žmogus

1. Ką reiškia Izraelio išrinktumas?
2. Ar ir kaip D-s kalba su mumis? Pranašo Jonos istorija.
3. Ar mums reikalingi šventumo potyriai ir ar jie įmanomi be santykio su D-vu?

B2 Žmogaus pokalbis su Kūrėju

1. Ką reiškia ir ko nereiškia maldos veiksmas?
2. Kuo skiriasi asmeninės ir bendruomeninės maldos?
3. Kaip gyventi be maldų?

B3 Pasaulio taisymas: tarpreliginis dialogas

1. Kada ir kodėl kilo pirmieji nesutarimai dėl religijų?
2. Kodėl šiais laikais žmonės priima, keičia arba atsisako savo religijos?
3. Kaip kalbėtis ir bendrauti su skirtingų įsitikinimų, tikėjimo, nuostatų žmonėmis?

C1 Žydų kalendoriaus išmanymas

1. Kokia žydų kalendoriaus struktūra, priesakas pašventinti mėnesį, pranešimas apie mėnesio pradžią, kas gali apie ją pranešti?
2. Kokios simbolinės mėnesių reikšmės?

C2 Minėjimai šiandieną

1. Ką reiškia Jeruzalės diena? (Jeruzalės reikšmė žydų gyvenime, Kaip Dovydas užkariavo Jeruzalę, Jeruzalės paminėjimas Toroje)
2. Koks žydų tautos ryšys su savo šalimi? (ryšys tarp priedermių vykdymo ir gyvenimu Izraelyje, žydų tautos grįžimas į Izraelį, Izraelio valstybė šiuolaikiniame pasaulyje)

C3 Įvairių kultūrų švenčių tradicijos

1. Kokios aškenazių švenčių tradicijos? (Lietuva, Lenkija, Rusija, Baltarusija, Ukraina, Vokietija)
2. Kokios sefardų švenčių tradicijos? (Ispanija, Prancūzija, Šiaurės Afrika)
3. Kokie skirtumai tarp tradicinių žydų ir karaimų švenčių, ką Lietuvos karaimų bendruomenė švenčia šiais laikais?

D1 Judaizmas kasdieną

1. Kokia priedermės švęsti Šabatą atsiradimo istorija? (šabato reikšmė, šabato ryšys su D-u, šabato šventimo įstatymas, Šabato maldos sinagogoje, Avdala - šabato baigimo ceremonija)
2. Ką reiškia "saugoti Šabatą", ką dera daryti per savaitę?
3. Kuo skiriasi draudžiami darbai (melachot) nuo Šabato poilsio?

D2 Nuo ortodoksų iki šiuolaikinio judaizmo

1. Kas yra Ortodoksinis judaizmas? (Gaonų laikmetis, Komentariai Tanachui ir Talmudui, Vilniaus Gaonas, Chasidizmas, Chabad judėjimas, Mitnagdim judėjimas)
2. Kas yra chasidizmas, kaip jis atsirado ir koks Vilniaus Gaono požiūris į jį, kaip chasidai gyvena dabar?

D3 Raštai.

Steigties istorijos

1. Pirmieji žmonės, Kaino ir Abelio istorija, Babelis, Nojus ir tvanas
2. Juozapas ir broliai
3. Jona ir banginis,
4. Izaoko ir kitų aukos, aukojimo ir pasiaukojimo simbolizmas Toroje
5. Jokūbas ir dvasinis paveldas

E1 Religinių patirčių ir praktikų įvairovė

1. Kuo esminiai senųjų Artimųjų Rytų civilizacijų religinių sistemų raidos bruožai – nuo Gobekli Tepe iki Antrosios Šventyklos?
2. Kokie monoteizmo, politeizmo, katenoteizmo ir autosoteriologinių religijų pasaulio istorijoje esminiai skirtumai?

E2 Judaizmas ir menas

1. Judaizmo temos Vilniaus ir krašto menininkų, literatų kūryboje iki Šoa – Mošė Kulbakas, Markas Šagalas, Avromas Suckeveris, Avromas Reizenas
2. Šoa ir menas (Yad Va Shem medžiaga)

E3 Žydai Europoje ir LDK

1. Aškenazių ir sefardų galuto istorijos panašumai ir skirtumai
2. Kodėl LDK buvo vadinama *paradisus iudaeiorum*?
3. Ką reiškė įstatymai *de non tolerantibus iudaeis*?
4. Kaip pakeitė žydų gyvenimą LDK padalijimai?

6.3.2 10 klasė

A1 Toros aktualumas

1. Kokį vaidmenį ST vaidina sinagogoje? (bendruomeninio ir asmeninio dvasingumo šaltinis)
2. Kodėl mokslininkai domisi ST? (ST tyrinėtojų, istorikų, archeologų, kriptozoologų tyrimai)

A2 Apreiškimo paveldėtojai

1. Kaip pritaikyti Toros tekstus savo gyvenime?
2. Kaip suprasti ir kaip naudotis Toros intertekstualumu?

A3 Pakrikęs žmogus

1. Ar aš esu savo brolio sargas? (Pavydas, pyktis, kaltė, sąžinė, Kainas ir Abelis)
2. Ar žmonės kada nors pastatys Babelio bokštą? (Puikybės pasekmė, Babelio bokštas)

B1 D-vas ir žmogus

1. Jeigu D-s ateitų į tavo namus? (Abraomo svečiai)
2. Ar visi žmonės jaučia D-o artumą (Šechiną)?
3. Agnostinio gyvenimo orientyrai

B2 Žmogaus pokalbis su Kūrėju

1. Ar ir kokius mūsų poreikius išreiškia maldos?
2. Ar turi prasmės maldos ir be chevrot ir kahilut?
3. Kaip skiriasi kavanah ir šiuolaikinės meditacinės praktikos?

B3 Pasaulio taisyimas: tarpreliginis dialogas

1. Kur gali susitikti skirtingų tikėjimų žmonės? (taikus sugyvenimas, geri darbai, tarnavimas visuomenei ir žmonijos interesams).
2. Kodėl ir kaip rabinai bendrauja su kitų religijų atstovais?
3. Kaip įmanoma nuo priešpriešos, kovos, persekiojimo ateiti iki bendros maldos?

C1 Žydų kalendoriaus išmanymas

1. Koks Saulės ir mėnulio kalendorių suderinimas, šiuolaikinis kalendorius - 19 metų ciklas? Pilni ir nepilni mėnesiai.
2. Kas yra Roš Chodeš - mėnesio pradžia? Maldos ir apeigos sinagogoje per Roš Chodeš

C2 Minėjimai šiandieną

1. Ką reiškia Holokausto minėjimo diena? (maldos ir tradicijos Holokausto minėjimo dienos, jos ryšys su šventyklos sugriovimu)
2. Ką reiškia Izraelio nepriklausomybės diena? (Izraelis - pasaulinis žydų centras, tradicijos, susijusios su Izraeliu, Izraelio nepriklausomybės minėjimas).
3. Ką reiškia Žuvusių Izraelio karių paminėjimo diena?

C3 Įvairių kultūrų švenčių tradicijos

1. Kokie litvakų ir lietuvių tradicijų panašumai ir skirtumai? (maistas, drabužiai, šventės)
2. Ką žydų ir lietuvių kultūros perėmė viena iš kitos?
3. Koks litvakų kultūros santykis su kitomis regiono etninėmis kultūromis?

D1 Judaizmas kasdieną

1. Kokie yra žydiški namai? (vaikų auklėjimas, tėvų ir vaikų santykiai, našlės ir našlaičiai)
2. Koks ryšys tarp darbo ir Toros žydų gyvenime? (santykis su mokslu ir darbu, kas gali mokytis Toros, Toros mokymosi įstatymai, tėvo priedermė mokytis sūnaus amato, žydų profesijos)

D2 Nuo ortodoksų iki šiuolaikinio judaizmo

1. Kokios yra liberalios judaizmo kryptys? (Žydų švietimas, išėjimas iš geto, reformatoriškos idėjos judaizme, šiuolaikinės liberalios idėjos judaizme)
2. Koks yra šiuolaikinio judaizmo tapatybių spektras?

D3 Raštai

1. Alegorezė

1.1. Alegorijos ir karaliaus Šlomo mokymai apie žmogaus gyvenimo kelio pasirinkimą, apie laukiančius sunkumus.

1.2. Teisingas gyvenimo kelias, padedantis palaikyti pasaulyje tvarką

2. Šir Ha Širim

2.1. giesmių giesmė kaip Pesach ir Šabato liturgija

3. Tehilim

3.1. Žmogaus gyvenimo idealas. Protėvių santykis su gamta. Psalmės, apdainuojančios tikėjimą D-u ir žydų tautą.

E1 Religinių patirčių ir praktikų įvairovė

1. Ką reiškia Karlo Jasperso “ašinio laiko” – didžiųjų universalių religijų atsiradimo – samprata?

2. Pasaulio religijų tradicijos ir reformos, religiniai karai ir apsikeitimas tarp religijų.

3. Tarpreliginis dialogas dabar – kokie dialogo bandymai ir kokios tarpreliginės įtampos dabarties Lietuvoje?

E2 Judaizmas ir menas

1. Nobelio laureatai – Isaac Bashevis Singer ir J.D. Salinger

2. Po Šoa kūrė menininkai – Grigorijus Kanovičius, Samuelis Bakas.

3. Frankfurto Mokyklos humanistai.

E3 Antisemitizmo raida

1. Antisemitizmo kilmė nuo Antikos, viduramžiais ir pokyčiai Naujaisiais laikais.

2. Šoa priežastys ir nežydų europiečių įsitraukimo motyvai, dalyvavimo spektras, etinės ir teisinės atsakomybės klausimai.

3. Lietuvos Šoa atvejo išskirtinumas

7. Pasiekimų vertinimas

8. Pasiekimų lygių požymiai